

Rapport nr. 9/87

**FOKSTUMYRA NATURRESERVAT
VEGETASJON OG FUGL**

Resultatet av feltarbeid sommeren 1986 og
sammenfatning av eldre observasjonsmateriale

Utarbeidet av Thor Østbye

Lillehammer, juni 1987

FORORD

Denne rapporten omhandler botaniske og ornitologiske registreringer utført sommeren 1986, samt sammenfatning av eldre observasjonsmateriale fra Fokstumyra, Dovre kommune.

Arbeidet er ment å supplere tidligere naturfaglige registreringer i området og gi en statusoversikt over fugl og vegetasjon i 1986.

Rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernavdelingen.

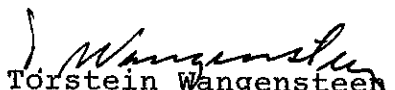
Spesielt vil jeg takke friluftsfaglig og naturvernkonsulent K. Hoff for god hjelp under arbeidet og feltarbeid i forbindelse med ungetaksering av vannfugl, J. Hofsten for praktisk veiledning i reproarbeid på vegetasjonskartet, R. Sønstebø, på Fokstua gård, for nyttig informasjon både under feltarbeidet og rapportskrivninga og førsteamanuensis O. Vevle for rettleiing på vegetasjonsdelen.

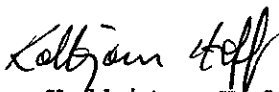
Bø, Januar 1987

Thor Østbye

Denne rapporten er utarbeidet av Thor Østbye på oppdrag fra fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Forfatteren står fullt og helt ansvarlig for faglig innhold og vurderinger.

Lillehammer, november 1987

Torstein Wangensteen
miljøvernleder

Kolbjørn Hoff
friluftsfaglig og naturvernkonsulent

INNHOLD

	side
FORORD	
1. SAMMENDRAG	4
2. INNLEDNING	5
3. OMRÅDEBESKRIVELSE	6
4. NATURFAGLIG BESKRIVELSE	10
4.1 Berggrunnsgeologi.	10
4.2 Kwartargeologi.	10
4.3 Hydrologi.	11
4.4 Klima.	12
5. MATERIALE OG METODER	14
6. VEGETASJON	19
6.1 Naturgeografisk regioninndeling.	19
6.2 Vegetasjonshistorie.	19
6.3 Beskrivelse av vegetasjonstypene.	19
6.4 Floraliste for Fokstumyra.	24
7. RESULTATER FUGL	32
7.1 Linjeplatetaksering.	32
7.2 Linjetaksering.	39
7.3 Totaltelling av vannfugl.	42
7.4 Smågnagerfangst/Rovfugl.	46
7.5 Artsliste for Fokstumyra.	47
7.6 Artskommentarer	50
8. KONKLUSJON FUGL	68
9. FORSLAG TIL SKJØTSEL	72
10. LITTERATUR	76
VEDLEGG (vegetasjonskart)	

1. SAMMENDRAG.

Botaniske og ornitologiske registreringer ble gjort i et ca. 20 km² stort område på Fokstumyra, innbefattet Fokstumyra naturreservat (7850 da.). Området ligger i lavalpin region ca. 950 m.o.h. og domineres av store sammenhengende middels til næringsrike myrer, vierkratt med stedvis stor dekning og fattig til middels rike fjellbjørkeskoger og heier. To middels store og flere små tjern ligger i området og to elver/bekker renner gjennom myra i retning nordøst. En turiststi er anlagt i tilknytning til reservatet ved Fokstua stasjon og enkelte hytter/buer ligger i undersøkelsesområdet.

Berggrunnen på myra består av næringsfattig trondhemitt. Omkringliggende areal har næringsrike kambrosiluriske bergarter. Bunnmorene dekker hele undersøkelsesområdet, med et særpreget og spesielt drumlineområde i sørvest.

Totalt 17 vegetasjonstyper er kartlagt og beskrevet og et flerfarget vegetasjonskart er trykt i målestokk 1:10 000. Til sammen er det registrert 247 + 2 hybride karplanter, 66 moser og 15 lavarter i området.

Spurvefugl og vannfugl ble kartlagt ved hjelp av henholdsvis linjeplatetaksering/linjetaksering og linjetaksering/ungetaksering. Med en tetthet på 356 terr./km² i fjellbjørkeskog og 375 terr./km² i mosaikk myr/vierkratt har området en relativ høy tetthet av fugl. Dette skyldes bl.a. et mosaikkpreget landskap.

Av vannfugl ble 32 arter observert, herav 19 med hekkestatus og bestanden ble anslått til 178-184 par, dvs. en tetthet på 9 par/km² for hele området, som er høyt sammenlignet med andre lokaliteter i Oppland.

Årets registreringer gav som resultat 72 observerte arter herav 45 med hekkestatus. Totalt er 127 arter hvorav 1 med 2 underarter observert i eller inntil undersøkelsesområdet og av disse er 69 arter hvorav en med 2 underarter registrert som hekkefugl. Av vannfugl er 52 arter observert og av disse er 28 arter registrert som hekkefugl.

I siste del av rapporten blir sentrale spørsmål belyst som økt informasjon, bedre tilrettelegging for publikum og forlengelse av ferdselsforbudet i naturreservatet, utvidelse av reservatgrensa på bakgrunn av naturfaglige kvaliteter som ornitologi, botanikk og kvartærgeologi, og økt oppsyn i Dovrefjellområdet pga. ulovligheter i forbindelse med reirrvøving.

2. INNLEDNING

Som et resultat av et spesielt rikt og sjeldent fugleliv ble et 7850 da stort område på Fokstumyra freda i 1923, og fra 1969 fikk området naturreservatstatus. Fokstuområdets/Fokstumyras særegne fugleliv har gjort området til en av landets mest kjente høyereliggende fuglelokaliteter. Gjennom en årrekke, helt tilbake til 1816, har både norske og utenlandske fuglekjennere besøkt området og en rekke artikler er publisert, spesielt av eldre årgang, men lite er gjort av systematiske registreringer av nyere dato.

På bakgrunn av manglende kjennskap til dagens fuglefauna på Fokstumyra og at området er ført opp som en lokalitet som bør undersøkes nærmere med hensyn til internasjonale verneverdier, ønsket fylkesmannen i Oppland, Miljøvernadv. en kartlegging av ornitologiske og botaniske forhold i et ca. 20 km² stort område, som innbefatter Fokstumyra naturreservat med omkringliggende areal.

Målsettinga med arbeidet var å få en statusoversikt over fuglefaunaen ut fra kvantitative og kvalitative registreringer. Botaniske forhold, som dominerende vegetasjonstyper og artsutvalg, ble belyst ut fra vegetasjonskartlegging og artsregistrering samt supplerende opplysninger fra plantekrysslister fra Botanisk avd. ved universitetet i Trondheim og Botanisk Museum i Oslo.

På bakgrunn av årets registreringer er et forslag til skjøtselsplan utarbeidet.

Feltarbeidet på 24 feltdøgn ble utført periodevis i tidsrommet 31.5. - 19.7. 1986.

3. OMRÅDEBESKRIVELSE

Fokstumyra ligger helt nord i Oppland i Dovre kommune ca. 10 km nordøst for Dombås, langs E6 retning Hjerkin (fig. 1 og 2). Området ligger i lavalpin region ca. 940-960 m.o.h. Landskapstypene i nærområdene rundt undersøkelsesområdet er mest fjellbjørkeskog mot sør og sørvest, mens heilandskap med innslag av fjellbjørkeskog og myr dominerer mot nord. Fokstumyra ligger i bunnen av Foksådalen som er orientert i retning nordøst - sørvest. I sør stiger landskapet fra myrkomplekset bratt opp mot Gråhøi og Blåhøin (1300-1650 m.o.h.) mens mot nord dominerer slake rander og fjellier. Karakteristisk for Fokstumyra er store, flate, sammenhengende myrareal oppstykket av bjørke koller, mindre sumpskog, lav- og lyngheier, elver, bekker, tjern og tette vierkratt.

Arbeidsområdet innbefatter Fokstumyra naturreservat med utvidelser i nordøst til jernbanelinja og Vålåsjøen og i sørvest til Nordseter vokterbolig. Kartlagt areal er på ca. 20 km². Lengden er 11 km. og bredden varierer fra 3,5 km ved Horrtjerna til 0,5 km nordøst for Nysätervegen.

Mellom arbeidsområdets sørvestgrense og Horrtjerna skifter terrenget vekselvis mellom sørvestgående åpne myrer, Langmyrene, og morenerygger med fjellbjørkeskog samt enkelte sumpskog. De to sørligste moreneryggene, Nordseter-randene, med lavheier ut mot Fokstumyra. Nord for Nordseter vokterbolig ligger større og mindre urer over et stort område. Disse er delvis kledd med glissen fjellbjørkeskog.

Nord for Løkjen, mellom Horrtjerna og Nysätervegen, stiger terrenget slakt i nordlig retning. Landskapet domineres av åpne heier og myrer som stedvis oppstykket av bjørkekledde morenerygger. Tre mindre tjern, Vesletjern, Ellanholet og et navnløst, ligger like nord for Horrtjerna. Større og mindre urer ligger spredt i området, med den største nord for N. Horrtjern.

Sør for Løkjen til jernbanelinja ligger Fokstumyras karakteristiske store og flate myrkompleks med våtere partier bevokst med starr og myrvegetasjon, og tørrere utforminger med sterk vierdominans som ved Fokstua stasjon og langs et avsnørt bekkeløp som krysser myra ved Lyuhaug. Vierkratta kan nå en høyde på over 3 m og ha innslag av enkelte bjørketrær. Foruten Lyuhaug bryter bare enkelte mindre fastmarkskoller myrflata i nordøst.

Fra jernbanelinja stiger terrenget slakt mot E6. Landskapet her preges av mosaikkstruktur med variasjon mellom tørre næringsfattige lavheier og glissen fjellbjørkeskog på moreneryggene og rikere myrtyper og småtjern, Ullbekktjerna, i terrengforsenkningene. Langs Foksåi vokser høye og tette vierkratt.

Mellom Nysätervegen og Lesjabekk innrammes Fokstumyra av Foksåi i sør og Vesleåi i nord. Begge elvene/bekkene omkranses av tette vierkratt. Myra har storstarrdominans og er stedvis tuet og bløt. Kringlotjern, Steintjern og

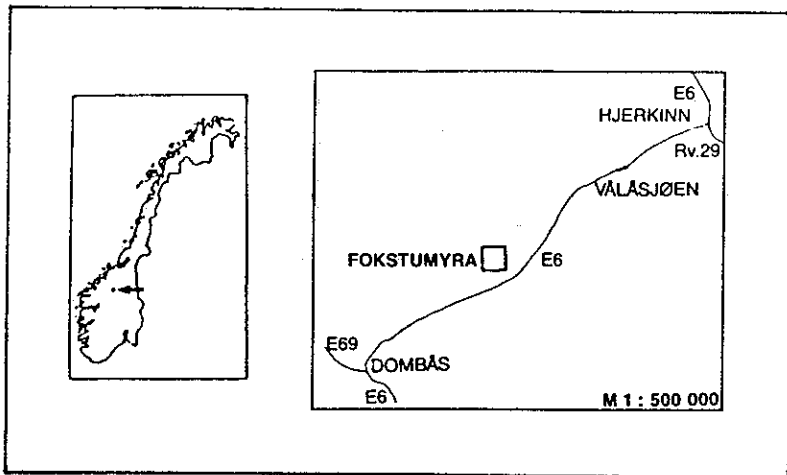

Fig. 1. Lokaliseringskart.

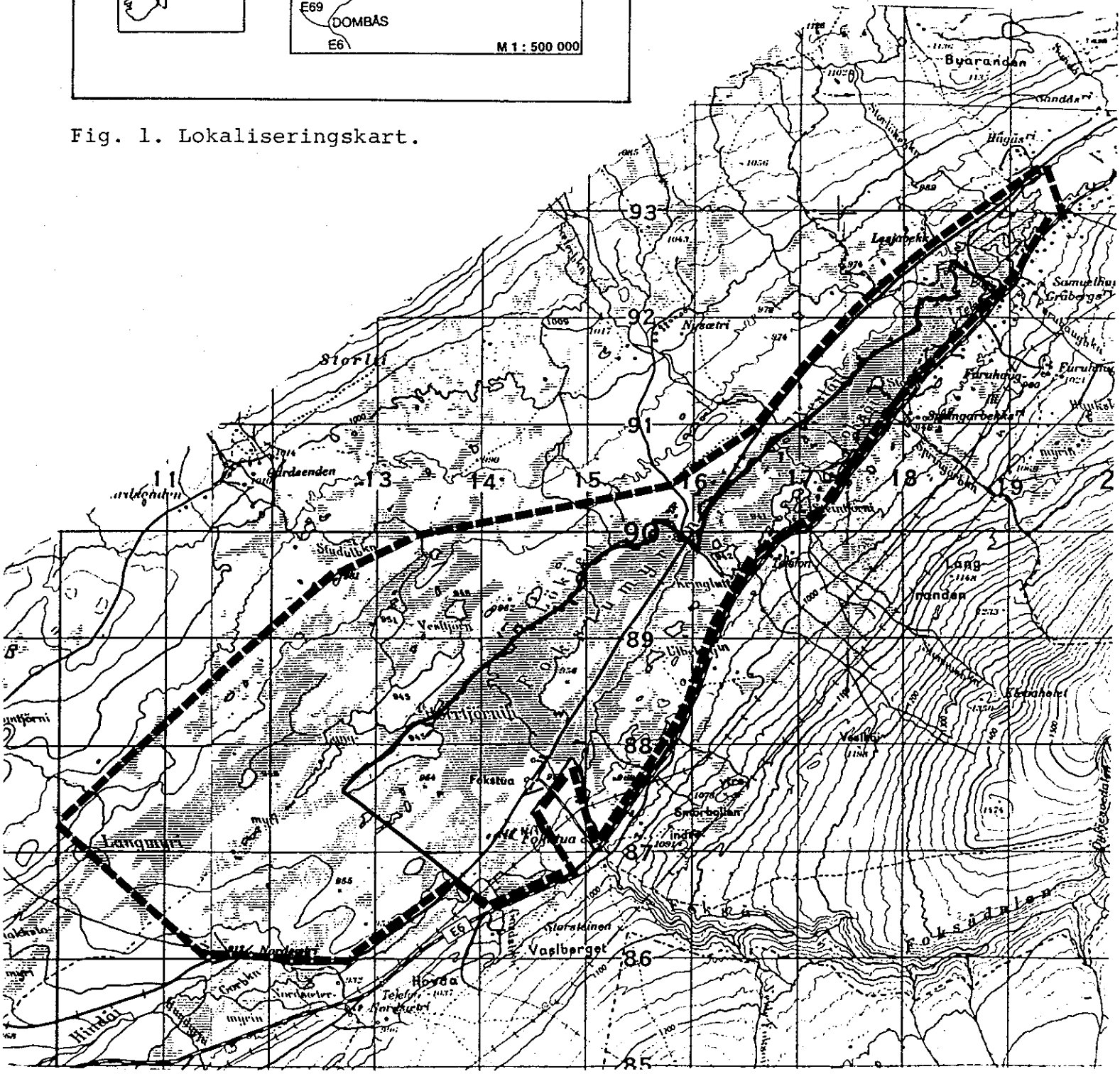

Fig. 2. Lokaliseringskart med avgrensning av undersøkelsesområdet og Fokstumyra naturreservat. M. 1:50 000.
 Tegnforklaring: **-----** Undersøkelsesområdet
———— Fokstumyra naturreservat (Grense satt etter "Utkast til verneplan for våtmarker i Oppland fylke.")

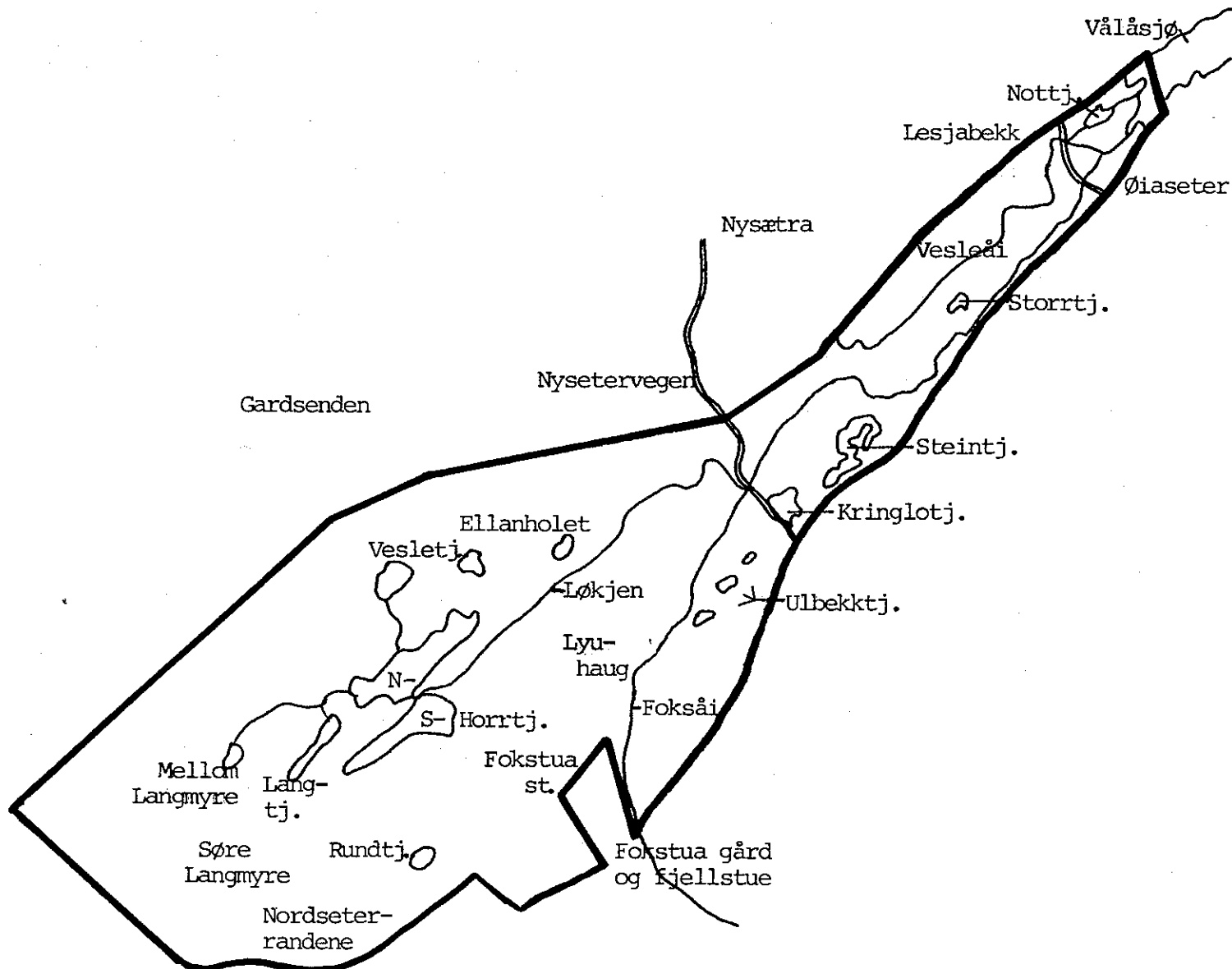

Fig. 3. Geografiske navn i og rundt undersøkelsesområdet.

Storrtjern ligger innen området, de to førstnevnte lengst i sørvest ved Nysätervegen og E6. En større sumpskog omkranser et gammelt elveløp ved Steintjern. Nord for Vesleåi stykkes lav og lynnheier opp av små myrer og sumpskog.

Deltaområdet mellom Lesjabekk og Vålåsjøen karakteriseres med delvis vierdekte bløtmyrer, starrsump, småtjern, elver/bekker og gjengrodde bekkeløp/flomløp.

Enkelte menneskelige inngrep har vært med på å sette sitt preg på deler av området. Midt gjennom Fokstumyra går Dovrebanen, som ble bygget i 1916-17. I sør-sørvest ligger Fokstua stasjon og ca. 700 m. sør for denne ligger Fokstua gård og fjellstue. Arealene mellom gården og stasjonen er oppdyrket og brukes til grasproduksjon. Langs kartleggingsområdet sør grense går E6. To stølsveger krysser myra i nordøst, Nysätervegen ved Kringlotjern og Lejsabekkevegen ved Vålåsjøen. Av hytter finnes tre små ved Horrtjerna og enkelte mellom Lesjabekkevegen og Vålåsjøen. Ellers er det spredt hytte-bebyggelse på sørsiden av E6.

4. NATURFAGLIG BESKRIVELSE

4.1 Berggrunnsgeologi.

Fokstumyra ligger i Trondhjemsfeltet som strekker seg fra Nord-Gudbrandsdalen til inn i Nord-Trøndelag. Berggrunnen i undersøkelsesområdet består av trondhemitt, en sur bergart bestående overveiende av granitt. Bergarten er nesten hvit og består bare av plagioklasfeltspat og kvarts med litt glimmer (Selmer-Olsen 1976). Forvittringsgraden er liten og næringsinnholdet er svært lavt, noe som gir næringsfattig jordsmonn. Trondhemitt-området strekker seg som en smal tunge fra Dombås over Fokstua til Vålåsjøen. Herfra strekker en tunge av basiske bergarter seg, vesentlig gabbro, videre mot Hjerkin. Rundt Fokstumyra dominerer kambrosiluriske bergarter med fyllitt og glimmerskifer. Disse bergartene er lett forvitterlige og gir et næringsrikt jordsmonn (Norges Geologiske Undersøkelser 1984, Selmer-Olsen 1976).

4.2 Kvartærgeologi.

Fokstumyra er dekket av bunnmorene fra en brestrøm som beveget seg i retning nordøst og som fikk tilførsel fra et høyt akkumulasjonsområde over Jotunheimen. Mange store og velutformede drumliner og ulike typer overgangsformer mellom drumliner og "flutet surface" finnes i området, spesielt i sørvest. Disse er retningsbestemt i SV-NØ (Sollid og Sørbel 1981). Drumliner er bunnmorene i strømlinjeformede rygger langsetter isens bevegelsesretning. Disse opptrer i flatt terreng, gjerne mange sammen og er ofte dannet på eller i le av oppstikkende fjellknauser. "Flutet surface" blir bl.a. dannet i løs morene og overflaten kjennetegnes på en rillet struktur, vanligvis ikke høyere enn 3-4 m. (Selmer-Olsen 1977).

Området med drumliner vest for Fokstua stasjon er helt spesielt i Sør-Norge og enkelte av drumlinene er meget velformede, som Nordsøtterrundene i sørvest. Disse kan stå som typeeksempel på drumliner. Dessuten er de kvartære formene viktige i regional sammenheng fordi de klart og tydelig viser en isbevegelsesretning med utgangspunkt i Jotunheimområdet (Universitetet i Oslo, Geografisk institutt 1974, Sollid og Sørbel 1981).

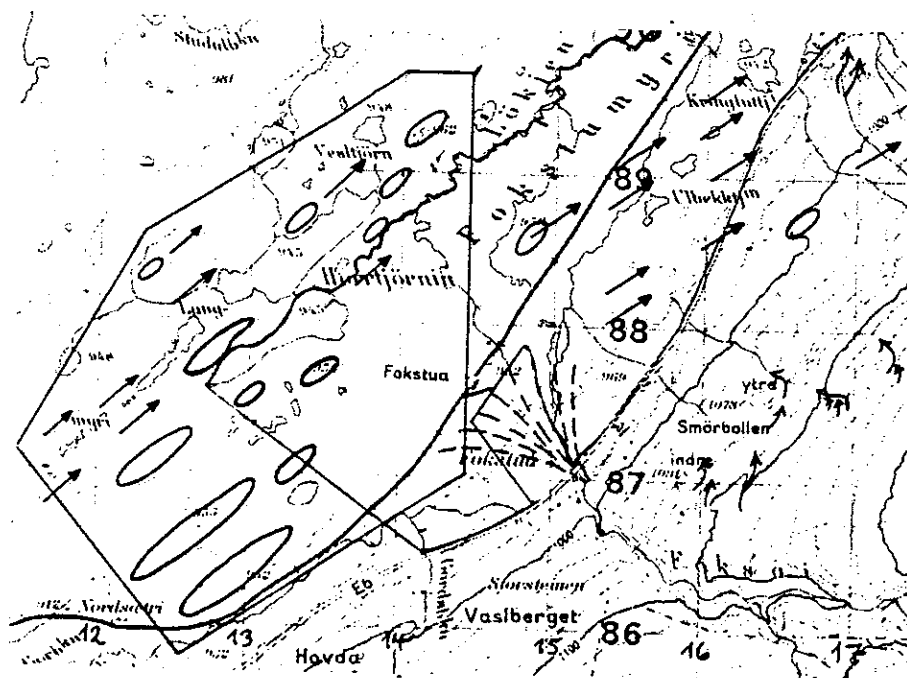

Fig. 4. Drumlineområdet på Fokstumyra. (Fra Sollid og Sørbel 1981) Kvartærgeologiske verneverdige områder i Midt-Norge.)

4.3 Hydrologi.

Fokstumyras nedbørfelt strekker seg 5-6 km inn på fjellet i nord og sør og er på ca. 124 km². Foksåi, som renner inn fra sør ved Fokstua gård, og mange store og små bekker står for vanntilførelsen til området. Fra Fokstumyra drenerer vannet i to retninger, mot sørvest og nordøst. Dette skyldes et vannskille som følger en linje fra Fokstua gård over Bonkalhaugen og videre langs Langmyras høyeste punkt i sørvest. Bare en liten del av områdeavrenninga skjer mot sørvest. Hoveddreneringa skjer i retning nordøst gjennom Løkjen, Foksåi og Vesleåi til Vålåsjøen. Løkjen utløper fra S. Horrtjern og renner sammen med Foksåi ved Nysäterbrua. Vesleåi kommer inn i området fra nord ca. 1.5 km nordøst for Nysätervegen. Disse elvene/bekkene fanger opp utløpsbekkene fra alle større tjern som Langtjern, Vesletjern, Horrtjerna, Ellanholet, Ullbekktjerna, Kringlotjern, Steintjern og Storrtjern. Elvene/bekkene varierer både i størrelse og vannføringshastighet, fra små vannsig til elvestreknings med bredde på 4-5 m. som Foksåi nord for Nysätervegen. Øvre deler av Foksåi, mellom Nysätervegen og E6 har hurtigrennende partier, mens både Løkjen, Vesleåi og Foksåas nedre løp flyter stille og meandrerer i landskapet.

Størst vannføring har området under vårflommen. Da er det ikke uvanlig at det meste av myrområdene er oversvømte og Fokstumyra tar mer form som en innsjø.

4.4 Klima.

Værdata er hentet fra Fokstua værstasjon beliggende på Fokstua gård ca. 970 m.o.h. Klimaet er utpreget kontinentalt med svært lite nedbør. Årsmiddelet ligger på 398 mm. Minst nedbør faller i mars og april, og mest i juli og august. (Det Norske Meterol. Inst. Oslo 1945). Temperaturen svinger i gjennomsnitt mellom -10 og +10. Gjennomsnittlig middeltemp. for vekstmånedene juni, juli, august og september er $8,2^{\circ}\text{C}$. (Brun 1967). Dominerende vindretning om våren/sommeren er fra sør og vest og om høsten/vinteren fra nord og øst, så i grove trekk følger vinden dalen oppover om sommeren og nedover om vinteren (Paulsen 1941).

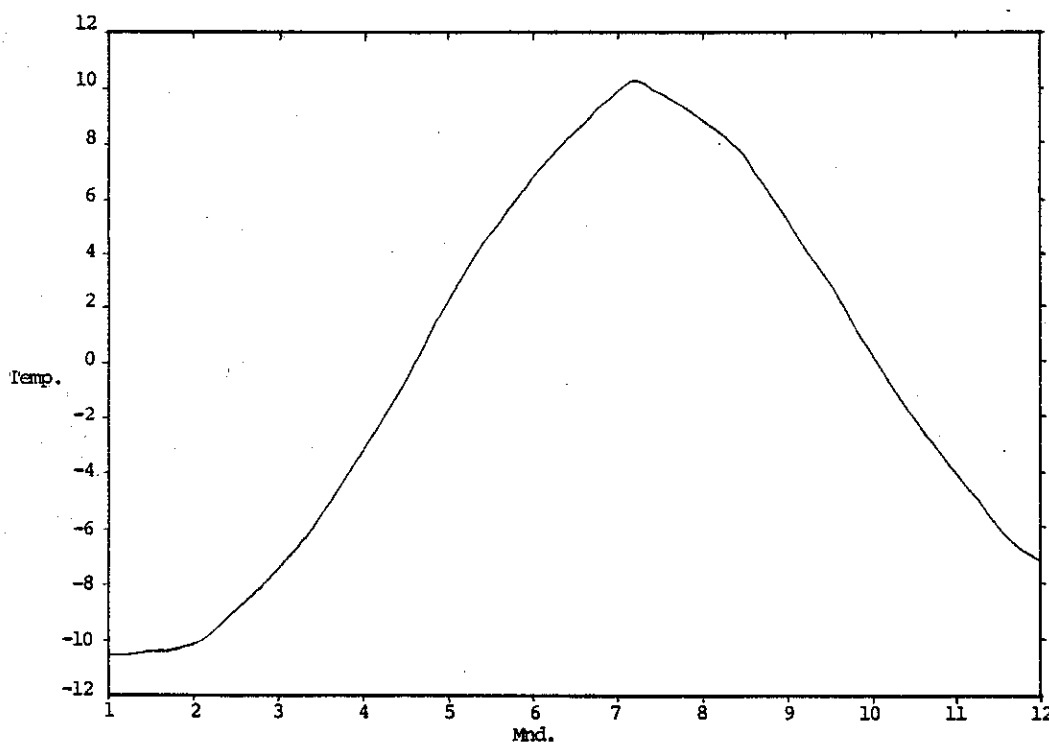

Fig. 5. Middeltemp. for Fokstua for perioden 1931-1960 (Data fra Brun 1967)

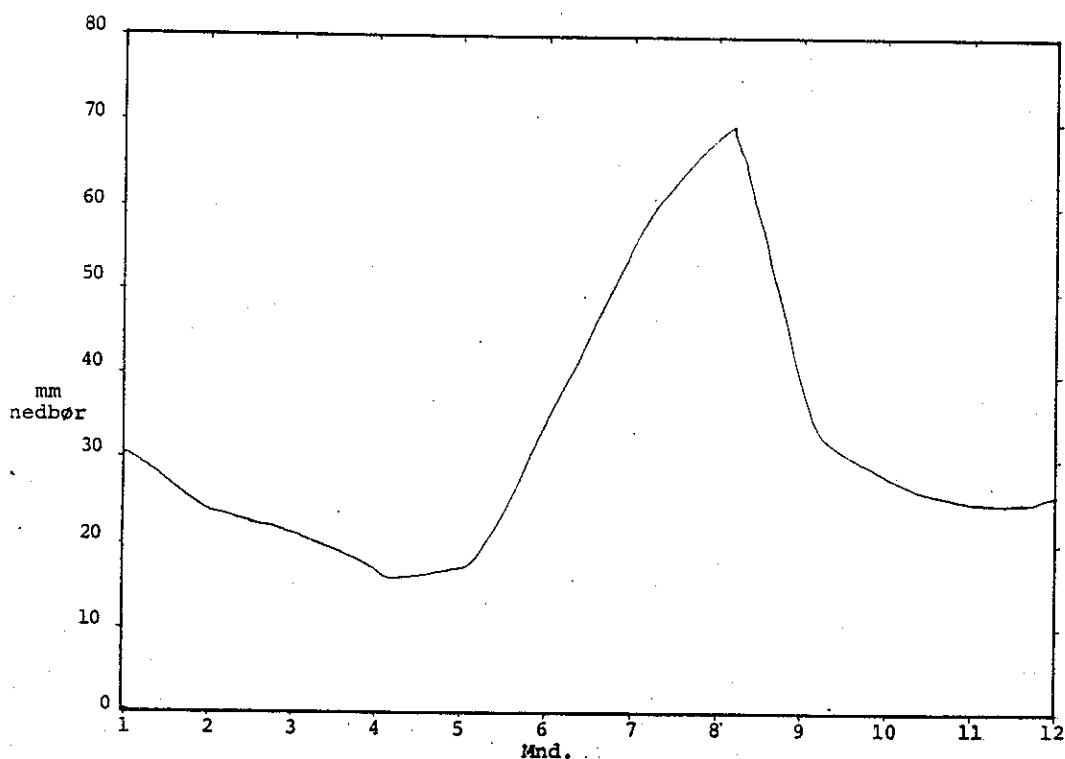

Fig. 6. Midlere nedbørshøyde for måneder og år i perioden 1900-1970, (Data fra nedbør i Norge 1895-1943. Det Norske Meteorologiske Institutt 1945)

Følgende værddata er notert fra første takseringsperiode 31.5. - 8.6.: 31.5. Slaps/regn hele dagen

1.6. Regn hele dagen

2.6. Klart, stille, kl. 5.00 0°C , senere på dagen varmt.

3.6. Overskyet, morgen opphold, fra formiddagen regnbyger.

4.6. Overskyet, $5-7^{\circ}\text{C}$, morgen opphold, fra formiddagen regnbyger, ettermiddag tordenvær.

5.6. Småregn/byger hele dagen, $5-7^{\circ}\text{C}$.

6.6. Morgen overskyet, på dagen oppklarning varmt, ettermiddag regnbyger.

7.6. Morgen overskyet 7°C , fra formiddagen østlig vind og regn.

8.6. Morgen formiddag regn og tåke 5°C .

5. MATERIALE OG METODER

Totalt ble 24 feltdøgn brukt under registreringsarbeidet, herav 16 til fugletakseringer og 8 til vegetasjonskartlegging. Under fugleregistreringene ble det lagt vekt på å dekke dominerende natur- og vegetasjonstyper samt kartlegging av nøkkelbiotoper. Hovedvekten av de botaniske registreringene ble brukt til vegetasjonskartlegging. For å oppnå best mulig resultater ut fra ulike takseringsmetoder og arbeidsopplegg ble registreringsarbeidet utført i følgende perioder 31.5. - 8.6., 18.6. - 20.6., 7.7. - 12.7. og 14.7. - 19.7.

Linjeplatetaksering:

Under første periode 31.5. - 8.6. ble det foretatt kvantitative fugleregistreringer etter linjeplatetakserings- og linjetakseringsmetoden. Beskrivelse og diskusjon bl.a. hos Bevanger (1978), Baadsvik og Bevanger (1978) og Statens Naturvårdsverk (1978).

Felt A: En linjeplate med lengde 2100 m og bredde 100 m. ble lagt gjennom representative vegetasjonstyper innenfor naturreservatet fra Lyuhaug til reservatgrensa sør for S. Horrtj. Linjeplata har et brudd ved S. Horrtj. pga. en sump som ikke lot seg passere.

Felt B: For sammenligning av spurvefugltetthet i og utenfor reservatet ble en linjeplate på (1750 x 100 m) lagt utenfor freda område. Pga. vanskeligheter med å finne egnede større sammenhengende og sammenlignbare myr- og skogareal er linjeplate todelt. Skog og myrflata ble plassert henholdsvis ved Horrtj. og Lesjabekk.

Felt C: Linjeplata ble lagt langs sti mellom Fokstua st. og Horrtjerna (1450 x 100) m. Fordelen med sistnevnte felt er muligheten for årlig å kunne nytte samme definerte areal for sammenligning av fuglefaunaen uten å gå ut i freda område. Ulempen er at stien bare dekker biotopene myr og vierkratt, men til gjengjeld har vierkratt og mosaikk myr/vierkratt høy artsdiversitet av spurvefugl.

Linjetaksering:

Linjetaksering ble gått i alle representative biotoper/vegetasjonstyper (fig. 7 og 8). Alle territorielle individer i en bredde på 100 m. ble registrert. Metoden gir et mål for den relative tetthet og ble gjennomført for å supplere og delvis kontrollere at linjeplatene gav et representativt bilde av områdets fuglefauna. Takseringen ble gjennomført primo og medio juni.

Registrering av vannfugl:

Vadefugl ble registrert både med linjetaksering primo og medio juni og ungetaksering i perioden 7.7. - 9.7. For nærmere metodebeskrivelse og diskusjon se bl.a. Statens Naturvårdsverk (1978) og Haga (1982). Fem linjetakseringer ble gjennomført på alle myrflatene i undersøkelsesområdet med unntak for arealet mellom Steintj. og veg til Lesjabekk der fire takseringer ble gjennomført. To av disse måtte gjøres langs vegen pga. høy vannstand primo juni. Dobbel-

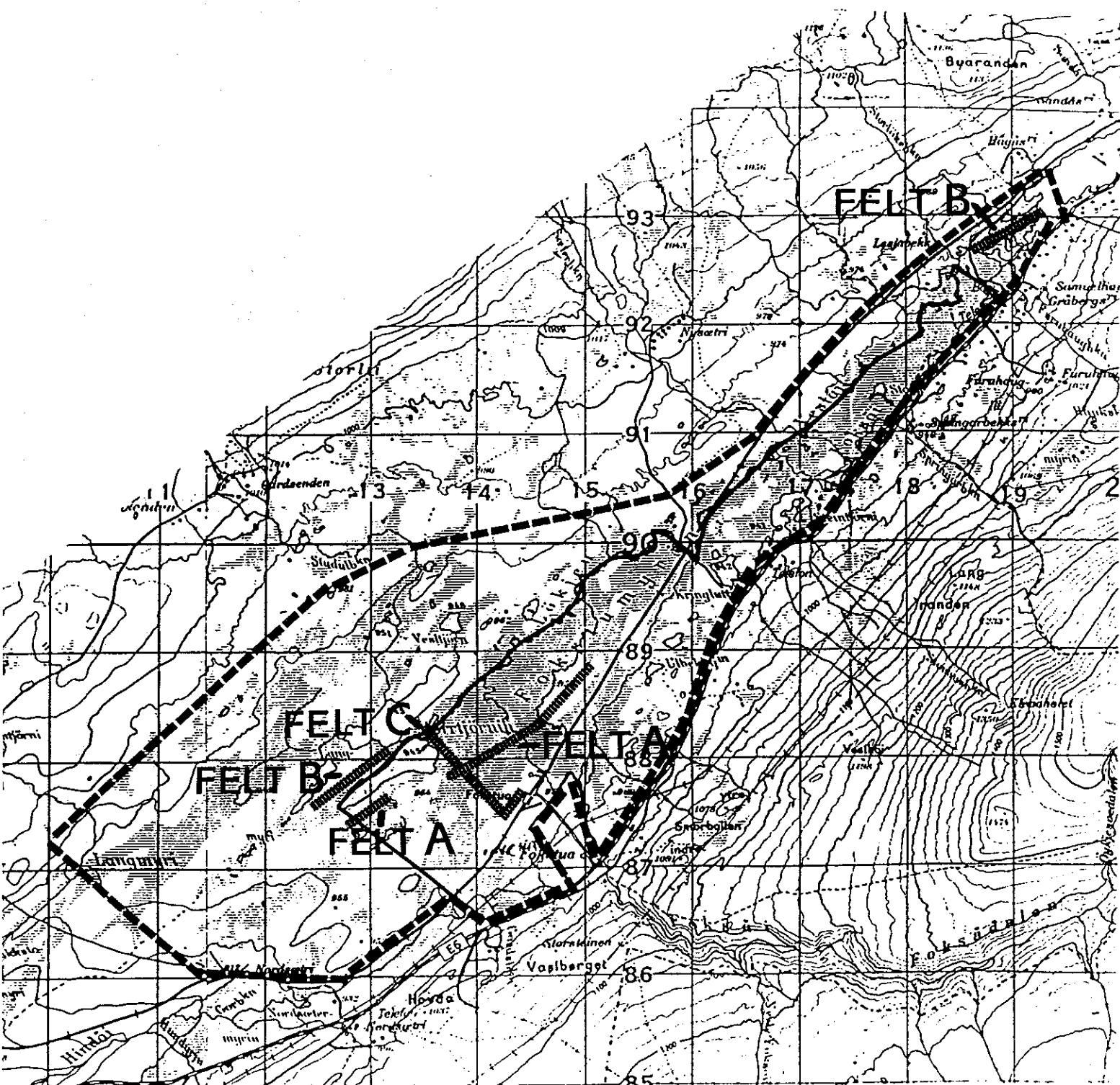

Fig. 7. Plassering av linjflatetakeringsarealene A, B og C.

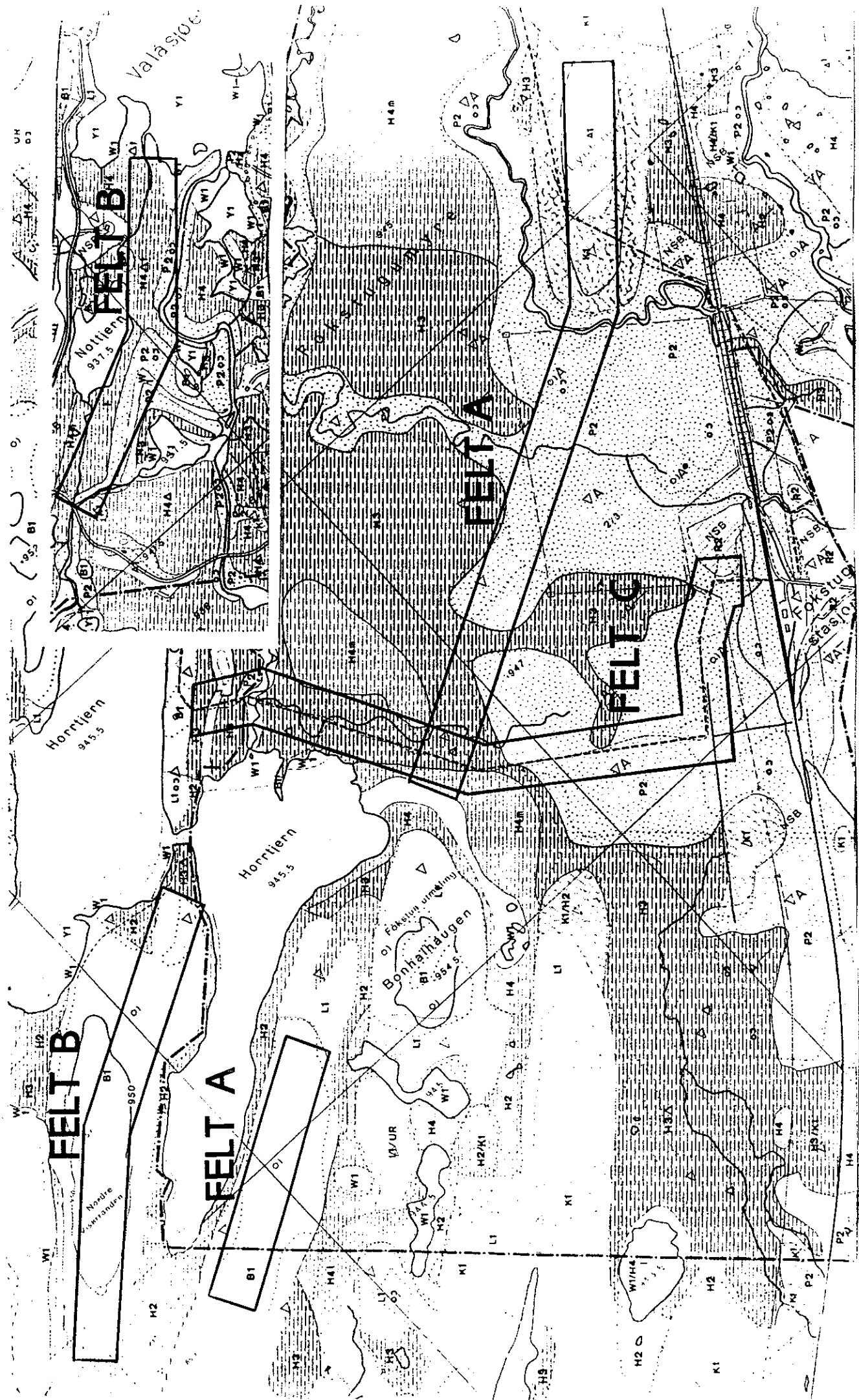

Fig. 8. Vegetasjonsutforming og terrengplussering av linjeflatene A, B og C.

bekkasin og brushane ble registrert på leikeplasser, mens enkeltbekkasin er utelatt i dette materialet pga. vanskeligheter med å kvantifisere arten etter ovennevnte metoder. Flest takseringer ble utført mellom kl. 900 - 1300 på dagen.

Flere faktorer virker inn på ungetakseringen, både hekkesuksess og klekkingstidspunkt, som igjen gir utslag i takseringsresultatet. Registreringen ble utført av to personer som parvis gikk parallelle linjer over myrflatene med en innbyrdes avstand på 25-100 m.

Registrering av hekkende andefugl skjedde ved hjelp av ungetaksering i perioden 7.7. - 9.7. samt observasjoner av antall stasjonære dykkandpar og hanner av grasender primo - medio juni. Under ungetakseringen ble to observatører brukt. Alle større og mindre vann ble inventert, dels med kano og dels ved å gå langs strandkanten.

Artsliste/artskommentarer:

Artslisten er utarbeidet ut fra tidligere publisert litteratur, enkelte upubliserte observasjoner samt årets registreringer.

Det råder usikkerhet om enkelte arters opptreden og hekkstatus i undersøkelsesområdet fra tidligere år, pga. mangelfulle opplysninger omkring enkelte observasjoner. I artskommentarene er også eldre observasjoner nevnt for å få en helhetlig informasjon om artenes opptreden på Fokstumyra.

Smågnagerfangst:

For å få oversikt over smågnagerbestanden ble "Rapp" musefeller satt ut i terrenget med 5 meters mellomrom i biotopene, myr, vierkratt med høgstaubunn og lynghei. Matfett ble brukt som åte.

Vegetasjonsregistreringer:

Vegetasjonskartleggingen ble gjennomført etter O. Hesjedals "Vegetasjonskartlegging" (1973). Kartleggingen gikk over 8 dager i tidsrommet 10.7. - 11.7. og 14.7. - 19.7. Feltregistreringene på flybilder i målestokk 1:15 000 ble senere overført til økonomisk kartverk i målestokk 1:10.000. Resultatet foreligger i et flerfarget trykt vegetasjonskart fra undersøkelsesområdet i målestokk 1:10.000.

Lister over karplanter, moser og lav er satt opp på bakgrunn av egne registreringer og plantekrysslister fra Universitetet i Trondheim ved Asbjørn og Berit Moen og Botanisk Museum i Oslo ved Johannes Lid. Verken listene over karplanter, moser eller lav er komplette, spesielt er det mangler i listene over moser og lav pga. manglende artskunnskap hos undertegnede.

Tabell 1. Utførte linjeplatetakseringer.

Takserings- periode	Felt	Antall takseringer			
		Morgentaks. (0300-0900)	Middagstaks. (0900-1600)	Kveldstaks. (1600-2000)	Tils.
2.6 - 8.6	Felt A	7	1		8
	Felt B (Horrtj.)	7	1		8
	Felt B (Vålåsjø)	6	1	1	8
	Felt C	7	1	1	9
Tils.		27	4	2	33

Tabell 2. Utførte linjetakseringer (linjetaksering av vannfugl er utelatt).

Takserings- dato (periode)	Vegetasjons- type/biotop.	Lengde i m.	Antall takseringer		Tils.
			Morgentaks. (0200-0900)	Middagstaks. (0900-1600)	
3.6.	A1 *	1500		1	1
6.6. og 20.6.	B1	3800	1	3	4
4.6.	G	900		1	1
5.6-7.6 og 19.6	Myr	7480	1	3	4
3.6. og 6.6.	K1	3750	1	2	3
20.6.	L1	4500	1		1
6.6. og 7.6.	P2	3000	2		2
Tils.		24930	6	10	16

* A1 = lav- og krekling - fjellbjørkeskog, B1 = blåbær - fjellbjørkeskog, G = sumpskog, K1 = grepplynghei, L1 = blåbær - blålynghei, P2 = vierkratt med høgstaudebunn.

6. VEGETASJON

6.1 Naturgeografisk regioninndeling.

Fokstumyra ligger i lavalpin sone på grensen mellom nordlig boareal sone, forfjellsregionen, og alpin sone, fjellregionen (Abrahamsen m.fl. 1977). Landskapet karakteriseres med store åpne tildels næringsrike myrer, lav- og lyngheier og fjellbjørkeskoger som mot Dombås gradvis går over i barskog.

6.2 Vegetasjonshistorie.

Resultater fra pollenanalyser tatt bl.a. ved Nysæter, Fokstumyra og Vålåsjøen har belyst hovedtrekkene av vegetasjonsutviklingen på Dovrefjell fra siste istid til i dag (Owren 1984). Etter isens tilbaketrekning innvandret først dvergbjørk og deretter bjørk landskapet. Denne perioden kalt "bjørkesonen" varte fram til ca. 9000 år før vår tid. Mot slutten av perioden muligens innslag av tindved. Deretter fulgte den noe tørrere og varmere "furusonen", hvor furu dominerte vegetasjonsbildet. Bl.a. vokste furu høyere til fjells for 8000 år siden enn dagens høydegrense. "Oresonen", en varm og fuktig periode startet for 8000 - 7000 år siden og varte i 2000 - 3500 år. Videre fulgte "furu-bjørkesonen" først med furudominans og mot slutten av perioden med bjørkedominans. Bjørkeskogsbeltet slik vi kjenner det i dag ble antagelig dannet i denne sonen eller i overgangen til neste, "vier-gransonen" som dekker de siste 2000 år, og med et klima både kjøligere og fuktigere enn i foregående sone. I dag dominerer fjellbjørkeskogen fullstendig skoglandskapet mellom Fokstua og Hjerkin, men så sent som i 1840 åra var furu et nokså vanlig tre i samme området (Nordhagen 1923).

6.3 Beskrivelse av vegetasjonstypene.

(Se også vedlagte vegetasjonskart).

A1. Lav- og krekling - fjellbjørkeskog:
Tørr og næringsfattig vegetasjonstype på tresatte konvekse terrengformer, dannet av morenerygger/-hauger av grove sedimenter eller grunlendt mark. Opptrer vanlig sør for jernbanelinja mellom Fokstua gård og Nysætervegen ellers bare enkelte mindre arealer. Nøysom og tørketålende vegetasjon som stedvis går over i grepplynghei og myr. Glissen flerstammet bjørkeskog med sparsomt feltsjikt og karakteristisk tett bunnsjikt av lyse laver. Busksjikt med einer og dergbjørk forekommer. Feltsjiktet domineres av smyle, sauesvingel, tyttebær, mjølbær, fjellkrekling, mer spredt vokser stivstarr, sæterstarr, gullris, og finnskjegg. Saltlav, kvitkrull, gulskinn, lys- og grå reinlav og islandslav dominerer bunnsjiktet. Mindre dekning av traktlaver og enkelte nøysomme moser som einerbjørnemose og vanlig sigdmose. I skrånende terrengformer med økende vann og nærings-tilgang vokser blåbær og stormarimjelle.

B1. Blåbær - fjellbjørkeskog:

Vokser på moderat til dyp morene med finere sedimenter enn A1. Noe varierende utforminger etter terrengform og grunnforhold. Bedre vann- og næringstilgang enn foregående type. Vanligste skogtype i området. Opptrer bl.a. på de langstrakte moreneryggene, drumlinene, SV for Fokstummyra, og i skogliene mot nord. Tørre og glisne utforminger på grensen til A1 forekommer bl.a. ved Bonkalhaugen og sør for S. Horrtj.. Vanlig utforming er glissen til tett tresetting av bjørk med høyde fra 4-8 m. Ofte busksjikt av dvergbjørk, einer og bjørk. Middels til god dekning i feltsjiktet av bl.a. skogstjerne, hårfrytle, blåbær, tyttebær, krekling, smyle stormarimjelle sæterfrytle og sæterstarr. I åpne glenner stedvis god dekning av smyle, finnskjeegg og gulaks. Bunnsjikt med generelt større mosedominans og mindre lavinnslag enn A1. Vanlige arter er furumose, etasjemose, vanlig sigdmose, vanlig bjørnemose og lavarter på tørre partier.

G3. Blåbærsumpskog:

Bare et mindre areal ved Kringlotj. ble kartlagt til typen. Sumpskog med stagnerende grunnvann i flatt terreng. Glissen bjørkeskog med middels god vierdekning i busksjiktet og middels næringsrike jordvannsindikatorer i felt- og bunnsjikt som trådstarr, flaskestarr, myrhatt, grantorvmose og vanlig bjørnemose.

G4. Skogrørkvein sumpskog:

Rik sumpskog i hellende terreng med oksygenrikt grunnvann. Klassifikasjonsproblemer mot G5, men skilles fra denne på mindre frodighet og færre næringsrike urter i feltsjiktet og få næringsrike moser i bunnsjiktet. Tett tresjikt av bjørk med vekslende dekning i bunnsjiktet av vier og dvergbjørk. Feltsjikt med innslag både av myr- og fastmarksarter som skogsnelle, slåttestarr, gråstarr, molte, svarttopp, gullris, engsoleie, blåbær, tepperot, hårfrytle og enkelte høye næringsrike urter som skogstorkenebb, skogrørkvein, fjelltistel, kvitbladtistel og enghumbleblom. Bunnsjiktet med G3-arter sammen med bl.a. fagermoser.

G5. Subalpin riksumpskog:

Næringsrik og svært frodig sumpskog langs fuktige drag og bekker/elver i flatt og hellende terreng. Større utforminger nord for Kringlotj./Steintj., langs Løkjen ved Ellanholet og lengst i SV. Avgrensingsproblemer mot P2 der denne har økende innslag av bjørketrær på relativ fuktig mark. Tett tresjikt av bjørk, 5-6 m høyt, med vekslende undresjikt av vierarter og enkelte einer. Utpreget artsrikt feltsjikt med stor dekning av høyere urter som skogrørkvein, mjøduert, enghumbleblom, skogstorkenebb, fjelltistel, tyrihjel, kvitbladtistel, engsoleie, vendelrot og fjellkvann. Andre vanlige arter er åkerbær, skogsnelle, engsnelle, gråstarr, blåtopp, hengeaks, sølvbunke, slåttestarr, myrhatt, soleiehov, og guldusk. I bunnsjiktet vokser bl.a. palme-mose, spriketorvmose, fagermoser og tvare-mose.

H1. Nedbørsmyr:

Arts og næringsfattig myrtype med konveksform uten kontakt med mineralholdig grunnvann. Kun et mindre areal er figurert ut SV for Fokstua gård. Typen ble også registrert på større tuer og strenger i rikmyr bl.a. på Langmyrene. Pga. små areal er ikke disse uttegnet på vegetasjonskartet. Dvergbjørk forekommer spredt, ellers opptrer røsslyng, torvull, molte, sveltestarr, kvitlyng og nøysomme torvmoser. Lavdominerte tuer forekommer i typen.

H2. Fattigmyr:

Fattig jordvannspåvirka myr i flatt terreng med nøysomme torvmoser, starr og enkelte urter. Størst utforming vest for N. Horrtj. ellers spredte større og mindre areal i hele undersøkelsesområdet. Vanligst med fastmatte, men mykmatte og løsbunn forekommer. Tørre fastmatteutforminger med blåtopp, bjønnskjegg, røsslyng, dvergbjørk og duskull. Våtere partier torvmosedominert med dystarr, frynsestarr, flaskestarr og trådstarr. Opptrer i polygonmark og i mosaikk med grepplynghei og blåbær- blålynghei.

H3. Mellommyr:

Opptrer i mange utforminger etter terrengplassering og fuktighetsforhold. Flere av de store flate og relativt fuktige myrarealene i kartleggingsområdets sentrale deler inngår i typen som myrflatene mellom Kringlotj. og Storrtj., mellom Lyuhaug og Horrtj. og ved Rundtj. Vanlig som bakkemyr SV på Langmyrene. Ellers vanlig gjennom hele området i varierende størrelse. Stedvis meget tuete som mellom Kringlotj. og Storrtj. Ofte busksjikt av vier og dvergbjørk med innslag av bjørk og einer på tørrere tuer. Mange H2-arter vanlig i feltsjiktet, men også god dekning av H3 arter som indikerer en moderat næringskrevende myrtype som myrhatt, myrklegg, gullmyrklegg, myrmjølke, trådsiv, gråstarr, kornstarr, slirestarr, og strengstarr, sistnevnte art enkelte plasser i enbestander. I bunnsjiktet vokser bl.a. myrfjærmose, myrfiltmose, vrangklomose, stor tjønnmose, bruntorvmose og grasmose foruten H2 torvmoser.

H4. Rikmyr:

Næringsrik myrtype, men ikke direkte kalkmyr. Større sammenhengende areal på Mellom Langmyre, nord og NØ for Lyuhaug og mellom Storrtj. og Lejsabekk. Ellers vanlig i varierende størrelse og utforminger i hele undersøkelses området. Vanligst i flatt terreng med permanente gode fuktighetsforhold og dominans av mykmatte. Løsbunn og fastmatte noe mindre utbredt. Rikmyrtypen opptrer i flere av de største og mest markerte streng-flarkmyrene som ved Lyuhaug og Mellom Langmyre. Strengene med vekslende vierinnslag og fattigere vegetasjon pga. økt. avstand til grunnvann. Tørrere fastmatteutforminger ofte i hellende terreng med frodig feltsjikt av næringsrike arter som klubbstarr, blankstarr, fjellstarr, svarttopp, bjønnbrodd, enghumbleblom og mjøduert. Våtere og eller tuete utforminger gav stedvis klassifikasjonsproblemer mot H3. Dette pga. artsfattig feltsjikt med dominans av H2 og H3 arter, bl.a. flaskestarr, og liten til ingen dekning av H4 arter, med unntak av spredte klubbstarr, derimot med full dekning av makkrose og stedvis brunklomose i bunnsjiktet.

H5. Ekstremrik myr:

Næringsrik kalkmyr i hellende terreng ofte i forsenkninger, langs bekker og vannsig eller i randsona mellom myr og fastmark. Tørre fastmatteutforminger dominerer. Opptrer vanlig flere steder mellom Fokstua gård og Nysætervegen, ellers spredte forekomster. Stor variasjon i dominans og artsinnhold av rikmyrarter. Enkelte lokaliteter med bare få indikatorarter sammen med H2-H4 arter. Andre lokaliteter med høy dominans av H5-arter, som den best utviklede typen i NV. Følgende karakterarter ble funnet: smalstarr, sotstarr, hodestarr, hårstarr, agnorstarr, klubbstarr, blankstarr, svarttopp, kastanjesiv, gulsildre, brudespore, grønnkurle, fjellfrøstjerne, bjønnbrodd, fjelltistel, trillingsiv og myrtevier. Makkrose i bunnsjiktet i våtere utforminger.

I1. Kildesamfunn:

Kun to kildefremspring ble registrert i SV. Trolig ville flere slike punktsamfunn blitt funnet ved mer detaljert kartlegging. Frodig vegetasjonssamfunn, hvor bl.a. følgende arter ble funnet. Kjeldemjølke, sætermjølke, kjeldemari-kåpe, smårørkvein og mosene kaldemose, stor tjønnmose, brunklomose og blodmose.

K1. Grepplynghei:

Opptrer på konvekse, sterkt vindeksponerte rabber med lite snødekke om vinteren. Generelt tørkesterk og næringsfattig vegetasjon med få arter på grov eller grunnlendt morene. Større arealer ved Rundtj, Ellanholet, Lyuhaug og mellom Fokstua gård og Nysætervegen og et belte sør for jernbanelinja mellom Sjugurdsmyre og Lesjabekk. Karakteristiske lyse heier med lavdominans av gulskinn, gulskjerpe, kvitkrull, lys- og grå reinlav, saltlav, rabbeskjegg, brødlav, fjelltagg og traktlav, samt enkelte karplanter som sauesvingel, stivstarr, rabbesiv, krekling, grepplyng, røsslyng, mjølbær og gullris. Stedvis noe dvergbjørk og einerkratt. Spredte bjørketrær forekommer. Klassifikasjonsproblemer der typen opptrer i polygonmark og i mosaikk med varierende myrtyper.

L1. Blåbær - blålynghei:

Samme grunnforhold som B1. Varierende utforminger ble registrert. Heisamfunn med generelt bedre vannhusholdning, næringstilgang, snødekke og artsmangfold enn foregående type. Innenfor kartleggingsområdet bare mindre arealer oftest mellom bjørkeskog og grepplynghei/myr. Større sammenhengende arealer bl.a. nord for undersøkelsesområdets midtre deler mot Nysætra. Kan opptre med spredte bjørketrær, ellers vanlig med busksjikt av dvergbjørk, bjørk, einer og vier. I feltsjiktet vokser bl.a. blåbær, mjølbær, tyttebær, blokkbær, blålyng, fjellkrekling, krekling, røsslyng, skogstjerne, hårfrytle, mogop, kattedot, sauesvingel, bleikmyrklegg, fjelltistel, gulaks, smyle, blåklokke, hårsvæve, fjellmarikåpe og vanlig ryllik. Foruten flere lavarter opptrer også etasjemose, furumose og vanlig bjørnemose i bunnsjiktet. Som for K1 opptrådte klassifikasjonsproblemer i polygonmark og mosaikkstruktur med myrtyper.

P2. Vierkratt med høgstaudebunn:

Frodig vierdominert høgstaudebunn på slamholdig sandig jord i svakt hellende eller flatt sigevannspåvirka mark nær periodevis oversvømmende elver/bekker. Også vanlig i terrengforsenkninger og i myr med vekselvis våte og tørre partier med høyt sigevann. Vegetasjonstypen vanlig i området langs Løkjen, Foksåi, Vesleåi og i et større område ved Fokstua stasjon. På tørre elveleier med spredte små vier og einerkjerr og lavtvoksende gras og urter. I våtere utforminger med varierende bjørketresetting, tette vierkratt med høyde opp til 3 m. og et frodig feltsjikt av næringskrevende arter. I busksjiktet ble bl.a. ørevier, grønvier, ullvier, sølvvier, dvergbjørk og bjørk funnet. Artssammenheng og dekning i feltsjiktet varierte etter fuktighetsgrad. Bl.a. ble disse artene registrert på fuktige lokaliteter: fjelltistel, enghumleblom, fjellkvann, tyrihjem, skogrorrørkvein, fjellpestrot, vendelrot, mjødur, åkerbær, soleiehov, flaskestarr, gråstarr, engsnelle, elve- snelle, myrsnelle, sumpmaure, myrmaure, myrmjølke og sæter- soleie. På tørrere utforminger vokste bl.a. fjellflokk, engsoleie, nyseryllik, rød jonsokblom, åkersnelle, kvit- maure, reinmjelt, sætermjelt, harerug, løvetann, vanlig arve, følblom, kvitkløver, trefingerurt og blåklokke. På våtere lokaliteter et bunnsjikt av bl.a. fagermoser, palme- mose, lundemose, tjønn-mose, vanlig bjørnemose og tvaremose.

W1. Storstarrsump:

Periodevis oversvømmende kantsamfunn langs tjern, elver og bekker og i forsenkninger på myr. Vanlig på egnede locali- teter i området. Rundtj., tjern sør for Bonkalhaugen og småputter SV for Langtjern er kartlagt som starrsump fordi starrvegetasjonen dominerer arealene til tross for åpent vannspeil. Flaskestarr og elvesnelle dominerende arter enten sammen eller i enbestander. Nordlandstarr og trådstarr i tørre utforminger på overgang mellom starrsump og myr.

Y1. Nøkkerose og tjønngras-eng:

Bunnfaste plantesamfunn eller flytebladvegetasjon i oligo- trofe og stilleflytende elver/bekker. Bl.a. registrert i N. Horrtj., Steintj., småtj. langs Foksåi mellom Øiaseter og Vålåsjøen, i Vålåsjøen innenfor kartleggingsområdet, og langs stilleflytende partier i Foksåi og Løkjen. Registrerte arter er fjelleiggknopp, småpiggnopp, hesterumpe og rust- tjønnaks.

R2. Beitevoll utviklet fra samfunn av engkarakter:

Registrert i svært varierte utforminger etter opprinnelses- type, påvirkningsgrad og gjengroing. God dominans av tråkk- og beitetålende gras og urter. Stedvis busksjikt av vier, einer, dvergbjørk og furu. Stor artsvariasjon i feltsjiktet: Bl.a. ble følgende arter funnet: Sølvbunke, rødsvingel, sauesvingel, vanlig ryllik, sætermjelt, engsoleie, hårsvæve, kattedot, kvitmaure, stivstarr, vanlig marinøkkel, lusegras, blåklokke, fuglevikke, tepperot, fjellfrøstjerne, flekkmure, gulaks, vanlig bakkestjerne, matsyre, fjelltimotei, storeng- kall, duskull, røsslyng, tettegras, bleikmyrklegg, slätte- starr, krekling, mjølbær og gullris.

6.4 Floraliste for Fokstumyra.

Kolonne 1: Thor Østbye 1986
 Kolonne 2: Asbjørn og Berit Moen sept. 1969
 Kolonne 3: Johannes Lid aug. 1950 (Fokstua 950-1150 moh)
 Kolonne 4: Johannes Lid aug. 1950 (Myr ved Lomtj. og vestende av Vålåsjø.)

		1	2	3	4
K R Å K E F O T F A M I L E N					
HUPERZIA SELAGO (LYCOPODIUM S.)	LUSEGRAS	x	x	x	x
LYCOPODIUM ANNOTINUM	STRIKRAKEFOT	.	.	x	.
DIPHAZIUM ALPINUM	FJELLJAMNE	x	.	x	.
D V E R G J A M N E F A M I L E N					
SELAGINELLA SELAGINOIDES	DVERGJAMNE	.	x	x	x
S N E L L E F A M I L I E N					
EQUISETUM ARVENSE	ÅKERSNELLE	x	x	x	x
EQUISETUM FLUVIATILE	ELVESNELLE	x	x	.	x
EQUISETUM PALUSTRE	MYRSNELLE	x	x	.	x
EQUISETUM PRATENSE	ENGSNELLE	x	.	x	x
EQUISETUM SYLVATICUM	SKOGSNELLE	x	.	.	x
EQUISETUM VARIEGATUM	FJELLSNELLE	x	x	.	.
O R M E T U N G E F A M I L I E N					
BOTRYCHIUM BOREALE	FJELLMARINØKKEL	x	.	.	.
BOTRYCHIUM LUNARIA	MARINØKKEL	x	.	x	.
H E N G J E V E N G F A M I L I E N					
THELYPTERIS PHEGopteris (DRYOPT)	HENGJEVENG	x	.	.	.
T E L G F A M I L I E N					
GYMNOCARPIUM DRYOPTERIS	FUGLETELG	x	.	.	.
F U R U F A M I L I E N					
PINUS SYLVESTRIS	FURU	x	.	.	.
PICEA ABIES	GRAN	x	.	.	.
S Y P R E S S F A M I L I E N					
JUNIPERUS COMMUNIS	EINER	x	x	x	x
P I L E F A M I L I E N					
SALIX HERBACEA	MUSØYRE	x	x	x	x
SALIX POLARIS	POLARVIER	.	.	x	.
SALIX RETICULATA	RUKKEVIER	x	.	x	.
SALIX MYRSINITES	MYRTEVIER	x	x	x	x
SALIX GLAUCA	SØLVVIER	x	x	x	.
SALIX GLAUCA x S. MYRSINITES	SØLVVIER-HYBRID	.	.	.	x
SALIX LANATA	ULLVIER	x	x	.	.
SALIX LAPPONUM	LAPPVIER	x	x	x	x
SALIX ARBUSCULA	SMÅVIER	.	x	.	.
SALIX HASTATA	BLEIKVIER	.	x	.	x
SALIX PHYLICIFOLIA	GRØNVIER	x	x	x	x
SALIX AURITA	ØYREVIER	x	.	.	.
B J Ø R K E F A M I L I E N					
BETULA NANA	DVERGBJØRK	x	x	x	x
BETULA PUBESCENS	VANLEG BJØRK	x	x	x	x
N E S L E F A M I L I E N					
URTICA DIOICA	STORNESLE	.	.	.	x
S Y R E F A M I L I E N					
OXYRIA DIGYNA	FJELLSYRE	x	.	x	x
RUMEX ACETOSA	MATSYRE	x	x	x	x
RUMEX ACETOSELLA	SMÅSYRE	.	.	x	x
RUMEX LONGIFOLIUS (R.DOMEST.)	HØYMOLE	.	.	.	x
POLYGONUM AVICULARE	TUNGRAS	.	.	x	.
POLYGONUM VIVIPARUM	HARERUG	x	x	x	x
P O R T U L A K K F A M I L I E N					
MONTIA FONTANA	KJELDEURT	.	.	.	x

		1	2	3	4
N E L L I K F A M I L I E N					
SAGINA PROCUMBENS	TUNARVE	.	.	.	X
SAGINA SAGINOIDES	SETERARVE	.	.	X	.
MINUARTIA BIFLORA	TUVEARVE	X	.	X	X
STELLARIA CALYCANTHA	FJELLSTJERNEBLOM	.	X	.	X
STELLARIA MEDIA	VASSARVE	.	.	X	.
CERASTIUM ALPINUM	FJELLARVE	X	.	X	X
CERASTIUM FONTANUM BAUMG.	VANLEG ARVE	X	X	.	X
LYCHNIS ALPINA (VISCARIA A.)	FJELLTJØREBLOM	X	X	X	.
SILENE DIOICA (MELANDRIUM RUBRUM)	RAUD JONSOKBLOM	X	.	.	X
SILENE ACAULIS	FJELLSMELLE	X	.	X	X
SILENE VULGARIS (S. INFLATA)	ENGSMELLE	.	.	X	X
S O L E I E F A M I L I E N					
CALTHA PALUSTRIS	SOLEIHOV	X	X	X	X
ACONITUM SEPTENTRIONALIS	TYRIHJELM	X	.	.	X
RANUNCULUS ACRIS	ENGSOLEIE	X	X	X	X
RANUNCULUS REPTANS	EVJESOLEIE	X	X	.	X
RANUNCULUS REPENS	KRYPSOLEIE	.	.	.	X
RANUNCULUS HYPERBOREUS	SETERSOLEIE	X	.	.	.
RANUNCULUS PELATUS SCHRANK	STORVASS-SOLEIE	.	.	.	X
PULSATILLA VERNALIS (ANEMONE V.)	MOGOP	X	.	X	X
THALICTRUM ALPINUM	FJELLFRØSTJERNE	X	X	X	X
THALICTRUM SIMPLEX	SMALFRØSTJERNE	X	.	.	.
K R O S S B L O M S T E R F A M I L I E N					
CAPSELLA BURSA-PASTORIS	GJETARTASKE	.	.	X	.
BERTEROA INCANA	KVITDODRE	X	.	.	.
DRABA INCANA	LODNERUBLUM	.	.	.	X
CARDAMINE AMARA	BEKKEKARSE	X	.	.	.
CARDAMINE PRATENSIS	ENGMARSE	.	.	.	X
ARABIS ALPINA	FJELLSKRINNEBLOM	X	.	.	.
ERYSIMUM HIERACIIFOLIUM	BERGGULL	X	.	.	.
B E R G K N A P P F A M I L I E N					
SEDUM ROSEA	ROSENROT	X	.	.	X
S I L D R E F A M I L I E N					
SAXIFRAGA AIZOIDES	GULSILDRE	X	X	X	.
SAXIFRAGA OPPOSITIFOLIA	RAUDSILDRE	.	.	X	.
SAXIFRAGA STELLARIS	STJERNESILDRE	X	.	.	X
PARNASSIA PALUSTRIS	JÅBLOM	X	X	X	X
R O S E F A M I L I E N					
RUBUS CHAMAEMORUS	MOLTE	X	X	X	X
RUBUS ARCTICUS	ÅKERBÆR	X	X	.	.
RUBUS IDAEUS	BRINGEBÆR	.	.	.	X
POTENTILLA PALUSTRIS (COMARUM P.)	MYRHATT	X	X	.	X
POTENTILLA CRANTZII	FLEKKMURE	X	.	X	X
POTENTILLA ERECTA	TEPPEROT	X	.	.	.
SIBBALDIA PROCUMBENS	TREFINGERURT	X	X	X	.
GEUM RIVALE	ENGHUMLEBLOM	X	X	.	X
FILIPENDULA ULMARIA	MJØDURT	X	X	.	X
ALCHEMILLA ALPINA	FJELLMARIKÅPE	X	.	.	.
ALCHEMILLA SUBCRENATA	ENGMARIKÅPE	.	.	.	X
ALCHEMILLA GLOMERULANS	KJELDEMARIKÅPE	X	.	.	.
ALCHEMILLA WICHURAE	SKARMARIKÅPE	.	.	X	X
E R T E F A M I L I E N					
TRIFOLIUM PRATENSE	RAUDKLØVER	.	.	X	X
TRIFOLIUM REPENS	KVITKLØVER	X	.	X	X
ASTRAGALUS FRIGIGUS	GULMJELT	X	.	.	.
ASTRAGALUS ALPINUS	SETERMJELT	X	.	.	X
ASTRAGALUS NORVEGICUS	BLÅMJELT	X	.	.	.
OXYTROPIS LAPPONICA	REINMJELT	X	.	X	.
VICIA CRACCA	FUGLEVIKKE	X	X	X	.
VICIA SEPIUM	GJERDEVIKKE	X	.	.	.

		1	2	3	4
S T O R K E N E B B F A M I L I E N					
GERANIUM SYLVATICUM	SKOGSTORKENE	x	x	x	x
F I O L F A M I L I E N					
VIOLA BIFLORA	FJELLFIOL	x	.	.	.
VIOLA EPIPSILA	STOR MYRFIOL	.	.	x	x
VIOLA PALUSTRIS	MYRFIOL	x	x	.	x
VIOLA RIVINIANA	SKOGFIOL	x	.	.	.
M J Ø L K E F A M I L I E N					
EPILOBIUM ANGUSTIFOLIUM (CHAMAEN.)	GEITERAMS	x	x	.	x
EPILOBIUM ALSINIFOLIUM	KJELDEMJØLKE	x	.	.	.
EPILOBIUM PALUSTRE	MYRMJØLKE	x	x	x	x
T U S E N B L A D F A M I L I E N					
MYRIOPHYLLUM ALTERNIFLORUM	TUSENBLAD	.	.	.	x
H E S T E R U M P E F A M I L I E N					
HIPPURIS VULGARIS	HESTERUMPE	x	x	.	x
S K J E R M P L A N T E F A M I E N					
ANGELICA ARCHANGELICA SSP.ARCH.	FJELLKVANN	x	.	.	x
ANGELICA SYLVESTRIS	SLØKE	x	.	.	.
V I N T E R G R Ø N F A M I L I E N					
PYROLA MINOR	PERLEVINTERGRØN	.	.	.	x
PYROLA ROTUNDIFOLIA	LÆKJEVINTERGRØN	x	.	.	.
L Y N G F A M I L I E N					
LOISELEURIA PROCUMBENS	GREPLYNG	x	.	.	x
PHYLLODOCE CAERULEA	BLÅLYNG	x	.	x	x
ANDROMEDA POLIFOLIA	KVITLYNG	x	x	.	x
ARCTOSTAPHYLOS ALPINUS	RYPEBÆR	.	x	.	x
ARCTOSTAPHYLOS UVA-URSI	MJØLBÆR	x	.	x	x
CALLUNA VULGARIS	RØSLYNG	x	.	x	x
VACCINIUM MYRTILLUS	BLÅBÆR	x	.	x	x
VACCINIUM ULIGINOSUM	BLØKKEBÆR	x	x	x	x
VACCINIUM VITIS-IDAEA	TYTEBÆR	x	x	x	x
OXYCOCCUS QUADRIPETALUS	TRANEBÆR	x	.	.	.
OXYCOCCUS MICROCARPUS	SMATRANEBÆR	x	x	x	x
K R E K L I N G F A M I L I E N					
EMPETRUM HERMAPHRODITUM	FJELLKREKLING	x	x	x	x
EMPETRUM NIGRUM	KREKLING	x	.	.	.
N Ø K L E B L O M F A M I L I E N					
PRIMULA SCANDINAVICA	FJELLNØKLEBLOM	x	.	x	.
LYSIMACHIA THYRSIFLORA	GULLDUSK	x	.	.	.
TRIENTALIS EUROPAEA	SKOGSTJERNE	x	.	x	x
S Ø T E R O T F A M I L I E N					
GENTIANA NIVALIS	SNØSØTE	x	.	x	.
GENTIANELLA CAMPESTRIS	BAKKESØTE	x	.	x	.
GENTIANELLA TENELLA	SMASØTE	.	.	x	.
B U K K E B L A D F A M I L I E N					
MENYANTHES TRIFOLIATA	BUKKEBLAD	x	x	.	.
F J E L L F L O K K F A M I L I E N					
POLEMONIUM CAERULEUM	FJELLFLOKK	x	x	.	.
R U B L A D F A M I L I E N					
MYOSOTIS DECUMBENS HOST.	FJELLMINNEBLOM	x	.	.	.
V A S S H Å R F A M I L I E N					
CALLITRICHE PALUSTRIS	SMÅVASSHÅR	.	x	.	.
M A S K E B L O M S T E R F A M I L I E N					
VERONICA ALPINA	FJELLVERONIKA	x	.	x	x
MELAMPYRUM PRATENSE	STORMARIMJELLE	x	x	.	.
MELAMPYRUM SYLVATICUM	SMÅMARIMJELLE	x	.	x	x
EUPHRASIA FRIGIDA	FJELLØYENTRØST	x	.	.	.
RHINANTHUS ANGUSTIFOLIUS (SEROT.)	STORENGKALL	x	.	.	.
PEDICULARIS LAPPONICA	BLEIKMYRKLEGG	x	x	.	x
PEDICULARIS OEDERI	GULLMYRKLEGG	x	x	x	.
PEDICULARIS PALUSTRIS	VANLEG MYRKLEGG	x	x	.	x

		1	2	3	4
BARTSIA ALPINA	SVARTTOPP	x	x	x	x
B L E R E R O T F A M I L I E N					
PINGUICULA VULGARIS	TETTEGRAS	x	x	x	x
UTRICULARIA INTERMEDIA	GYTJEBLEREROT	.	x	.	.
K J E M P E F A M I L I E N					
PLANTAGO MEDIA	DUNKJEMPE	.	.	x	.
M A U R E F A M I L I E N					
GALIUM BOREALE	KVITMAURE	x	x	x	x
GALIUM PALUSTRE	MYRMAURE	x	x	.	.
GALIUM TRIFIDUM	DVERGMAURE	.	x	.	.
GALIUM ULIGINOSUM	SUMPMAURE	x	x	.	x
V E N D E L R O T F A M I L I E N					
VALERIANA SAMBUCIFOLIA	VENDELROT	x	.	.	x
K L O K K E F A M I L I E N					
CAMPANULA ROTUNDIFOLIA	BLAKLOKKE	x	x	x	x
K O R G P L A N T E F A M I L I E N					
SOLIDAGO VIRGAUREA	GULLRIS	x	x	x	x
ERIGERON ACER	BAKKESTJERNE	x	.	.	.
ERIGERON BOREALIS	FJELLBAKKESTJERNE	x	.	.	.
ERIGERON UNIFLORUS	SNØBAKKESTJERNE	.	.	x	.
ANTENNARIA ALPINA	FJELLKATTEFOT	x	.	x	.
ANTENNARIA DIOICA	KATTEFOT	x	.	x	x
GNAPHALIUM NORVEGICUM	SETERGRAURT	x	.	.	.
GNAPHALIUM SUPINUM	DVERGGRAURT	x	.	.	.
GNAPHALIUM SYLVATICUM	SKOGGRAURT	x	.	.	.
ACHILLEA MILLEFOLIUM	RYLLIK	x	.	x	x
ACHILLEA PTARMICA	NYSERYLLIK	x	.	.	.
MATRICARIA PERFORATA	BALDERBRÅ	.	.	x	.
PETASITES FRIGIDUS	FJELLPESTROT	x	x	.	x
SAUSSUREA ALPINA	FJELLTISTEL	x	x	.	.
LEONTODON AUTUMNALIS	FØLBLOM	x	x	.	.
TARAXACUM OFFICINALE	LØVETÅN	x	.	.	.
HIERACIUM ALPINUM	FJELLSVEVE	x	.	.	.
P I G G K N O P P F A M I L I E N					
SPARGANIUM HYPERBOREUM	FJELL-PIGGKNOPP	x	x	.	x
SPARGANIUM MINIMUM	SMA-PIGGKNOPP	x	.	.	.
S A U L A U K F A M I L I E N					
TRIGLOCHIN PALUSTRE	MYRSAULAU	x	x	x	x
T J Ø N N A K S F A M I L I E N					
POTAMOGETON ALPINUS	RUSTTJØNNAKS	x	x	.	.
POTAMOGETON NATANS	VANLEG TJØNNAKS	x	.	.	.
G R A S F A M I L I E N					
ANTHOXANTHUM ODORATUM	GULAKS	x	x	x	x
PHLEUM ALPINUM (P.COMMUTATUM)	FJELLTIMOTEI	x	.	x	x
PHLEUM PRATENSE	TIMOTEI	x	.	x	x
ALOPECURUS GENICULATUS	KNEREVERUMPE	.	.	x	.
AGROSTIS MERTENSII (A.BOREALIS)	FJELLKVEIN	.	.	x	x
AGROSTIS CANINA	HUNDEKVEIN	.	x	.	.
AGROSTIS CAPILLARIS (A.TENUIS)	ENGKVEIN	.	x	x	x
CALAMAGROSTIS STRICTA (C.NEGL.)	SMARØYRKVEIN	x	x	x	x
CALAMAGROSTIS PURPUREA	SKOGRØYRKVEIN	x	x	.	x
DESCHAMPSIA ALPINA	FJELLBUNKE	.	.	x	.
DESCHAMPSIA CAESPITOSA	SØLVBUNKE	x	x	x	x
DESCHAMPSIA FLEXUOSA	SMYLE	x	.	x	x
TRisetum SPICATUM	SVARTAKS	.	.	x	x
HELICA NUTANS	HENGJEAKS	x	.	.	.
MOLINIA CAERULEA	BLÅTOPP	x	.	.	.
POA ALPINA	FJELLRAPP	x	.	x	x
POA ANNUA	TUNRAPP	.	.	x	x
POA ALPIGENA	SETERRAPP	.	.	x	x
POA PRATENSIS	ENGRAPP	x	.	.	.

		1	2	3	4
FESTUCA OVINA	SAUESVINGEL	x	x	x	x
FESTUCA VIVIPARA	GEITSVINGEL	x	x	x	x
FESTUCA RUBRA	RAUDSVINGEL	x	x	x	x
NARDUS STRICTA	FINNSKJEGG	x	x	x	x
S T O R R F A M I L I E N					
ERIOPHORUM ANGUSTIFOLIUM	DUSKULL	x	x	x	x
ERIOPHORUM SCHEUCHZERI	SNØULL	x	.	.	.
ERIOPHORUM VAGINATUM	TORVULL	x	x	x	x
SCIRPUS CESPITOSUS	BJØNNSKJEGG	x	x	x	x
SCIRPUS HUDSONIANUS	SVELTULL	x	x	.	x
KOBRESIA MYOSUROIDES	RABBETUST	.	.	x	.
CAREX DIOICA	TVEBUSTARR	x	x	x	x
CAREX PARALLELA	SMALSTARR	x	.	.	.
CAREX CAPITATA	HOVUDSTARR	x	.	.	.
CAREX MICROGLOCHIN	AGNORSTARR	x	x	x	.
CAREX RUPESTRIS	BERGSTARR	.	.	x	.
CAREX BRUNNESCENS	SETERSTARR	x	.	x	x
CAREX CANESCENS	GRÅSTARR	x	x	x	x
CAREX CANESCENS x C. DIOICA	GRÅSTARR-HYBRID	.	.	.	x
CAREX CHORDORRIZA	STRENGSTARR	x	x	.	x
CAREX LACHENALII	RYPESTARR	.	.	x	x
CAREX HELEONASTES	HULDRESTARR	.	x	.	.
CAREX ADELSTOMA	TRANESTARR	.	x	.	.
CAREX ATRATA	SVARTSTARR	.	.	x	.
CAREX ATROFUSCA	SOTSTARR	x	x	x	.
CAREX BUXBAUMII	KLUBBESTARR	x	.	.	.
CAREX NORVEGICA RETZ.	FJELLSTARR	x	.	x	x
CAREX AQUATILIS	NORLANDSSTARR	x	.	.	.
CAREX BIGELOWII	STIVSTARR	x	x	.	.
CAREX JUNCELLA	STOLPESTARR	.	x	.	x
CAREX NIGRA (C. FUSCA)	SLATTESTARR	x	x	x	x
CAREX CAPILLARIS	HÅRSTARR	x	x	x	.
CAREX ERICETORUM	BAKKESTARR	.	.	.	x
CAREX FLAVA	GULSTARR	x	.	.	.
CAREX LASIOCARPA	TRÅDSTARR	x	x	.	x
CAREX LIMOSA	DYSTARR	x	x	.	.
CAREX LIVIDA	BLYSTARR	x	x	.	.
CAREX MAGELLANICA	FRYNSESTARR	x	x	.	x
CAREX PANICEA	KORNSTARR	x	x	x	x
CAREX PILULIFERA	BRÅTESTARR	x	.	.	.
CAREX ROSTRATA	FLASKESTARR	x	x	x	x
CAREX SAXATILIS	BLANKSTARR	x	x	x	x
CAREX VAGINATA	SLIRESTARR	x	x	x	x
CAREX VESICARIA	SENNEGRAS	x	.	.	.
S I V F A M I L I E N					
JUNCUS ALPINOARTICULATUS NODULOS.	SKOGSIV	x	x	x	x
JUNCUS ARCTICUS	FINNMARKSSIV	x	.	.	x
JUNCUS BIGLUMIS	TVILLINGSIV	.	x	.	.
JUNCUS BUFONIUS	PADDESIV	.	.	x	.
JUNCUS CASTANEUS	KASTANJESIV	x	x	x	.
JUNCUS FILIFORMIS	TRÅDSIV	x	x	x	x
JUNCUS TRIFIDUS	RABBESIV	x	.	x	x
JUNCUS TRIGLUMIS	TRILLINGSIV	x	x	x	x
LUZULA FRIGIDA	SETERFRYTTLE	x	.	x	x
LUZULA MULTIFLORA	ENGFYTTLE	.	x	.	.
LUZULA PILOSA	HÅRFYTTLE	x	.	.	.
LUZULA SPICATA	AKSFYTTLE	x	.	x	x
LUZULA SUDETICA	MYRFYTTLE	x	x	.	x

		1	2	3	4
L I L J E F A M I L I E N					
TOFIELDIA PUSILLA	BJØNNBRODD	x	x	x	x
M A R I H A N D F A M I L I E N					
CHAMORCHIS ALPINA	FJELLKURLE	x	.	.	.
COELOGLOSSUM VIRIDE	GRØNKURLE	x	.	.	.
GYMNADENIA CONOPSEA	BRUDESPORE	x	.	.	.

Liste over moser:

(Artene er listet opp etter inndeling fra Polarflokken, nr. 1-1984. Spesialhefte: Norske navn på moser.)

KOLONNE 1. THOR ØSTBYE 1986
 KOLONNE 2. ASBJØRN OG BERIT MOEN sept. 1969.
 KOLONNE 3. JOHANNES LID aug. 1950.

LEVERMOSER:

		1	2	3
FETTMOSE	ANEURA PINGUIS			X
PRAKTFLIK	LOPHOZIA RUTHEANA			X
BUTTFLIK	" OBTUSA			X
UGRASTVARE (TVAREMOSE)	MARCHANTA POLYMORPHA	X		
VÅRMOSE	PELLIA SP.			X
BAKKEFRYNSE (FRYNSEMOSE)	PTILIDIUM CILIARE	X		
	SCAPANIA IRRIGUA			X

BLADMOSER:

DVERGFILTMOSE	AULACOMNIUM ANDROGYMNUM			X
MYRFILTMOSE (V. FILTMOSE)	" PALUSTRE	X	X	
FJELLFILTMOSE	" TURGIDUM			X
LUNDMOSE	BRACHYTHECIUM SP.	X		
FJELL-LUNDMOSE	" TURGIDUM			X
BEKKEVRANGMOSE	BRYUM PSEUDOTRIQUETRUM			X
STAUTTJØNNMOSE (STOR TJØNN- MOSE)	CALLIERGON GIGANTUM	X	X	
SUMPTJØNNMOSE	" RICHARDSONII			X
BLODTJØNNMOSE (BLODMOSE)	" SARMENTOSUM	X		
GRASTJØNNMOSE (GRASMOSE)	" STRAMINEUM	X	X	
NAVARTJØNNMOSE (IGLEMOSE)	" TRIFARIUM			X
MYRSTJERNEMOSE (STJERNEMOSE)	CAMPLYLIUM STELLATUM			X
SVARTKNOPPMOSE	CATOSCOPIUM NIGRITUM			X
MYRGITTERMOSE (V.GITTERMOSE)	CINCLIDIUM STYGIUM			X
PALMEMOSE	CLIMACIUM DENDROIDES	X	X	
GRASSIGD	DICRANUM ANGUSTUM			X
PJUSKSIGD	" BONJEANII			X
BERGSIGD	" FUSCESCENS	X		
KRUSSIGD (FILTSIGDMOSE)	" POLYSETUM	X		
RIBBESIGD (V.SIGDMOSE)	" SCOPARIUM	X		
STUTTKLO	DREPANOCLADUS BADIUS			X
VRANGKLO (VRANGKLOMOSE)	" EXANNULATUS	X	X	
BRUNKLO (BRUNKLOMOSE)	" REVOLVENS	X	X	
HAKKLO	" TUNDRAE			X
SAGLOMMEMOSE (V.LOMMEMOSE)	FISSIDENS ADIANTHOIDES			X
MYRFJÆR (MYRFJÆRMOSE)	HELODIUM BLANDOWII	X		
GULLSILKEMOSE (GULLMOSE)	HOMALOTHECIUM NITENS			X
ETASJEHUSMOSE (ETASJEMOSE)	HYLOCOMIUM SPLENDENS	X	X	
SKRUESVANEMOSE	MEESIA TRIQUETRA			X
NERVESVANEMOSE	" ULIGINOSA			X
SPRIKEMOSE	ONCOPHORUS SP.			X
PIPERENSERMOSE	PALUDELLA SQUARROSA			X
SUMPFAGERMOSE	PLAGIOMNIUM ELLIPTICUM			X
FAGERMOSE	" SP.	X		
FURUMOSE	PLEUROZIUM SCHREBERI	X	X	X
KALDNIKKEMOSE (KALDMOSE)	POHLIA WAHLENBERGII			X

STORBJØRNEMOSE (V. BJØRNEMOSE)	POLYTRICHUM COMMUNE	X
EINERBJØRNEMOSE	" JUNIPERINUM	X
RABBEBJØRNEMOSE	" PILIFERUM	X
FJELLRUNDMOSE (VRANG-FAGER- MOSE)	RHIZOMNIUM PSEUDOPUNCTATUM	X
NARREMOSE (NARRFURUMOSE)	SCLEROPODIUM PURUM	X
MYRMAKKMOSE (MAKKMOSE)	SCORPIDIUM SCORPIOIDES	X X
HORNTORVMOSE	SPHAGNUM AURICULATUM	X
FURUTORVMOSE	" CAPPILLIFOLIUM	X X
KRATT-TORVMOSE	" CENTRALE	X
BRODDTORVMOSE (BRUNTORVM.)	" FALLAX	X
RUSTTORVMOSE	" FUSCUM	X X X
GRANTORVMOSE	" GIRGENSOHNII	X X X
BJØRNETORVMOSE	" LINDBERGII	X
KJØTT-TORVMOSE	" MAGELLANICUM	X X X
BUTT-TORVMOSE	" OBTUSUM	X
VORTEORVMOSE	" PAPILLOSUM	X X X
FAGERTORVMOSE	" PULCHRUM	X
TVARETORVMOSE (STJERNETORVM.)	" RUSSOWII	X
SPRIKETORVMOSE	" SQVARROSUM	X
LAPPTORVMOSE	" SUBFULVUM	X
BLANKTORVMOSE	" SUBNITENS	X
KROKTORVMOSE	" SUBSECUNDUM	X X
BEITETORVMOSE	" TERES	X X X
ROSETORVMOSE	" WARNSTORFII	X X

Liste over lav:

rabBESKJEGG	ALECTORIA OCHROLEUCA
GULSKJERPE	CETRARIA CUCULLATA
ISLANDSLAV	" ISLANDICA
GULSKINN	" NIVALIS
GAFFELRØDTPP	CLADONIA ALPINA
LYS REINLAV	" ARBUSCULA
TRAKTLAV	" CRISPATA
SYLLAV	" GRACILIS
GRÅ REINLAV	" RANGIFERINA
KVITKRULL	" STELLARIS
FJELLTAGG	CORNICULARIA DIVERGENS
TORVMOSELAV	ICMADOPHILA ERICETORUM
STORVRENCE	NEPHROMA ARCTICUM
KORKE	OCHROLECHIA SP.
SALTLAV	STEREOCAVLON SP.

7. RESULTATER FUGL

7.1 Linjeplatetaksering.

For å dekke representative vegetasjonstyper og samtidig sammenligne spurvefuglfaunaen i og utenfor reservatet ble 3 linjeflater lagt i terrenget.

Felt A, 210 da, dekker biotopene: glissen fjellbjørkeskog, 85 da, lavhei, 25 da, vierkratt i høyde 1-2,5 m, 40 da og åpen myr og vierkratt i høyde 0,3-1m 60 da. Se tabell 3.

Felt B, 175 da, dekker biotopene: blåbær-fjellbjørkeskog med et mindre åpent parti med mye einer, 100 da, og mosaikk av vierkratt/myr og litt åpent vann, 75 da. Se tabell 4.

Felt C, 145 da, dekker biotopene: vierkratt i høyde 1-3 m, 60 da og åpen myr stedvis med høy dekning av krattvegetasjon i høyde 0,5-1,5 m og tilgrensende åpent vann (85 da). Se tabell 5.

For sammenligning av artsoversikt i forskjellige vegetasjonstyper/biotoper er tabellene 6 og 7 utarbeidet fra tabellene 3,4 og 5. Sistnevnte tabeller er grovinndelt etter dominerende vegetasjonstyper. Tetthetsverdiene fra denne inndeling er pga. alt for små kartleggingsareal beheftet med unøyaktigheter og er bare ment å gi supplerende opplysninger fra linjeplatetakseringene.

Resultatene fra kun 1 års registreringer i området vil være usikre pga. tildels store årlige fluktasjoner i høyere-liggende fuglesamfunn (Enemar 1966).

Tabell 4.

Linjeflatetaksering, Felt B. Blåbær fjellbjørkeskog mellom S. Horrtj. og N. Horrtj/Langtj., og våtmark mellom Lesjabekk og Vålåsjø.
(1750x100)m = 175 da. A= antall revir, R= relativ tetthet
+ = ikke territoriell art.

Art	A	Revir ₂ pr km ²	R	Fordeling av revir og relativ tetthet i ulike biotoper			
				Blåbær-fjell- bjørkeskog 100da		Vierkratt/myr/ grunt vann 75 da.	
				A	R	A	R
Løvsanger	24	137	35,8	18	40	6	27,3
Sivspurv	15	85	22,4	4	8,9	11	50
Bjørkefink	14	80	20,9	14	31,1		
Blåstrupe	5	28	7,4	3	6,7	2	9,1
Gulerle	4	23	6,0	2	4,5	2	9,1
Grå fluesnapper	1	6	1,5	1	2,2		
Gråtrost	1	6	1,5	1	2,2		
Krikkand	1	6	1,5			1	4,5
Rødstjert	1	6	1,5	1	2,2		
Strandsnipe	1	6	1,5	1	2,2		
Rødstilk	+						
Svømmesnipe	+						
Enkeltbekkasin	+						
Dvergfalk	+						
Kråke	+						
Gjøk	+						
Vendehals	+						
Heipiplerke	+						
Gråsisik	+						
Totalt	67	383	100,0	45	100,0	22	100
Antall terri- torielle arter	10			9		5	
Antall terr./km ²		383		450		293	
Totalt antall arter	19						

Tabell 5.

Linjeplatetaksering Felt C. Sti naturreservat mellom Fokstua st. og Horrtjerna (1450 x 100)m = 145 da.
A= antall revir, R= relativ tetthet, + = ikke territoriell art.

Art	A	Revir, pr km ²	R	Fordeling av revir og relativ tetthet i ulike biotoper			
				Vierkratt 60 da.		Myr m/spredte vierkratt 85 da.	
				A	R	A	R
Løvsanger	21	144	31,9	9	34,5	12	30
Sivspurv	19	131	28,9	5	19,2	14	35
Blåstrupe	13	89	19,7	5	19,2	8	20
Gulerle	3	21	4,5	1	3,9	2	5
Heipiplerke	3	21	4,5			3	7,5
Rødvingetrost	3	21	4,5	3	11,5		
Dobbelbekkasin	1	7	1,5			1	2,5
Gråtrost	1	7	1,5	1	3,9		
Jernspurv	1	7	1,5	1	3,9		
Tornsanger	1	7	1,5	1	3,9		
Stokkand	+						
Krikkand	+						
Grønnstilk	+						
Brushane	+						
Enkeltbekkasin	+						
Svømmesnipe	+						
Totalt	66	455	100,0	26	100,0	40	100
Antall terri- torielle arter	10			8		6	
Antall terr./km ²		455		433		470	
Totalt antall arter	16						

Tabell 6.

Linjeflatetaksering fjellbjørkeskog, 185 da.

(Basert på resultater fra Felt A og B)

+ = ikke territoriell art.

Art.	Antall revir	Territorier/ km ²	Relativ tetthet
Løvsanger	28	151	42,4
Bjørkefink	15	81	22,7
Blåstrupe	8	43	12,1
Sivspurv	6	33	9,1
Gulerle	4	22	6,1
Rødstjert	2	11	3,0
Grå fluesnapper	1	5	1,5
Gråtrost	1	5	1,5
Strandsnipe	1	5	1,5
Rødvingetrost	+		
Dvergfalk	+		
Kråke	+		
Gjøk	+		
Gråsisik	+		
Totalt	66	356	99,9
Antall terri- torielle arter	9		
Totalt ant. arter	14		

Tabell 7.

Linjeflatetaksering myr og mosaikk myr/vierkratt,
320 da. (Basert på resultater fra Felt A,B og C)
+ = ikke territoriell art.

Art.	Antall revir	Territorier/ km ²	Relativ tetthet
Sivspurv	38	119	31,7
Løvsanger	37	116	30,8
Blåstrupe	20	63	16,7
Heipiplerke	8	25	6,7
Gulerle	5	16	4,2
Enkeltbekkasin	3	9	2,5
Rødvingetrost	3	9	2,5
Dobbeltbekkasin	1	3	0,8
Gråtrost	1	3	0,8
Jernspurv	1	3	0,8
Krikkand	1	3	0,8
Rype	1	3	0,8
Tornsanger	1	3	0,8
Stokkand	+		
Grønnstilk	+		
Rødstilk	+		
Brushane	+		
Svømmesnipe	+		
Dvergfalk	+		
Vendehals	+		
Gjøk	+		
Gråsisik	+		
Totalt	120	375	99,9
Antall terri- torielle arter	13		
Totalt ant. arter	22		

Mosaikk myr/vierkratt:

Ikke uventet dominerte løvsanger, sivspurv og blåstrupe myr-landskapet, åpen- og vierdekt myr. Tilsammen utgjorde artene 79,2% av fuglesamfunnet. Totalt ble 22 arter observert herav 13 revirhevdende med en tetthet på 375 terr./km². Det er vanskelig å si sikkert om dette er høye eller lave verdier for det er foretatt svært få linjeflatetakseringer i lignende mosaikkstrukturer. Høitomt (1984) fant 219 terr./km² fordelt på 8 territorielle arter i myr/vierkratt mosaikk i Tisleia. I dette materialet utgjorde løvsanger, sivspurv, heipiplerke og blåstrupe 90 % av fuglesamfunnet. Tas heipiplerke med i materialet fra Fokstumyra utgjør disse 4 artne 85,5 % av fuglesamfunnet, altså nær opp til resultatet fra Tisleia. Variasjoner og arealfordeling mellom vierkratt og ulike myrtyper vil klart innvirke på resultatet. Fokstumyras høye tetthet kan skyldes plassering av takseringsfelt i sterkt vierdominerte areal og grasmyr med vekslende krattdominans, stedvis i tilknytning til åpent vann. En slik stadig skifting mellom ulike vegetasjonstyper/-utforminger resulterer i høy tetthet og variert artsmangfold pga. randeffekten (Hogstad 1967, Hanson 1983).

De høye og tette vierkrattene med bjørkeinnslag har dominans av løvsanger, sivspurv og blåstrupe, men også rødvingetrost opptrer vanlig. Mer sporadisk hekker gråtrost, jernspurv og tornsanger. I mosaikk myr/vierkratt med høyde opp til ca. 1-1,5 m har sivspurv større dominans enn løvsanger, blåstrupe og heippiplerke. Ute på grasmyrene, hvor krattvegetasjon mangler blir blåstrupa sjelden, mens heippiplerka dominerer artsbildet sammen med løvsanger og sivspurv.

Gulerle opptrer vanlig men spredt i randsona mellom vierkratt og myr, fastmark og myr og skog og åpent landskap.

Av vadere og ender ble 3 enkeltbekkasin registrert (reirfunn), 1 dobbeltbekkasin (spill) og 1 krikvand (reirfunn). Stokkand, grønnstilk, rødstilk, brushane og svømmesnipe ble også observert uten at disse er registrert som territorielle.

Fjellbjørkeskog:

Løvsanger og bjørkefink dominerte de bjørkeklede moreneryggen. Samme arter også med klar dominans i fjellbjørkeskog fra to linjeflater i Drivas nedbørfelt, mens en 3. flate med god klimatisk plassering (sørvendt og relativt stort innslag av osp, hegg og rogn) hadde i tillegg et markert innslag av gråtrost (Bevanger 1981). I en stedvis svært stor og frodig fjellbjørkeskog i Gaulas nedbørfelt, beliggende 200-275 m lavere enn Fokstumyra, dominerte gråtrost, løvsanger, bjørkefink og rødvingetrost i denne rekkefølgen (Bevanger 1981). Sonerud (1982) og Høitomt (1984) fant foruten løvsanger og bjørkefink også rødvingetrost som dominerende art i fjellbjørkeskog i henholdsvis Atnas nedbørfelt og i Tisleia. I mitt materiale mangler rødvingetrost helt i fjellbjørkeskog mens gråtrost bare er registrert med 1 par. Forklaringen skyldes trolig at på Fokstumyra foretrekker rødvingetrost, i noe grad også gråtrost, de høye og tette vierkrattene med bjørkeinnslag, som bedre gir mulighet for reirplassering og skjul sammenlignet med mange av de glisne bjørkeholtene i området. Mitt inntrykk er at tettheten av disse to trosteartene er større i de tildels frodige bjørkeliene som omkranser deler av Fokstumyra.

Blåstrupe, sivspurv og gulerle opptrer som typiske randarter i skogkanter og åpninger i skogen. Grå fluesnapper og rødstjert opptrer sparsomt, men var forventet i fjellbjørkeskog.

Totalt 14 arter herav 9 revirhevdende med en tetthet på 356 terr./km² ble registrert. Dette må regnes som en høy tetthet. Høitomt (1984) har 282 terr./km² fra Tisleidalen, Sonerud (1982) har 233 terr./km² fra Atnas nedbørfelt. Bevanger (1981) har 237 terr./km² fra Gaulas nedbørfelt. På tre linjeflater i Drivas nedbørfelt var verdiene 250 terr./km², 221,5 terr./km² og 575,5 terr./km² (Bevanger 1981-7). Sistnevnte høye verdi skyldes årsaker som nevnt ovenfor. Fra Sørilivassdraget (Nord-Trøndelag) var tettheten 227,5 terr./km². (Bevanger, Vie 1981)

En viktig årsak til de høye verdiene på Fokstumyra skyldes linjeflatenes plassering gjennom smale skogsholt med bredde på 100-200 m. Takseringsflaten vil da bare dekke mindre homogene arealer med fjellbjørkeskog og det meste av arealet utgjøres av kantsoner. Disse randområdene kan ha opptil dobbelt så høy tetthet av spurvefugl som homogene flater. (Hogstad 1966, Hanson 1983). Hogstad (1975) angir verdien for eutrof subalpin bjørkeskog å ligge mellom 293-480 terr./km². Resultatene fra Fokstumyra skulle tilfredsstillende kravene for benevnelsen eutrof fjellbjørkeskog, men verdiene for biotopen varierer sett ut fra tabell 3 og 4. Glissen fjellbjørkeskog i felt A (lav- og krekling-fjellbjørkeskog og svært fattig blåbær-fjellbjørkeskog) har lav tetthet og må betegnes som oligotrof bjørkeskog. Randartene blåstrupe, sivspurv og gulerle utgjorde her 41 % av fuglesamfunnet. "Typisk" blåbær-fjellbjørkeskog (Felt B) ligger innenfor intervallet for eutrof fjellbjørkeskog. Randartene utgjorde her 20 % av fuglesamfunnet.

Resultatene fra linjeflatene A og B som dekker både fastmarks og våtmarksbiotoper ligger lavere enn hva Bergheim og Johnsen (1983) fant fra Øynad'n i et sterkt mosaikkpreget landskap med småbregne-fjellbjørkeskog, myr, vierkratt, kulturmark og åpent vann. Her ble det registrert 465 terr./km² fordelt på 22 arter.

Forskjellen i tetthet, mellom felt A med 262 terr./km² og Felt B med 383 terr./km² skyldes flere årsaker. Bl.a. er grepplynghei med svært lav diversitet representert i Felt A, men hovedårsaken til forskjellen ligger i utformingen av bjørkeskogen som nevnt over. Bl.a. er en dominerende art i fjellbjørkeskog som bjørkefink kun representert med 5 revir (5 terr./km²) i felt A, mens 14 revir (80 terr./km²) ble registrert i Felt B.

Dessverre er bare de glisne fjellbjørkeskogene med lav artsdiversitet representert innenfor reservatet, mens utenfor fredningsområdet dominerer de eutrofe fjellbjørkeskogene med høy artsdiversitet.

7.2 Linjetaksering.

I forhold til linjeplatetaksering blir ofte flere arter observert under linjetaksering pga. metodens muligheter for å dekke større arealer av homogene biotoper, varianter av biotoper og flere forskjellige habitat. Store resultatsprik i artsinnhold og eller relativ tetthet mellom takseringsmetodene skyldes at linjeplatetakseringen er for liten i areal eller at valgte biotoper ikke er representative for det øvrige området.

I alt 16 takseringer ble utført i 7 forskjellige vegetasjonstyper/biotoper, se tabell 8.

Tabell 8.

Arter obs. under linjetaksering i ulike vegetasjonstyper/
biotoper. A= antall observasjoner, R= relativ tetthet

Veg. typer	Skogtyper			Åpen myr og vierkratt		Heityper		Totalt
	A1	B1	G	Myr	P2	K1	L1	
Antall m.taksert	1500	3800	900	7840	3000	3750	4500	25290
Art	A R	A R	A R	A R	A R	A R	A R	
Hegre				1 0,8				1
Stokkand				5 3,7				5
Krikkand		1 0,9	6 9,8	1 0,8				8
Stjertand				1 0,8				1
Myrhauk				1 0,8				1
Lirype	1 4,8	1 0,9		1 0,8	1 1,0			4
Trane				1 0,8				4
Heilo						1 6,7	3 3,1	9
Vipe				3 2,2			8 8,3	3
Brushane				3 2,2				3
Rødstilk			4 6,5	14 10,5	1 1,0			19
Gluttsnipe				2 1,5				2
Grønnstilk				8 6,0	1 1,0			9
Småspove				2 1,5			4 4,2	6
Rugde			1 1,6					1
Enkeltbekkasin			2 3,3	16 12,0				18
Svømmesnipe				1 0,8				1
Gjøøk		4 5,3					4 4,2	8
Jordugle					2 2,0			2
Trepiplerke		1 0,9						1
Heipiplerke	1 4,8			13 9,8	7 6,9	8 53,3	16 16,7	45
Gulerle		1 0,9	3 4,9	1 0,8	1 1,0		2 2,1	8
Kråke			2 3,3					2
Jernspurv					2 2,0			2
Løvsanger	11 52,4	49 43,4	9 14,8	22 16,5	28 27,4		31 32,3	150
Hagefluesnapper		1 0,9						1
Grå fluesnapper		1 0,9						1
Steinskvett		1 0,9					1 1,0	2
Rødstjert		6 5,3						6
Blåstrupe	5 23,8	6 5,3	7 11,5	10 7,5	18 17,6		11 11,5	57
Gråtrost		4 3,5	10 16,4		3 2,9			17
Rødvingetrost		4 3,5	2 3,3		5 4,9			11
Bjørkefink	3 14,2	30 26,5						33
Sivspurv		6 5,3	15 24,6	25 18,7	33 32,3		8 8,3	87
Lappspurv				2 1,5		6 40,0	8 8,3	16
Totalt	21	116	61	133	102	15	96	544
Antall arter	5	15	11	21	12	3	11	
Totalt ant.arter	35							

Glissen fjellbjørkeskog A1:

Lav - og krekling-fjellbjørkeskog og fattig blåbær-fjellbjørkeskog. Både resultatene fra linjeplatetaksering og linjetaksering er gjort i oppstykkede og små homogene areal. Sammenlignet med linjeplatetakseringen (Felt A) ble færre arter registrert (5 mot 7). Dette skyldes trolig variasjoner i randvegetasjon langs biotopen og størrelse på takeringsflatene. Løvsanger og blåstrupe dominerende arter som på linjeplata og 4 av 5 registrerte arter også obs. i Felt A.

Blåbær - fjellbjørkeskog B1:

Fire takseringer i nesten homogene biotoper ligger bak resultatene i tabell 8. Tilsammen 15 arter ble registrert mot 14 på linjeplata og totalt 19 arter er observert i biotopen. Løvsanger og bjørkefink dominerer og utgjør 69,9% av fuglesamfunnet. Resultatet stemmer godt med tallene fra linjeplata der disse to artenes dominans var 65,1%. Som et resultat av taksering i større homogene areal med mindre kantareal enn linjeplaten ble et mer markert innslag av "skogsarter" registrert og en lavere dominans av randarter (blåstrupe, sivspurv og gulerle).

Rik sumpskog G:

Taksert biotop må betegnes som fuktig og frodig kantskog av høyvokst bjørk omkranset av myr og vierkratt med et meandrerende og avsnørt elveløp/flomløp. En ikke uventet høy dominans av sivspurv som sammen med løvsanger og blåstrupe her har optimale hekkebiotoper. Gråtrostens høye dominansverdi skyldes en koloni i området. Våtmarksarter som krikand (reirfunn), rødstilk, enkeltbekkasin og rugde med tilhold i skogens fuktigste deler.

Myr:

Sammenlignet med linjeplaten har linjetakseringen svært lav krattdominans. Dette forklarer et høyt innslag av vannfugl som krever større åpne flater og mindre med spurvefugl som prefererer krattvegetasjon. Tilsammen 21 arter ble observert. Av spurvefugl har sivspurv, løvsanger, heippiplerke og blåstrupe størst dekning etter oppsatt rekkefølge med 52,5% dekning av fuglesamfunnet. Samme artene dominerte også linjeplaten men her med 85,8%. Innslaget av heippiplerke og blåstrupe varierer med myras vierinnslag. Gulerlas lave tetthet skyldes artens preferanse for kantarealer framfor åpne flater. Av vadefuglene dominerte ikke uventet enkeltbekkasin, rødstilk og grønnstilk og tilsammen 13 arter vannfugl ble registrert. Forskjellen i resultatene mellom takseringsmetodene skyldes bl.a. vanskeligheter med oppdagelse og problemer med reviravgrensning for ender og vaderarter under linjeplatetakseringen, samt forskjeller i arealer med hensyn til større sammenhengende åpne grasmyrer.

Grepplonghei K1:

Åpen tørr vegetasjonstype som kjennetegnes på få arter med lav tetthet. Bare 3 registrerte arter med klar dominans av heippiplerke. Lappspurvens høye verdi skyldes at takseringslinja er lagt gjennom områdets eneste hekkeplass for arten. Heilo forekommer spredt, det samme gjelder småspove som ikke er kommet med i mine registreringer.

Blåbær - blålynghei L1:

Typen ble ikke linjeflatetaksert, men resultatene fra linjetakseringen gir et innblikk i artsvariasjon og tetthet. 11 arter ble registrert. Løvsanger og heippiplerke med størst dominans. Vanligste arter i krattrike utforminger er løvsanger, blåstrupe, sivspurv og gulerle, mens heippiplerke, heilo, lappspurv, småspove og steinskvett dominerte de åpne flatene. Frittstående trær ble benyttet som sangplass for gjøk. Trane, en noe uvanlig art i landskapstypen, ble observert like inntil ei mindre myr.

Vierkratt med høgstaudebunn P2:

Tilsammen 12 observerte arter med dominans av sivspurv, løvsanger og blåstrupe. Samlet utgjorde disse tre artene 77,3 % av fuglefaunaen. Fem observasjoner av rødvingetrost, tre av gråtrost og to av jernspurv bekrefter resultatene fra felt C. Artene må karakteriseres som vanlige hekkefugler i biotopen om en i mindre antall. Heippiplerke vanlig i overgangssonen mellom kratt og åpen myr. Jordugle ble observert på matsøk.

7.3 Totaltelling av vannfugl.

Årets resultater er basert på data fra linjetakseringer på myrflatene primo - medio juni og ungetaksering primo juli.

Den totale bestand av vannfugl, lommer, andefugler, trane, vadefugler (unntatt enkeltbekkasin) og måkefugler i undersøkelsesområdet ble beregnet til 178-184 par fordelt på 108-112 par innenfor reservatet og 70-72 par i området for øvrig.

Antall hekkende storlom ble anslått til 1-3 par herav 1-2 par i fredningsområdet.

Av andefugler ble 39-42 par anslått å hekke herav 20-22 par i reservatet. Fem arter hekket, 4 grasender og 1 dykkand. Krikkand (12 par), stokkand (9 par) og toppand (7-9 par) vanligste andefugler. Stokkand mulig underestimert pga. vanskeligheter med å registrere arten. Brunnakke (5 par) opptrer vanlig men fåtallig i området mellom Nysætervegen og Vålåsjø. Mer sjelden er stjertanda med kun 1-2 registrerte par. Toppanda, eneste hekkende dykkand, opptrer vanlig men spredt i alle større tjern i området. Foruten disse 5 artene ble taffeland, bergand, svartand, sjøorre, havelle, kvinand og siland/laksand observert på trekk gjennom området. Tilsammen 12 andearter ble observert i registreringsperioden.

Sammenlignet med områder beliggende i noenlunde samme høyde-region, Tisleia (Høitomt 1984), Roppa (Opheim 1984), Hersjømyrene (Karlsen 1983), Øynad'n (Bergheim, Johnsen 1983) og Rotvollfjorden/Røssjøen (Høitomt 1982) har Fokstumyra en forventet andefuglfauna med stokkand, krikkand og toppand som dominerende arter. Antall brunnakke ligger over bestanden i Tisleia hvor bare 1 par er antatt å hekke. Stjertanda er av Opheim m.fl. (1983) oppsatt som uregelmessig hekkefugl i Oppland og arten må betegnes som sjelden. Min. 1 par hekker årlig på Fokstumyra. I Tisleia og Roppa er henholdsvis 2-3 par og 0-1 anslått å hekke.

En eller flere av artene bergand, sjøorre, kvinand, siland og laksand er funnet hekkende i ovenfornevnte våtmarkslokaliteter. Flere av disse artene er også potensielle hekkefugler på Fokstumyra, sett på bakgrunn av flere eldre hekkefunn i Fokstuområdet.

I forhold til undersøkelsesområdet er bare delområdet Tindulvtj./Gaukelitj. i Tisleia registrert med større tetthet andefugl av sammenligningsområdene. Her ble 49-54 par fordelt på 9 arter anslått å hekke i et 14,5 km² stort område. Tallene for Tisleia totalt (150 km², 870-1100 m.o.h.) er 11 observerte arter herav 10 antatt hekkende og anslått bestand er 76-87 par. I Roppa (ca. 16 km², 820-860 m.o.h.) er 9 arter observert herav 7-8 hekkende med anslått bestand til 7-20 par og på Hersjømyrene (23 km² 1000-1040 m.o.h.) er totalt 11 arter registrert, 9 med hekkstatus, og 18-28 par. I Røtvollfj./Røssjøen (20 km², ca. 895 m.o.h.) og Øynadn (3,6 km², 870-1000 m.o.h.) er henholdsvis 9 og 5 andefugler funnet hekkende og totalt 10 arter er observert på sistnevnte lokalitet.

På Fokstumyra utgjorde andefuglbestanden 23% av vannfuglene. Tilsvarende tall fra delområdene Hestedekkan og Tindulvtj./Gaukelitj. i Tisleia, hele Tisleiaområdet, Roppa og Hersjømyrene er 13 %, 23 %, 18 %, 13 % og 15 % (Enkeltbekkasin er utelatt i tallene for totalbestanden av vannfugl).

Bestanden av trane er antatt å utgjøre 1-2 par. Flere av artens eldre faste hekkeplasser på selve Fokstumyra var ikke i bruk. Arten hadde mindre tetthet enn forventet. En bestandsnedgang i de sentrale myrområder ble registrert tidlig på 1970 tallet (Kværne, div. årsrapporter).

Sammenlignet med ovenfornevnte våtmarkslokaliteter har Fokstumyra en tradisjonell vadefuglfauna som kjennetegner større våtmarkskomplekser i subalpin region med dominans av enkeltbekkasin, rødstilk, grønnstilk, gluttsnipe, strandsnipe og svømmesnipe og vekslende innslag av heilo, vipe, brushane og småspove. Antall par grønnstilk og svømmesnipe ligger noe over gjennomsnittet for sammenligningsområdene, mens vipe har et lavere innslag på Fokstumyra.

Vadefuglene ble registrert med 133 par. Dette tallet er alt for lavt da enkeltbekkasin er utelatt fra tallmaterialet. Sett på bakgrunn av resultatene fra linjeplatetaksering og linjetaksering på myr samt egne inntrykk må enkeltbekkasin karakteriseres som den vanligste vaderarten i området.

Av antall registrerte vadefugl dominerte rødstilk og grønnstilk med henholdsvis 33 og 31 par, dette utgjorde 48 % av tallmaterialet for vaderne. Andre vanlige arter er svømmesnipe (17 par), strandsnipe (11 par), gluttsnipe og småspove (8 par) og heilo (7 par).

Antall oppgitte par brushøns ligger trolig under den reelle verdien. 26 hannfugler ble observert, men antall par er satt til 12. (Tallet er basert på varslende hunnfugler fra ungetakseringen). Antall hekkende par ligger trolig nærmere 20. Arten er vanlig i området Rundtj., Horrtj., og Mellom

Langmyre og må regnes som en karakterart for Fokstumyra, pga. det høye individantallet sammenlignet med andre områder. Tallene fra Tisleia, Roppa og Hersjømyrene er 28, 2-3 og 9 mens arten er oppgitt å hekke i Rotvollfj/Røssjøen området.

Gledelig var det å konstatere 2 hekkefunn av storspove ved S. Horrtj. Dette var 2. og 3. registrerte hekkefunn på Fokstumyra. Storspove hekker her ved sin høydegrense noe de svært få hekkefunnene understreker. Haftorn (1971) sier at arten går "stundom opp i bjørkeregionen". Også på andre lokaliteter i bjørkeregionen opptrer arten fåtallig og spredt. Hekkeindikasjoner er også gjort ved Tindulvtj./Gaukelitj. i Tisleia, 2 par, og i Roppa, 5-6 par. Begge områdene med 60-100 meter lavere beliggenhet enn Fokstumyra.

Mer regelmessig og vanlig opptrer småspove på egnede lokaliteter i bjørkeregionen. Tidligere observasjoner tyder nå på en framgang for arten med 8 par innenfor og 4 par utenfor registreringsområdet. I Tisleia, Roppa og Hersjømyrene er henholdsvis 8, 7 og 1-2 par registrert.

Kun 4 par vipe ble observert. Arten ser ut til å være i tilbakegang.

Trolig hekker dobbeltbekkasin, men arten er ikke registrert som hekkefugl i år selv om 1 hann ble observert spillende primo juni og 1 indiv. observert 9.7.

Av 133 par vadefugl ble 85 par dvs. 64% registrert innenfor reservatet. Bare gluttsnipe med tilknytning til mindre myrflater har størst tetthet utenfor fredningsområdet.

I tillegg til 11 hekkende vadearter ble dobbeltbekkasin, rugde og skogsnipe observert uten sikker hekkeindikasjon, så tilsammen 14 vadefugl ble registrert.

Med sine 133 par utgjør vaderne 73,5% av tallmaterialet for vannfuglene. Vadernes reelle dominans i området er større da enkeltbekkasin ikke er med i tallmaterialet. Tilsvarende verdier fra Hestedekken og Tindulvtj./Gaukelitj. i Tisleia, hele Tisleiaområdet, Roppa og Hersjømyrene er 7%, 56%, 69% 46-58% og 72%. (Enkeltbekkasin er utelatt i materialet).

Av 3 observerte måkefugler, rødnebbterne, hettemåke og fiskemåke hekket bare sistnevnte art med 4 par. Hekkebestanden ligger på samme nivå som på slutten av 1960 tallet.

For å få et kvantitativt overslag over tettheten av vannfugl ble antall par pr. km² utregnet. Tettheten for henholdsvis hele undersøkelsesområdet og bare reservatet ble 9 par/km² og 14 par/km². Forskjellen i tetthet skyldes bl.a. at store arealer utenfor reservatgrensa er dekt av hei og skog. Tettheten innen delområdene Fløin, Hestedekkan og Tindulvtj./Gaukelitj. i Tisleiaområdet er på 3,2 par/km², 5,2 par/km² og 15 par/km² og for hele Tisleiaområdet 3,0 par/km². Tettheten fra henholdsvis Roppa og Hersjømyrene er ca. 7 par/km² og 7,5 par/km². (Enkeltbekkasin er utelatt i materialet). Sett ut fra dette tallmaterialet har Fokstumyra

og spesielt naturreservatet en relativ høy tetthet av vannfugl. Men varsomhet må vises ved direkte sammenligning mellom lokalitetene da mange faktorer er med på å gjøre resultatene usikre.

Tabell 9.

Antall registrerte par i 1986 av vannfugl, rovfugl og enkelte spurvefugl i undersøkelsesområdet, samt antall ordner vannfugl. (Antall par enkeltbekkasin er ikke medregnet.) ha=hannfugl

Art.	Fokstumyra naturreserv.	Utenfor naturreserv.	Tils. i unders.omr.	
Storlom	1-2	0-1	1-3	
Stokkand	7	2	9	
Krikkand	6	11	17	
Brunnakke	3	2	5	
Stjertand	1-2		1-2	
Toppand	3-4	4-5	7-9	
Myrhauk	1		1	
Lirype	7	9	16	
Trane	0-1	1	1-2	
Heilo	4	3	7	
Vipe	2	2	4	
Brushane	8 (24 ha)	4 (2 ha)	12 (26 ha)	
Rødstilk	23	10	33	
Gluttsnipe	2	6	8	
Grønnstilk	18	13	31	
Strandsnipe	9	2	11	
Storspove	2		2	
Småspove	6	2	8	
Dobbeltbekkasin	1 ha		1 ha	
Svømmesnipe	11	6	17	
Fiskemåke	2	2	4	
Steinskvett	3	10	13	
Lappspurv	6		6	
Ord. vannfugler				Antall arter
Lommer	1-2	0-1	1-3	1
Andefugler	20-22	19-20	39-42	5
Tranefugler	0-1	1	1-2	1
Vadefugler	85	48	133	11
Måkefugler	2	2	4	1
Ant. par vannfugl	108-112	70-72	178-184	19

7.4 Smågnagerfangst/Rovfugl.

En sammenhengende fellerekke ble satt ut i biotopene myr, vierkratt med høgstaudebunn og lynchhei. Resultatet etter 222 felledøgn, 36 feller i 2 døgn og 50 feller i 3 døgn, ble 3 spissmus.

Tabell 10.

Smågnagerfangst.

Habitat	Fangstper.	Felledøgn	Resultat
Myr, vierkratt, lynchhei	14.7-19.7	222	3 spissmus

Både ut fra fellefangsten, 3 spissmus på 222 felledøgn og inntrykk fra feltperioden da ingen observasjoner av smånagere ble gjort indikerer et bunnår for smånagere i 1986.

Mangelen på smånagere gjenspeiles også i antall observasjoner av rovfugl. Av 4 observerte arter, kongeørn, myrhauk, dvergfalk og jordugle ble 2 arter, myrhauk og dvergfalk, funnet hekkende. Til tross for at myrhauken hekket i et fast hekkeområde sørvest for Fokstua stasjon, og dvergfalken hekket like utenfor registreringsområdet ble artene bare unntaksvis observert på matsøk på Fokstumyra. Ingen av artene er totalt avhengige av god smånagerbestand for vellykket hekking. Dvergfalken er en typisk småfuglspesialist, og fugl utgjorde hele 41% av materialet i en byttedyrundersøkelse av myrhauk (Haftorn 1971). Jordugle som helt overveiende lever av smånagere ble bare observert 3 ganger og ingen hekking konstatert. Kongeørn (2 obs.) ble kun sett i flukt over undersøkelsesområdet.

7.5 Artsliste for Fokstumyra.

Artslista dekker Fokstumyra naturreservat og nærliggende areal. (Deler av det eldre materialet hersker det usikkerhet til pga. mangelfulle opplysninger).

Tegnforklaring: H - hekkefugl
 HV - vanlig hekkefugl
 HF - fåtallig hekkefugl
 ST - streif- og/eller trekkgjest
 ? - usikker registreringsdato

	1816 1887		1895 1907		1917		1926 1953		1953 1985			1986		
	H	ST	H	ST	H	ST	H	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST
Smålom	X			X										
Storlom		X	X			X	X			X			X	
Horndykker											X			
Gråhegre								X			X			X
Dverggås										X				
Sædgås								X						
Knoppsvane											X			
Sangsvane											X			
Stokkand	X		X			X	X		X			X		
Krikkand	X		X		X	X	X		X			X		
Brunnakke			?	X		X	X			?	X	X		
Stjertand		X	X				?	X		X			X	
Knekkand							X						X	
Taffeland											X			X
Ringand											X			
Toppand							?	X	X			X		
Bergand	X		X				?	X		X				X
Svartand	?X			X			?	X		X				X
Sjørre	?X		?X		X		?	X		?	X			X
Havelle		X	?X					X			X			X

	1816 1887		1895 1907		1917		1926 1953		1953 1985			1986		
	H	ST	H	ST	H	ST	H	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST
Kvinand				X				X			X			X
Siland		X						X						X
Laksand								X						X
Fiskeørn											X			X
Fjellvåk								X		X				X
Kongeørn														X
Myrhauk	X		X				X			X			X	
Vandrefalk											X			
Dvergfalk								X		X			?	X
Tårnfalk											X			
Lirype	X		X		X		X		X			X		
Orrfugl								X		?	X		?	X
Storkefugl								X						
Trane	X		X		X		X			X			X	
Myrrikse											X			
Tjeld								X						
Boltit								X			X			
Heilo		X		X				X		X		X		
Vipe				X			?	X	X			X	X	
Temmincksnipe								X		?	X			
Myrsnipe	X									?	X			
Brushane	X		X						X			X		
Fjellmyrløper	X		X							X				
Rødstilk	X		X		X		X		X			X		
Gluttsnipe	X		X		X		X			X		X		
Skogsnipe	X										X			X
Grønnstilk	X		X		X		X		X			X		
Strandsnipe			X			X	X		X			X		
Storspove							X						X	
Småspove						X	X			X		X		
Rugde											X			X
Enkeltbekkasin	X		X		X		X		X			X		
Dobbeltbekkasin	X		X							X			?	X
Kvartbekkasin								X						
Svømmesnipe	X		X		X		X		X			X		
Fjelljo											X			
Hettemåke										X				X
Sildemåke											X			
Gråmåke											X			
Fiskemåke								X		X			X	
Rødnebbterne											X			X
Ringdue								X		?	X			
Tyrkerdue											X			
Turteldue								X			X			
Gjøk	X		X		X	X			X			X		
Snøugle				X										
Hornugle										X				
Jordugle	X		X		X	X			X					X
Nattravn											X			
Tårnseiler				X	X	X				X			X	
Hærfugl														X
Vendehals														X
Dvergspett		X						X		X				X

	1816 1887		1895 1907		1917		1926 1953		1953 1985			1986		
	H	ST	H	ST	H	ST	H	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST
Sandsvale											X			
Låvesvale	X										X			
Taksvale	?X		?X		?X		X		X		X	X		
Fjellerke								X			X			
Sanglerke										?	X			
Trepiplerke											X			X
Heipiplerke	X		X		X		X		X			X		
Lapp-piplerke											X			
Gulerle (såerle)	X		X		X		X		X			X		
(sørlig gulerle)														
Linerle	?X		?X		?X		X			X			X	
Varsler							?X			?X				
Stær							X			X			X	
Skjære	X						X			X			X	
Kornkråke		X						X					X	
Kråke	X		X		X		X			X			X	
Ravn								X			X			X
Fossefall										X				
Jernspurv			X				X		X			X		
Gresshoppesanger									X					X
Sivsanger								X						
Gulsanger							?	?X						
Hagesanger							?	?X						
Munk	?X													
Tornsanger													X	
Møller			X				?	X			X			X
Løvsanger	X		X		X		X		X			X		
Hagefluesnapper		?X						X					?	X
Grå fluesnapper											X		X	
Buskskvett		X				X	X			?	X			
Steinskvett		X	X		X		X		X			X		
Rødstjert	X		X		X		X		X			X		
Rødstrupe											X			
Blåstrupe	X		X		X		X		X			X		
Gråtrost	X		X				X		X			X		
Ringtrost											X			X
Rødvingetrost	X		X			X	X		X			X		
Måltrost										?X			X	
Løvmeis		X						?X						
Granmeis		X				X				?	X		X	
Kjøttmeis											X			
Gråspurv					X		X		X					
Pilfink	?	X												
Bokfink										?	X			
Bjørkefink	X		X		X		X		X			X		
Grønnsisik										?	X		?	X
Bergirisk								X			X			
Gråsisik		X	X				X			X			X	
Grankorsnebb								X		X				
Dompap				X				X			X			

	1816 1887		1895 1907		1917		1926 1953		1953 1985			1986		
	H	ST	H	ST	H	ST	H	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST
Gulspurv		X		X										
Dvergspurv											X			
Sivspurv	X		X		X		X		X			X		
Lappspurv	X		X		X		X		X			X		
Snøspurv											X			
Ant. obs. arter	52		48		32		76		102			72		
Antall arter med hekkestatus	37		38		21		40		55			45		

I alt 127 arter, hvorav 1 med 2 underarter, er observert i Fokstumyrområdet. Av disse er 69 arter + 1 med 2 underarter registrert som hekkefugl. Sammenlignet med andre større våtmarkskompleks beliggende i samme høyderegion i Oppland, har Fokstumyra et høyt antall registrerte arter. Dette skyldes bl.a. at i forhold til sammenlignbare områder hvor kun få registreringer er gjort så har Fokstumyra vært hyppig besøkt av fuglekjennere over et langt tidsrom.

Høitomt (1984) har oppgitt totalt 89 arter, herav 35 konstatert hekkende og 39 sannsynlig hekkende i Tisleia. Opheim (1984) har 75 arter herav 40 med sikker hekking og 20 sannsynlig hekkende i Roppaområdet. Karlsen (1983) har 55 arter, 13 med sikker hekking og 35 som sannsynlig hekkefugl fra Hersjømyrene. Høitomt (1982) har totalt 77 arter herav 44 konstatert og 21 sannsynlig hekkende fra Rotvollfj./Røssjøen. Bergheim/Johnsen (1983) har 41 påviste og 24 trolig hekkende av totalt 97 arter fra Øynadn.

Hærfugl, gresshoppesanger og tornsanger er ikke nevnt i tidligere litteratur fra Fokstumyra. Mens de to første artene bare er registrert som streifgjeter ble tornsanger konstatert hekkende med 3 par. Arten er her ved sin høydegrense og Haftorn (1971) skriver at arten "går fåtallig opp i de øverste barskogsområder, unntagelsesvis opp i bjørkebeltet (har hekket på Hjerkin, Dovrefjell)".

7.6 Artskommentarer:

(Personforkortelser: Lø. = H.L. Løvenskjold
Sch. = H. Tho. L. Schaanning.)

Smålom - GAVIA STELLATA

Observert fram til slutten av forrige århundre. Ad. med 1 juv. i myrområdet i 1847 (J.B. Bairh ifølge Barth 1954). Siste observasjon 1 indiv. i Kringlotj. 1.7. 1897 (Sch. 1918).

Storlom - GAVIA ARCTICA

Tidligere obs: Første gang påtruffet i 1864, 2 indiv. Horrtj., obs. av J.B. Barth. Observervert mer regelmessig fra 1870 åra. Hekket både i Horrtj. og Vålåsjøen i 1897 og 1898 (Sch. 1918). På 1900 tallet har 1 par hekket årlig i Horrtj./Langtj. (Lø. 1930, Barth 1952 og 1964, Kværne div. årsrapp. 1967-83). Obs. årlig i Vålåsjøen fram til 1951 (Barth 1952).

1986: 1 par hekket i S. Horrtj. Hekking mislykket. Paret obs. i N. Horrtj. gjennom juli mnd. (3 ad. N. Horrtj. 9.6.). 1 par med hekkeadferd i Steintj. 31.5 - 8.6. 1 par innløpsos Vålåsjøen 3.6 - 6.6.

Gråhegre - ARDEA CINEREA

Sporadiske obs. tilbake til 1929 (Haftorn - 71).

1986: 1 indiv. obs. i hele undersøkelsesperioden i området Horrtj. - Ellanholet. Største obs. 3 indiv. 6.6. ved S. Horrtj.

Dverggås - ANSER ERYTHROPUS

Vellykket hekking konstatert i Steintj.området i 1962 og 1963. Landets sørligste hekkefunn av arten (Haftorn 1971).

Sædgås - ANSER FABALIS

Flere indiv. med tilhold i myrområdene rundt Steintj. og Fokstua - Vålåsjøen fra ca. 1920 og mange år framover (H. Nystuen ifølge Barth 1952). 1 indiv. Steintj. 7.6. 1930 (Lø. 1930).

Sangsvane - CYGNUS CYGNUS

1 indiv. Langtj. 15.6.75. (Kværne 1975).

Stokkand - ANAS PLATYRHYNCHOS

Hekker årlig i området, men aldri i stort antall. (Sch. 1918, Lø. 1930, Barth 1952, Kværne 1967, - 68. og - 75). Hosking m.fl. (1964) nevner ca 6 par i 1964.

1986: Vanlig hekkefugl. 9 par registrert, 7 innenfor reservatet. Flest obs. i små vegetasjonsdekte vannpytter og på store åpne streng - flarkmyrer i hele undersøkelsesområdet.

Krikkand - ANAS CRECCA

Tidligere obs. viser at arten har vært meget vanlig siden århundreskiftet. Arten nevnt av J.B. Barth allerede i 1856 (Sch. 1918, Lø. 1930, Barth 1952, Kværne 1967, -68, -71, -75). Hosking m.fl. (1964) nevner ca. 6 par på Fokstumyra i 1964.

1986: Den vanligste av andeartene med 17 registrerte par, hvorav 6 innenfor reservatet. Revirene fordelte seg på følgende områder. Innfor reservatet: 1 par S. Horrtj., 3 par Kringlotj.- Steintj.området, 2 par Storrtj. Utenfor reservatet: 2 par Søre Langmyre, 1 par nord for Søre Langmyre, 1 par Vesletj., 1 par tjern vest for Vesletj. 1 par nord for Storrtj. 5 par mellom veg til Lesjabekk og Vålåsjøen.

Brunnakke - ANAS PENELOPE

Eldre obs. tyder på at arten ikke hekket i området før på 1900 tallet. Tidligere obs.: Ble ikke funnet hekkende men opptrådte hyppig under høsttrekket i 1897 og 1898 (Sch. 1918). Første kjente hekkefunn ved Kringlotj. i 1930 (Lø. 1930). 1 død unge funnet i myrhaukreir ved Lesjabekk av Y. Hagen 5.8. 1946 (Barth 1954). Opptrer regelmessig gjennom 1950, - 60 og -70 åra (Barth 1952, Kværne 1967-75). Hosking m.fl. (1964) anslår 2-3 par i området i 1964.

1986: 5 par registrert mellom Nysætervegen og Vålåsjøen. 3 par Kringlotj. - Steintj. området, 2 par mellom veg til Lesjabekk og Vålåsjøen.

Stjertand - ANAS ACUTA

Tidligere obs. indikerer bestandsvigninger og at min. 1 par hekker i området. Første obs. 1 indiv. skutt i Horrtj. (1861). Tallrik på høsttrekket i 1897 og 1898 (Sch. 1918). 1 kull Horrtj. 14.6. 1896. Arten meget vanlig på myra i 1927 og 1928. 1 par Kringlotj. 20.6. 1939. 3 indiv. ved Løkjen 3.6. 1951 (Barth 1954). 1 reir vest for Fokstua 5.6. 1967 (Kværne 1968). 1 ad. med juv. mellom Langtj. og N. Horrtj. 16.6. 1975 (Kværne 1975) 1 hunn ved Løkjen 24.5. 1980, 1 hann 26.5. 1980 og 2 hanner 31.5. 1981 i Langtj. (E. Bangsjord, E. Thoresen ifølge Opheim pers.med.).

1986: 1 engstelig hunn med hekkeadferd ved tjern i Mellom Langmyre 19.7. 1 par hekket trolig i Sjugurdsmyre.

Knekkand - ANAS QUERQUEDULA

1 par hekket ved Løkjen 14.6. 1947 (Haftorn 1971) 1 hunn 20.6. 1971 i tjern nord for N. Horrtj. (Larsen 1971). 1 par nord for Horrtj. 27.6. og 29.6. 1973 (Kværne 1973). Arten også obs. i 1975 (Kværne 1975). 1 par mellom Steintj. og Vålåsjøen 24.5. 1980 og 1 par (mulig 2 par) 30.5. og 31.5. 1981 (G. Bangsjord, E. Thoresen ifølge Opheim pers.med.).

Taffeland - AYTHYA FERINA

1 hann Kringlotj. 3-4.6. 1983 (H. Skånland ifølge Opheim 1984). 3 hanner og 1 hunn i Storrtj. 5.5. 1986 (B. H. Larsen pers.med.).

Ringand - AYTHYA COLLARIS

1 hann Kringlotj. 24. - 26.5. 1980 (G. Bangsjord, E. Thoresen, E. Aaseth, A. Øverby ifølge Opheim m.fl. 1984 og Opheim pers.med.). 1 hann Kringlotj. primo juni 1982 (S. Kråbøl, R. Svenkerud ifølge Opheim m.fl. 1984). 1. og 2. funn i Oppland.

Toppand - AYTHYA FULIGULA

Første obs. på Fokstumyra i 1927-28 (Haftorn 1971). Ikke nevnt hos Lø. 1930. Ser ut til å opptre vanlig fra ca. 1940 og økt noe i antall på 50 og 60 tallet. Noen par i Kringlotj. 1942 og 1943 og 1 par Langtjern juni 1951 (Barth 1954). Vanligste and i myra nevner Barth (1964) fra en tur ca. 30.5.1961. Hosking m.fl. (1964) mener 8 par hekker, og Kværne nevner arten som vanlig hekkefugl på 60 og 70 tallet. Trolig trekker også arten gjennom området, bl.a. ble 32 indiv. obs. 24.5. 1971 i Kringlotj. (Kværne 1971).

1986: 7-9 par er anslått å hekke i undersøkelsesområdet, 4 par hekket utenfor reservatgrensa. Parene fordeler seg på følgende områder: 2 par Langtj. (2 hunner m/henholdsvis 10 og 5 juv.) 2 par Vesletj. (2 hunner med 5 juv.), 3-5 par er anslått å hekke mellom Nysätervegen og reservatets N-Ø grense. Vanligste tilholdsted er Kringlotj., der flokker på mellom 5-15 indiv. er vanlig fram til ca. 1.7. Forsvant helt fra Kringlotj. etter opphevelsen av ferdselsforbudet den 8.7. Største obs. i Kringlotj. 18 indiv. (4 hunner) 30.5. Største obs. i takseringsområdet 20 indiv. (5 hunner) 6.6.

Bergand - AYTHYA MARILA

Har hekket sporadisk fra forrige århundre. I 1895 nevner Thome (ifølge Barth 1954) at bergand er den vanligste andearten i området. Sch. (1918) nevner noen rugende par i Kringlotj. og Steintj. i 1897 og 1898. Ikke obs. i 1917 og 1930 (Sch. 1918, Lø. 1930). Barth (1952) nevner at arten er obs. flere steder i myra og i 1958 hekket trolig 3 par i Langtj. (Barth 1964). Arten også obs. i 1968 og 1975 (Kværne 1968 og 1975). Arten obs. øst på myra 16.5. 1970 (Mejdell Larsen), 2 par S. Horrtj. 20.5. 1971 (Larsen 1971).

1986: 1 par på trekk i Kringlotj. 30.5.

Svartand - MELANITTA NIGRA

Usikker hekkestatus, eldre obs. tyder på at arten for det meste trekker gjennom området. Tidligere obs: Nevnes først hos Sch. (1918) 1 hann 8.6. 1897. 1 ex. i Kringlotj. 1929 (Lø. 1930). Primo juli 1954, 1 reir med 8 egg SV for Vålås-sjøen (H. Nystuen ifølge Barth. 1964). Flere par i Horrtj., Langtj. og områdene omkring i juni 1958 og adskillige indiv. i Kringlotj. 30.5. 1961 (Barth 1964). 2-3 par i 1964 (Hosking m.fl. 1964) Obs. i årene 1964-68 (Kværne 1968).

1986: 12 indiv. (4 hunner) på trekk i Kringlotj. 8.6.

Sjøorre - MELINITTA FUSCA

Usikker hekkestatus: Tidligere obs: 2-3 par i Horrtj. og småtjerna omkring sommeren 1929 og 1930 (Lø. 1930). Nevnes ikke spesielt for Fokstumyra igjen før hos Kværne (1968), men Barth (1952) nevner arten som nokså alminnelig i Fokstua - Hjerkinns området. På 70-tallet foreligger 1 obs. av Kværne i 1975 (Kværne 1975).

1986: 1 par S. Horrtj. 1.6. og 1 par Kringlotj. 3.6.

Havelle - CLANGULA HYEMALIS

Usikker hekkestatus, men ses under trekket. Tidligere obs: 1 hann skutt på Fokstumyra 19.6. 1898 (Sch. 1918). 1 par hekket trolig i Steintj. i 1907 (Thome ifølge Barth 1954). 2 hanner og 1 hunn Langtj. 5.6. 1958 (Barth 1964), 1 par Horrtjerna 17.5. 1970 (Mejdell Larsen 1978), 2-3 indiv. Kringlotj. 7.6. 1970 (Larsen 1971). 1 hunn 19.7. 1984 og 1 hann 23.7. 1985 (Heggland pers. med.).

1986: 1 par i S. Horrtj. 1.6.

Kvinand - BUCEPHALA CLANGULA

Kun obs. som trekk- og streiffugl. Tidligere obs. 5 indiv. Kringlotj. 8.6. 1897 (Sch. 1918) og 5 eks. i Løkjen 5.5. 1948 (Barth 1954). 1 indiv. Kringlotj. 17.6. 1971. (Mejdell Larsen 1978).

1986: 1 hann Kringlotj. og 2 hanner innløpsos Vålåsjøen 3.6.

Siland - MERGUS SERRATOR

Sjelden streifgjest, 3 indiv. obs. sommeren 1864 av Collet (Sch. 1918), 2 indiv. skutt ved Horrtj. ca. 1933 (H. Nystuen ifølge Barth 1952).

Laksand - MERGUS MERGANSER

Nevnes hos Barth (1964) 1 par S. Horrtj. + noen indiv. Kringlotj. 30.5. 1961.

1986: 1 hann Nottjern ved Vålåsjøen 5.6.

Ubestemt fiskeand - MERGUS SP.

1986: 1 hunn N. Horrtj. 31.5. og 1 hunn S. Horrtj. 7.6.

Fiskeørn - PANDION HALIAETUS

1 indiv. over Horrtj. 2.7. 1965 (Michaelsen 1969).

Fjellvåk - BUTEO LAGOPUS

Observeres i området under smågnagerår (Lø. 1930, Heggeland, Sønstebø og Hjelløkken pers.med). Hekket ved Nysætervegen og Steintj. i 1981 (Kværne 1981).

Kongeørn - AQUILA CHRYSAETOS

1986: 1 indiv. obs. over myra 18.6. og 19.6.

Myrhauk - CIRCUS CYANEUS

Karakterart på Fokstumyra. Hekkebestanden svinger med tilgangen på smågnagere. Tidligere obs: Første gang registrert i 1832 da en hann ble skutt av kapt. Dawn. I 1883 ble et par obs. av Slater. Første hekkefunn, 2 reir funnet av Collett og Landmark i 1884. Siden obs. i 1888, 1897, men ikke i 1887 og 1917 (Sch. 1918). Første hekkefunn på 1900 tallet gjort av Løvenskjold i 1929 (Lø. 1930). Varierende hekkebestand i perioden 1938-66 fra 0-4 (5 par) (Barth 1952, -54, -64, Kværne (div. årsrapp. 1967-83).

1986: 1 par hekket SV for Fokstua stasjon ca. 200 m. fra jernbanesporet. 13.7. inneholdt redet 2 halv voksne unger + 3 egg, samme antall egg og unger den 19.7. Pga. depresjonsår for smågnagere så jaktet arten minimalt ute på myrflatene.

Vandrefalk - FALCO PEREGRINUS

1 indiv. ved Langtj. 16.7. 1983 (Heggland pers.med.).

Dvergfalk - FALCO COLOMBARIS

Hekker sporadisk i undersøkelsesområdet. Reir nord for Horrtj. i 1971, ved Steintj. og sør for Bonkalhaugen i 1975 (Kværne 1971 og 1978). Regelmessig rugefugl rundt Fokstumyra.

1986: 1 hann og 1 hunn ved Langtj. 31.5., 1 hunn ved Horrtj. 1.6., 1 hann ved Langtj. 10.7. Et par hekket like sør for undersøkelsesområdet.

Tårnfalk - FALCO TINNUNCULUS

Kværne har spredte obs. av arten like sør for undersøkelsesområdet. 1 hann like sør for myra 20.6. 1971 (Larsen 1971).

Lirype - LAGOPUS LAGOPUS

1986: Vanlig sør for Nysætervegen både på fuktige myrflater, fastmarksøyer og i bjørkeliene. Min. 16 par ble registrert, hvorav 7 par innenfor reservatet. Flest obs. i randsonen mellom bjørkeskogen og myr/åpen hei.

Orrfugl - LYRURUS TETRIX

1986: Antatt å hekke sporadisk i området. Hørt spillende i bjørkeliene nord for Horrtj. primo juni og i bjørkeskogen sør for E6 mellom Fokstua og Vålåsjø. 1 hann på Mellom Langmyre 31.5. og 1 hann nylig drept av rev vest for Rundtj. 6.6.

Storfugl - TETRAO UROGALLUS

1 ex. ute på Fokstumyra, 1930-40 åra (H. Nystuen ifølge Barth 1952).

Trane - GRUS GRUS

Har hekket på Fokstumyra siden 1800 tallet, arten har økt i antall på 1900 tallet. Tidligere obs: Synes ikke å ha opptrådt på Dovre før Collets obs. i 1875. (Sch. 1918). Første hekkefunn av Slater i 1882, siden obs. i 1897 og 1898, 1 hekkende par i 1917. Arten hekker vanlig på myra nevner Schaanning (1918). 1 hekkende par + 3 indiv. i 1895 (Thome ifølge Barth 1954). Barth (1964) nevner at tilsynelatende 5 par hekket på myra i 1962. 3 par hekket og 1-2 par oppholdt seg på Fokstumyra i 1964 og 3-4 par hadde tilhold i området i 1967 (Kværne 1968). Fra 1968-1983 har Kværne gjort følgende obs. 1968 3 par, 1971 3-4 par, 1972 2 par + enkeltindv, 1973 2-3 par, 1974 2 par, 1975 hekking ikke påvist, arten obs., 1981 og -82 2 par, 1983 1 par + trolig 1 par mot Gardsenden (Kværne 1968, 1971-75, 1981-83). En fast hekkeplass mellom Fokstua st. og Horrtjerna ble forlatt rundt 1975, en mulig årsak kan være økt trafikk langs stien som går gjennom samme området.

1986: Ble daglig obs. på de største og våteste myrene i området. Ingen reirfunn ble gjort, men trolig hekket 2 par, 1 par med hekkeadferd NV i området, hekking trolig mislykket. 1 par med liten unge ca. 300 m. utenfor undersøkelsesområdet nord for Ellanholet 18.6. I tillegg holdt 1 enslig indiv. seg på myra. Fra Horrtj. ble traner ofte hørt i retning mot Gardsenden.

Myrrikse - PORZANA PORZANA

1 hann hørt syngende 27.6. 1968 ved veggen til Furuhaugseter (nord i området) (A.G. Akclam, E. Stensrud ifølge Kværne 1968 og Oppheim 1984.).

Tjeld - HAEMATOPUS OSTRALEGUS

1 indiv. ved N. Horrtj. ca 10.6. 1950 (Barth 1952).

Boltit - EUDROMIAS MORINELLUS

Obs. på trekk vår og høst (Lø. 1962, Opheim pers.med.) Søker ned på myra under snøfall i hekkeperioden. (Hosking m.fl. 1964, Kvarne 1971-73, Mejdell Larsen 1978).

Heilo - PLUVIALIS APRICARIA

Vanlig men fåtallig rugefugl i åpent, helst tørr mark sør for Nysætervegen. Av 7 par hekket 4 innenfor reservatet, 4 revir lå i åpen lav/lynghei, mens 3 lå i polygonmark mellom myr og hei. Arten ruger vanlig i heilandskapet rundt Fokstumyra.

Vipe - VANELLUS VANELLUS

Sporadisk obs. fram til 1950 åra, da trolig første hekking ble konstatert i 1957. Økte sterkt i antall fram til 1962-63 for så å minke noe igjen mot slutten av 60 åra. Små svingninger på 70 tallet med nedgang i begynnelsen av 80 åra da bare spredte obs. av arten ble gjort. Tidligere obs.: Første obs. 1 indiv. 19.6. 1895 av Thome (Barth 1954). Arten obs. i 1927 og 1934 (Barth 1952 og -54). Flere ganger obs. av H. Nystuen på Fokstuajordene i 1930-40 åra (Barth 1952) Trolig første hekkefunn i 1957 av et par som viste hekkeadferd (Johnsen ifølge Barth 1954). 5-6 par på to lokaliteter i 1960. 1961 6-8 par SV for S. Horrtj. og SV for Nysæter bru, 1962 og 1963 20-30 par på samme lokalitetene (Barth 1964). Max. 6 par i 1964 (Hosking m.fl. 1964). Arten har vist noe nedgang i tidsrommet 1963-67. Kvarne anslår bestanden i Fokstuområdet til å være ca. 12-15 par i 1972 og 1973, 10-12 par i 1974, 6-8 par i 1975, 8-10 par i 1981 mens bare tilfeldige obs. ble gjort i 1982 og 1983 (Kvarne 1972-75 og 1981-83). (Fokstuområdet er trolig definert større enn undersøkelsesområdet.) 5 indiv. medio juli 1983 og 2 indiv. 23.7. 1985 (Heggland pers.med.).

1986: Av 4 par ble 2 par registrert innenfor reservatet. 1 revir SV for Bonkalhaugen, 1 ved Rundtj., 1 Mellom Langmyre og 1 SV for Vesletj. Foretrekker streng-flarkmyrer, med delvis åpent vann og variasjon mellom tett og åpen myrvegetasjon.

Temmincksnipe - CALIDRIS TEMMINCKII

Tidligere obs.: Registrert i 1929 av Pitt (Barth 1954). 1 indiv. 23.6. 1929 ved Kringlotj. (Lø. 1930). 1 indiv. med engstelig atferd 7.7. 1966 NØ for Nysæter bru (G.Frydenlund ifølge Kvarne 1968).

Myrsnipe - CALIDRIS ALPINA

Tidligere obs: Er karakterisert som temmelig alminnelig ved Fokstua rundt 1840-60 åra av Barth og Hartmann. (Sch. 1918). 1 indiv. 29.6. 1961 på jordet ved Fokstua (Barth 1964). 1 indiv. i sangflukt ca. 1,5 km SV for Fokstua st. 4.6. 1964 og flere dager framover. (Hosking m.fl. 1964) 1 indiv. 30.5. 1981 (G. Bangsjord, E. Thoresen ifølge Opheim pers.med.)

Brushane - PHILOMACHUS PUGNAX

Observerert fra 1871. Små kolonier av rugende fugler obs. fram til 1895 (Sch. 1918, Barth 1954). Ingen obs. mellom 1897 og 1958, men i 1958 ble 1 hunn obs. varslende.

Observasjoner fra 1958:

1958: 1 varslende hunn

1959: 1 hann

1960: 1 hann, 2 hunner, spill obs.

1961: 1 hann

1962: 1 hann, 1 hunn

1963: 2 hanner, 3 hunner obs. ved Lyuhaug

1964: 7 hanner, 8 hunner obs. ved S. Horrtj.

1965: 20 hanner

1966: 24 hanner

1967: 32 hanner (17 hanner Løkjen, 12 hanner ved Lyuhaug, 3 hanner Rundtj.)

1968: 30-40 hanner, 50-60 hunner på 3 spillplasser, S. Horrtj. (25 indiv.) ved Lyuhaug og Rundtj.

1969: 28-30 hanner

1971-74:

20-30 hanner tils. på spillplasser ved Lyuhaug, Horrtj, Rundtj. Langmyre og ved Vålåsjøen.

1975: Trolig noe tilbakegang (7 hanner ved Horrtj., ellers obs. ved Lyuhaug, Langmyre, Rundtj. og Steintj.)

1981: 30-40 indiv. obs. ved Horrtj., Rundtj, Langtj. og andre steder.

(Barth 1964, Haftorn 1971, Kværne 1967-68, 1971-75, 1981-83.)

1986: 26 hanner obs. på 3 forskjellige spillplasser. 17 hanner ved Horrtj., 7 hanner ved Rundtj. og 2 hanner utenfor reservatet på Mellom Langmyre. 12 hunner obs. varslende under taksering i ungeperioden, 8 av disse innenfor reservatet. Flest obs. i myr øst for S. Horrtj. til sør for Bonkalhaugen (7 hunner) og i Mellom Langmyre (3 hunner). Alle obs. sør for Nysætervegen. Kværne (1968) nevner 3 faste spillplasser, på 2 av disse, S. Horrtj. og Rundtj. ble fugl obs. i år, men ikke ved Lyuhaug.

Fjellmyrløper - LIMICOLA FALCINELLUS

Opptrådte tallrikt på 1800 tallet. Eldre obs. nevner arten som meget tallrik i 1838. Vanlig fram til århundreskiftet, men gikk ned i antall pga. innsamling av fugl og egg. Dødsstøtet fikk arten ved anleggelse av jernbanen gjennom artens kjernebiotop. Siste eldre obs. av arten, 3-4 par funnet av Thome i 1907. (Sch. 1918, Barth 1954, Haftorn 1971). 2 nyere obs. foreligger fra 1970 tallet. 1 indiv. 9.7. 1970 sør i området, og 1 indiv. på reir med 2 egg 21.6. 1973 i samme området (Opheim 1984).

Rødstilk - TRINGA TOTANUS

Bestandsvigninger ser ut til å forekomme. Fra 1895-1917 ble adskillige par obs. (Sch. 1918). I 1929 ble 1 par obs. og i 1930 6 par (Lø. 1930). Ikke vanlig, opptrer spredt ifølge Barth (1952). 6-8 par i 1964 ifølge Hosking m.fl. (1964). I perioden 1964-67 jevnt bra bestand, særlig i 1966 (Kværne 1968).

1986: Sammen med enkeltbekkasin og grønnstilk den vanligste vaderen på Fokstumyra. Foretrekker variert myrtopografi, med vekselvis våte og tørre partier, helst ved åpent vann. Hekker gjerne på mindre myrer. Av 33 registrerte revir lå 23 innenfor reservatet. 18 revir lå nord for Nysætervegen.

Gluttsnipe - TRINGA NEBULARIA

Har opptrådt spredt siden slutten av forrige århundre. (Sch. 1918, Lø. 1930, Barth 1952, Kværne div. årsrapporter).

1986: Hekker spredt. Revir på mindre myrer eller i kanten på større fuktige myrer. Av 8 revir lå 6 utenfor reservatet. Disse 6 lå nord for de søndre delene av Fokstumyra. 1 revir lå nord for Nysætervegen ved Steintj.

Skogsnipe - TRINGA OCHROPUS

Vanlig rugefugl rundt midten av 1800 tallet, men forsvant som hekkefugl i 1880 åra (Sch. 1918, Barth 1954, Haftorn 1971). Streifgjest, 1 indiv. ved Bonkalhaugen primo juni 1968 (Kværne 1968).

1986: 1 indiv. Sjugurdsmyre 19.6., 1 indiv. S. Horrtj. 15.7.

Grønnstilk - TRINGA GLAREOLA

Har hekket vanlig siden de første obs. på 1800 tallet, bare Sch. (1918) nevner et hekkende par i 1917, men dette året ble unormalt få arter med svært lav tetthet registrert. Bestanden kan svinge noe. Få par ble registrert i 1971, -72 og -82. (Kværne 1971, -72, -82).

1986: Vanlig hekkefugl i hele undersøkelsesområdet. 18 av 31 registrerte revir lå innenfor naturreservatet. 11 revir lå nord for Nysætervegen. Foretrekker gjerne større myrrealer og mer ensartet myrtopografi enn rødstilken.

Strandsnipe - TRINGA HYPOLEUKOS

Kværne nevner arten som vanlig og stabil i 1960 og 1970 åra.

1986: Arten opptrer vanlig rundt Horrtjerna, Steintj. og langs de større åene på Fokstumyra. 11 revir ble registrert.

Storspove - NUMENIUS ARQUATA

Tidligere obs: Nevnes ikke på Fokstumyra før 1 reir ble funnet ved Horrtj. 16.6. 1942 (Haftorn 1971). Ikke nevnt i senere litteratur før årets obs.

1986: 2 par registrert. 1 reir sør for Bonkalhaugen, 1 revir øst for S. Horrtj.

Småspove - NUMENIUS PHAEOPUS

Først registrert av Sch. i 1917 da 1 indiv. ble obs. den 20.6. (Sch. 1918). Senere obs. av Lø. (1930) 1 indiv. i 1929 og 1930, og av Barth (1952), 1 indiv. 3.6. 1951. 1 par hekket i 1934 og 1941. Dette var 1. og 2. hekkefunn (G. Frydenlund ifølge Barth 1952). Witeman mener mulig 1 par hekket i 1950. (Barth 1954). I 1956 og 1958 ble 2 par obs., i 1959 1 par (Barth 1964). 1 par uten hekkeadferd i 1964 (Hosking m.fl. 1964). 1967 og 1968 3 par, 1971-74 3-4 par SV i området, 1975 min 5 par (Kværne 1967-68, 1971-75). Heggland (pers. med.) nevner mellom 4-30 indiv. ultimo juli 1984 og 10 indiv. 23.7. 1985.

1986: Vanlig rugefugl både på Fokstumyra og i heiområdet mot Nysætra. 8 revir registrert, 6 innenfor reservatet. Alle revir lå sør for Nysætervegen, 4 i myr og 4 på tørre lav- og lyngheier. 4 revir ble også kartlagt i heilandskapet nord for registreringsområdet mot Nysætra. Arten har ekspandert i Fokstuområdet siden 1960 åra.

Rugde - SCOLOPAX RUSTICOLA

En tidligere obs., 1 indiv. ved Fokstua fjellstue 3.7. 1958 (Barth 1964). I år ble 1 indiv. obs. i sumpskog ved Kringlotj. 4.6.

Enkeltbekkasin - GALLINAGO GALLINAGO

Eldre obs. tyder på at arten allerede på 1800 tallet hekket svært tallrikt. (Sch. 1918, Barth 1954).

1986: Antall par ikke registrert, men arten er meget vanlig på gras- og starrdekte myrer i hele undersøkelsesområdet. Sent hekkefunn: 1 reir med 4 egg funnet 15.7.

Dobbeltbekkasin - GALLINAGO MEDIA

Tidligere obs: Første gang registrert av Collett, 1 indiv. juli 1864 (Sch 1918, Barth 1954). Benyttet 2 spillplasser i 1897 og 1898, på den ene ble det telt 50-60 spillende hanner. Spillplassene ble dessverre ødelagt av jernbanebygginga i 1916. (Sch. 1918, Haftorn 1971). Ca 10 hanner ble siste gang obs. i 1907 av Thome (Barth 1954). Arten ble ikke registrert på 51 år før T. Johansen obs. 3 spillende hanner 8.6.1958 og 4-5 spillende hanner 9.6. 1958 mellom stasjonen og S. Horrtj. I 1959 spilte 5-6 hanner og i 1960 1 hann på samme lokalitet som i 1958. I 1962 spilte 2 indiv. nord for Lyuhaug (Barth 1964). Arten ikke hørt spillende igjen før i 1986. 2 indiv. på myra 19.-22.6. 1970, muligens samme indiv. (Larsen 1971). 1 indiv. vest for Nysætervegen 11.6. 1983 (K. Hoff, R.J. Karlsen). 1 indiv. 13. - 15.7 1983 og 23.7. 1985 (Heggland pers. med.).

1986: 1 spillende hann obs. i tidsrommet 31.5. - 8.6. mellom stasjonen og S. Horrtj. i ca. 50 cm. høyt vierkratt. 1 indiv. 9.7. NØ for Ellanholet (I. Lundstad pers. med.).

Kvartbekkasin - LYMNOCRYPTES MINIMUS

Pitt obs. 1 indiv. på myra i 1927 (Barth 1954).

Svømmesnipe - PHALAROPUS LOBATUS

Tidligere obs: Skal være obs. allerede i 1831 av Phil. Første redefunn gjort av Mitchell i juni 1873. Vanlig rugefugl fra slutten av 1800 tallet og fram til i dag (Sch. 1918, Barth 1952). Arlige bestandssvigninger kan forekomme, bl.a. ble få svømmesniper obs. i 1951 (Barth 1952). 5-6 par registrert av Hosking m.fl. i 1964. Kværne nevner bestandsøkning mot slutten av 1960 åra, en meget god bestand gjennom 70 åra og en nedgang i begynnelsen av 80 åra. (Kværne 1967-68, 1971-75, 1981-83).

1986: Vanlig rugefugl langs tjern og pytter omkranset av tett starrvegetasjon. Av totalt 17 registrerte par hekket 11 innenfor reservatet. Revirene fordeler seg på følgende områder: Innenfor reservatet: S. Horrtj. NV ende 6 par.

Sjugurdsmyre - Steintj. 4 par, Storrtj. 1 par. Utenfor reservatet Langtj. 1 par, Vesletj. 1 par, Sjugurdsmyre 1 par, Øyaseter-Vålåsjø 1 par.

Fjelljo - STERCORARIUS LONGICAUDUS

1 indiv. S. Horrtj. 26.6. 1963 (Barth 1964). 2 ad. medio juli 1981 (Heggland pers.med.).

Hettemåke - LARUS RIDIBUNDUS

2 ad. 22.6. 1964 S. Horrtj. (Hosking m.fl. 1964). 1 par hekket ved Horrtj. i 1981. (Kværne 1981). 2 indiv. 23.7. og 1 indiv. 24.7. 1985 (Heggland pers. med.).

1986: 3 ad. rundt Steintj. 7.7. - 12.7.

Sildemåke - LARUS FUSCUS

2 indiv. i flukt over myra 14.6. 1964 (Hosking m.fl. 1964).

Gråmåke - LARUS ARGENTATUS

2 indiv. i flukt over myra 30.5. 1964 (Hosking m.fl. 1964).

Fiskemåke - LARUS CANUS

Tidlig på 50-tallet ble enkelte indiv. og små flokker obs. (Barth 1954) 1 reir ved S. Horrtj. i 1957 og 1958, 3 reir i 1960, mens 1 par ble sett i 1961, -62 og -63 (Barth 1964) 2-5 par hekket årlig mellom 1964-67 (Kværne 1968). Kværne nevner i sine årsrapporter at arten har økt kraftig i 1970 åra, men ut fra litteraturen vanskelig å si noe sikkert om hekkebestanden.

1986: 4 par hekket i områdets søndre del. 1 par på følgende lokaliteter ved Rundtj. sør for Bonkalhaugen, N. Horrtj og Ellanholet. Mellom 30-50 indiv. hadde tilhold i området Steintj. - Vålåsjø primo-medio juli.

Terne - STERNA SP.

1 indiv. over Horrtj. 8.7. 1968 (Kværne 1968).

Rødnebbterne - STERNA PARADISAEA

2 indiv. 20.7. 1984 (Heggland pers. med.)

1986: 1 indiv. S. Horrtj. 2.6., 3 indiv. i undersøkelsesområdet primo - medio juli.

Ringdue - COLUMBA PALUMBUS

Skadet indiv. ved Nysætervegen 30.6. 1952. Gjentatte ganger hørt av Kværne i bjørkelien sør for myra.

Tyrkerdue - STREPTOPELIA DECAOCTO

1 indiv. innenfor freda område 20.6. 1966. (G. Lied ifølge Michaelsen 1969).

Turteldue - STREPTOPELIA TURTUR

1 indiv. ved Steintj. 30.6. 1949 (Richardson ifølge Barth 1954, Haftorn 1971). 2 indiv. 14.7. 1982 (Opheim 1985).

Gjøk - CUCULUS CANORUS

Vanlig i de skogkledde delene av området.

Snøugle - NYCTEA SCANDIACA

1 indiv. på Fokstumyra medio juli 1893. (Sch. 1918).

Hornugle - ASIO OTUS

3 par hekket like sør for undersøkelsesområdet i 1971 (Kværne 1971).

Jordugle - ASIO FLAMMEUS

Karakterart for området i smånagerår. Første gang nevnt av Collett i 1894 da reir ble funnet av Landmark (Sch. 1918). Hekkebestanden svinger med tilgangen på smånagere. I rike smånagerår hekker 4-6 par vanlig. I det rike smånageråret 1963 ble hele 12 reir funnet på Fokstumyra. Overvintring av 4-5 indiv. ble registrert vinteren 1962-63 (Barth 1964).

1986: Ingen hekking registrert, 1 indiv. obs. 30.6. ved Nysätervegen, 2 indiv. samme plass 6.6. I. Lundstad obs. 1 indiv. øst for Ellanholet 10.7.

Nattravn - CAPRIMULGUS EUROPAEUS

1 indiv. 26.6. 1968 langs E6 ved Fokstua fjellstue. (Opheim 1979)

Tårnseiler - APUS APUS

Obs. fåtallig og sporadisk fra 1898 til ca. 1950 (Sch. 1918, Barth 1952). Barth (1954) nevner mange på næringssøk over Horrtj. og hekking av 2 par i 1952 ved Fokstua stasjon og Nordseter vokterbolig, hvor arten også hadde hekket i flere år før 1952.

1986: Vanlig på næringssøk over myrområdene gjennom sommeren. Hekket på Fokstua stasjon og Fokstua fjellstue.

Hærfugl - UPUPA EPOPS

1 indiv. ved jernbanen nord for Storlykkjesætra 23.5. 1986. (Leif Ekholm, ifølge R. Sønstebø pers. med.).

Vendehals - JYNX TORQUILLA

1 indiv. ved Lesjabekk 7.6.1986.

Dvergspett - DENDROCOPUS MINOR

Tidligere obs: Sett flere steder i Fokstuområdet i 1847-1865 av J.B. Barth, Hartmann og Collett, dessuten har H. Nystuen obs. arten flere ganger mellom Fokstua og Vålåsjøen, i tidsrommet 1933-51 (Barth 1954). Hekket ved Langmyre i 1972 (Kværne 1972).

1986: 1 indiv. vest for Søre Langmyre (I. Lundstad pers. med.)

Sandsvale - RIPARIA RIPARIA

1 indiv. Fokstua st. 1964 (Hosking m.fl. 1964). Også obs. i 1970 og 1971 (Larsen 1971).

Låvesvale - HIRUNDO RUSTICA

Var vanlig ved fjellstuene rundt 1854-57 (Barth 1954). Ikke nevnt på Fokstua igjen før i 1964 da opptil 5 indiv. trakk gjennom området 30.5., også obs. 29.5. og 6.6. (Hosking m.fl. 1964). Arten også obs. i 1970 og 1971 (Larsen 1971, Mejdell Larsen 1978).

Taksvale - DELICHON URBICA

Har hekket vanlig på Fokstua fjellstue siden 1875 da Collett obs. ca. 50 par (Barth 1954).

1986: Vanlig på næringssøk over myra. Hekket ved Fokstua stasjon og Fokstua fjellstue. Antall par ikke registrert.

Fjellerke - EREMOPHILA ALPESTRIS

Obs. på trekk vår og høst (Lø. 1930). 1 indiv. medio juli 1981 (Heggland pers.med).

Sanglerke - ALAUDA ARVENSIS

Bare nyere obs. foreligger: 1 indiv. Fokstua fjellstue 4.7. 1958 (Barth 1964). 2 syngende hanner ved Fokstua stasjon 28.6. 1965 (Michaelsen 1969). 1 (-2) syngende hanner mellom Fokstua stasjon og E6 21.6. - 3.7.1970 (Sollien 1978). Obs. i eller like inntil området i 1970 og 1971 (Larsen 1971). 1 indiv. Lyuhaug 17.6.1971 og 1 indiv. hørt ved Fokstua fjellstue 19.6. 1971. (Mejdell Larsen 1978).

Trepiplerke - ANTHUS TRIVIALIS

Tidligere obs: Flere syngende indiv. obs. i bjørkeskogen ovenfor fjellstua, juni 1942, (Haftorn 1944).

1986: 1 indiv. obs. syngende sør for Søre Langmyre 6.6.

Heipiplerke - ANTHUS PRATENSIS

Allerede på 1800-tallet opptrådte arten meget vanlig, og har siden vært en av de vanligste spurvefuglene på Fokstumyra (Sch. 1918, Barth 1952).

1986: Vanlig hekkefugl både i lav- og lynnghiene og ute på åpen myr der ikke vierkrattene når høyere enn ca. 60-80 cm.

Lapp-piplerke - ANTHUS CERVINUS

1 indiv. 28.5. 1961 i myra SV for Fokstua stasjon (Barth 1964).

Sørlig gulerle - MOTACILLA FLAVA FLAVA

22.6. 1962 1 par hekket ved Fokstua gård (V. Svarttjernet, Ø. Syvertsen 1969).

Såerle - MOTACILLA FLAVA THUNBERGI

Vanlig hekkefugl alt fra slutten av 1800 tallet (Sch. 1918).

1986: Hekker spredt i randsonen mellom skog/vierkratt og åpen myr/hei.

Linerle - MOTACILLA ALBA

Hekket fåtallig på Fokstua fjellstue fra slutten av 1800 tallet. (Sch. 1918).

1986: 1 par hekket på Fokstua stasjon.

Varsler - LANIUS EXCUBITOR

Obs. ved Horrtjerna i 1971 og 1972 (Kværne 1971,-72).

Stær - STURNUS VULGARIS

Blir ikke nevnt som rugefugl før i 1927, har siden hekket årevis (Barth 1954).

1986: 4 par hekket på Fokstua stasjon. Primo - medio juli ble en flokk på 30-50 indiv. sett ute i myrområdet på matsøk.

Skjære - PICA PICA

Ruget vanlig ved fjellstua i 1816, 1817 og 1873. Deretter ikke obs. hekkende før i 1927, siden årevis (Barth 1954).

1986: 1 par hekket ved Fokstua stasjon.

Kornkråke - CORVUS FRUGILEGUS

Obs. ved Fokstua i 1845 av Rasch (Sch. 1918) og i 1935 av H. Nystuen (Barth 1954).

Kråke - CORVUS CORONE

Bestandsvariasjoner forekommer. Blir i 1895-1898 betegnet som sjelden, mens den i 1907, 1917 og 1929-30 blir betegnet som meget vanlig. Minket i antall igjen mot 1950, men ses vanlig i området mot 1970. (Barth 1954, Kvarne 1968).

1986: 1 par hekket ved Fokstua stasjon. Enkeltindv. og småflokker streifet i området. Max. obs. ca. 50 indiv. ved Langtj. 17.7.

Ravn - CORVUS CORAX

Observeres jevnlig i området.

Fossefall - CINCLUS CINCLUS

Ses spredt langs elver/bekker. Fast hekkeplass ved Fokstua gård.

Jernspurv - PRUNELLA MODULARIS

Tidligere obs: 1 reirfunn ved Kringlotj. i 1907 (Thome ifølge Barth 1954). Lø. (1930) nevner arten som vanlig hekkefugl i 1929 og 1930.

1986: Vanlig, hekker spredt i de største vierkrattene, med innslag av spredte bjørketrær, spesielt langs elver/bekker.

Gresshoppesanger - LOCUSTELLA NAEVIA

1986: 1 indiv. syngende ved Øyaseter/Lesjabekk 14.7. Første funn av arten på Fokstumyra.

Sivsanger - ACROCEPHALUS SCHOENOBÆNUS

1 indiv. obs. syngende SV for Fokstua stasjon 23.6. 1950. (N.S. Ytreberg ifølge Barth 1954 og Haftorn 1971).

Gulsanger - HIPPOLAIS ICTERINA

1 indiv. obs. syngende ved Fokstua juni 1942 (Haftorn 1944).

Hagesanger - SYLVIA BORIN

1 indiv. obs. syngende ved Fokstua juni 1942 (Haftorn ifølge Barth 1954).

Munk - SYLVIA ATRICAPILLA
Funnet rugende ved Fokstua i 1873 (Barth 1954).

Tornsanger - SYLVIA COMMUNIS
Arten er ikke nevnt på Fokstumyra i tidligere litteratur. 1 syngende hann ved Nysæter bru primo juni, og 2 syngende hanner ved Fokstua stasjon medio juli.

Møller - SYLVIA CURRUCA
Jevnt utbredt i myrområdene mellom Fokstua og Hjerkin i 1895. (Thome ifølge Barth 1954). Ingen nedskrevne obs. igjen før J. Buxton obs. 1 hann ved Steintj. 29.6. 1938 og Richardson så hann på samme sted 29.6. 1949. Ved Fokstua ble 1 hann obs. av Haftorn 1942 (Barth 1954). 1 syngende hann ved Kringlotj. medio - ultimo juni 1964 (Hosking m.fl. 1964). 1-3 indiv. i flukt like sør for Fokstua fjellstue 4-8.7. 1971 (Larsen 1971).

1986: 1 syngende hann mellom Horrtjerna primo juni.

Løvsanger - PHYLLOSCOPUS TROCHILUS
Den absolutt vanligste art i undersøkelsesområdet, med størst dominans i de fleste biotoper unntatt åpen myr og åpent heilandskap.

Hagefluesnapper - FICEDULA HYPOLEUCA
Ble obs. av Siebke ved Fokstua i 1864 (Barth 1954). Spredte obs. fra ca 1930 i Fokstumyrområdet (Barth 1952). 1 syngende hann obs. ved fjellstua i 1942 (Haftorn 1944).

1986: 6.6., 1 syngende hann i bjørkeskog ved Langtj.

Grå fluesnapper - MUSCICAPA STRIATA
1986: Reir i skogholt mellom Langtj. og S. Horrtj. 1 indiv. obs. sør for S. Horrtj. 2.6.

Buskskvett - SAXICOLA RUBETRA
Hekker periodevis i området (Sch. 1918, Barth 1954). Ikke obs. i år.

Steinskvett - OENANTHE OENANTHE
Registrert som vanlig tilbake til 1897 (Barth 1954)

1986: 13 par obs. SV for Nysætervegen (3 par innenfor reservatet).

Rødstjert - PHOENICURUS PHOENICURUS
Registrert som vanlig rugefugl tilbake til 1895. (Barth 1954)

1986: Vanlig, hekker spredt i bjørkeskogen.

Rødstrupe - ERITHACUS RUBECULA
Ses jevnlig på vårtrekket (Barth 1964).

Blåstrupe - LUSCINIA SVECICA
Registrert som vanlig rugefugl tilbake til 1895 (Barth 1954).

1986: Meget vanlig. Nøkkelbiotop i tette vierkratt med høyde over ca. 60-70 cm ute på myrene, langs åene og langs deler av jernbanelinja. Arten opptrer også vanlig, men i mindre tetthet i randsona mellom bjørkeskog og åpen myr og i heilandskap med vier-/einerkratt.

Gråtrost - TURDUS PILARIS

Vanlig i større sammenhengende skogareal sør i undersøkelsesområdet. Spredte småkolonier i større vierkratt med innslag av bjørk ved Fokstua stasjon og ved Kringlotj.-Steintj.

Ringtrost - TURDUS TORQUATUS

Ses jevnlig på vårtrekket (Barth 1964).

1986: 1 hann obs. 18.6. sør for Nysætra (utenfor undersøkelsesområdet).

Rødvingetrost - TURDUS ILIACUS

Vanlig, hekker spredt ute i myrkomplekset i høye tette vierkratt med innslag av bjørk. Ellers vanlig i bjørkeliene.

Måltrost - TURDUS PHILOMELOS

Fåtallig hekkefugl. 1 reir med 5 pull. ved Langtj. 6.6. 1964 (Hosking m.fl. 1964). Obs. ved Løkjen 1967 (Kværne 1967). Kværne (1968) nevner at flere par har hekket i bjørkeliene ovenfor Fokstua gård siden ca. 1960.

1986: 3 hanner hevdet revir ved Kringlotj. - Steintj. Arten er her ved sin høydegrense. Kan ved Fokstua gå opp til 1050 m.o.h. (Haftorn 1971).

Løvmeis - PARUS PALUSTRIS

Ble obs. av J.B.Barth, Hartmann og Collett ved Fokstua mellom 1847 og ca. 1870 (Sch. 1918). 1 par ved Fokstua 14.8. 1929 (Lø. 1930).

Granmeis - PARUS MONTANUS

Arten er sporadisk observert i Fokstuområdet fra midten av forrige århundre (Haftorn 1944). Sollien (1978) og Skuterud (1978) nevner arten fra 1970. 30 indiv. obs. 22.7. 1984 (Heggland pers.med).

1986: 1 reir langs E6 ved Ulbekktjerna.

Kjøttmeis - PARUS MAJOR

1 indiv. 18.7. 1983 (Heggland, pers.med.).

Gråspurv - PASSER DOMESTICUS

Vanlig på Fokstua fjellstue siden ca. 1910 (Barth 1954).

Pilfink - PASSER MONTANUS

Hartmann nevner at arten var vanlig ved Fokstua i 1854-57 (Barth 1954), siden ikke obs.

Bokfink - FRINGILLA COELEBS

Trekker gjennom området på våren (Barth 1964). 1 indiv. sang v/Lyuhaug 17.6. 1971 (Mejdell Larsen 1978). 1 varslende hunn 22.7. og 2 indiv. 23.7. 1984 (Heggeland pers.med.).

Bjørkefink - FRINGILLA MONTIFRINGILLA

1986: Meget vanlig hekkefugl i bjørkeliene og ute på de største trekledde fastmarksøyene ute i myrområdet.

Grønnsisik - CARDUELIS SPINUS

3 indiv. på Fokstumyra 17.7. 1970. 19.7. 1970 ble en flyvedyktig ungfugl obs. NØ for Fokstua fjellstue (Mejdell Larsen 1978). 15 indiv. 19.7. 1984 (Heggeland pers. med.).

1986: 1 hann i sangflukt ved Kringlotj. 10.7.

Bergirisk - ACANTHIS FLAVIROSTRIS

Obs. på trekk vår og høst (Lø. 1930) 20 ex. 21.7. 1984. (Heggeland pers.med.).

Gråsisik - ACANTHIS FLAMMEA

Hekker periodevis i området. Er obs. tilbake til 1817. (Barth 1954). Invasjon av arten i 1973 og delvis i 1974 (Kværne 1973,-74).

1986: 3 hanner obs. i sangflukt primo - medio juli (1 ex. ved stasjon, 2 ex. ved Kringlotj.).

Grankorsnebb - LOXIA CURVIROSTRA

Ca. 20 indiv. obs. på myra 16.7. 1966 (Michaelsen 1969). Ellers er korsnebb, Loxia sp., tidligere obs. noen få ganger (medio juli 1942 og ultimo juli 1946) ved Fokstua (Barth 1954).

Dompap - PYRRHULA PYRRHULA

Tidligere obs. spredt i området (Sch. 1918, Barth 1954).

Gulspurv - EMBERIZA CITRINELLA

Tidligere obs: Ses enkeltvis med års mellomrom ved Fokstua (A. Solberg ifølge Sch. 1918). Senere ikke nevnt ved Fokstua.

Dvergspurv - EMBERIZA PVSILLA

Obs. 1 gang. 1 syngende hann mellom Horrtj. og Ellanholet 10.6. 1985 (T. Johnsson og J. Palmér). Første funn i Oppland (J. Opheim 1986).

Sivspurv - EMBERIZA SCHOENICLUS

Meget vanlig hekkefugl. Artens nøkkelbiotoper er høye tette vierkratt langs elver/bekker og deler av jernbanelinja, samt åpne myrer med spredte vierkratt over ca. 30-40 cm. Opptrer vanlig, men i mindre tetthet i randsona mellom bjørkeskog og åpen myr.

Lappspurv - CALCARIUS LAPPONICUS

Bestandsvigninger ser ut til å forekomme, spesielt stor var bestanden rundt århundreskiftet. Tidligere obs: Første obs. 1 ex. skutt av Siebke i 1861, og første par funnet rugende i 1864 (Barth 1954). Arten opptrer meget vanlig gjennom 1880

åra og fram til 1907. Thome angir at arten er den mest tallrike på myra i 1895 og 1907. Schaanning angir 6-7 par i 1897 og 3 par i 1917. (Sch. 1918, Haftorn 1971). Ruget flere steder i myra i 1928 (Barth 1954). Løvenskjold (1930) anslår bestanden til 12 par i 1930. Wightman obs. 10 par SV for stasjonen i 1950 og 2 par på samme lokalitet i 1952 (Barth 1954). 1952-63 i vekslende antall øst for S. Horrtj. (Barth 1964). 1964-67 en jevn bestand på 6-12 par NV for Rundtj. ved Horrtj og nord for Lyuhaug (Kværne 1968), 8-10 par ved Rundtj. i 1971 (Kværne 1971).

1986: 1 koloni med 6 par registrert i grepplynghei på en drumline rett nord for Rundtj. Arten hekket nå på en tørr lokalitet, mens Schaanning (1918) nevner at alle reir lå i tuer på myra og Thome (ifølge Barth 1954) bemerker at arten har tetteest belegg i de våteste partier av myra f.eks. øst for S. Horrtj. og nord for Lyuhaug. Disse lokaliteter var også i bruk fram til 1967 (Kværn 1968), men er senere ikke nevnt som hekkelokalitet for arten. I tillegg til kolonien ved Rundtj. ble 2 indiv. obs. ved Storrtj. den 19.6.

Snøspurv - PLECTROPHENAX NIVALIS
Obs. under vårtrekket (Barth 1964).

8. KONKLUSJON FUGL.

Totalt er 127 arter hvorav en med 2 underarter observert i eller inntil området. Av disse er 69 arter + 1 med 2 underarter registrert som hekkefugl. Av vannfugl er 52 arter observert, 2 lommer, 1 dykker, 1 storkefugl, 19 andefugler, 1 riksefugl, 1 tranefugl, 21 vadefugler og 6 måkefugler. Av disse er 28 påvist hekkende, 2 lommer, 8 andefugler, 1 tranefugl, 15 vadefugler og 2 måkefugler. Ytterligere 4 arter er karakterisert som trolig hekkende, 3 andefugler og 1 vadefugl.

Årets registreringer gav som resultat 72 observerte arter herav 45 hekkende. Tilsammen 32 arter vannfugl ble registrert, 1 lom, 1 storkefugl, 12 andefugler, 1 tranefugl, 14 vadefugler og 3 måkefugler. Av disse hekket 19 arter, 1 lom, 5 andefugler, 1 tranefugl, 11 vadefugler og 1 måkefugl.

Tabell 11.

Antall registrerte arter vannfugl på Fokstumyra.

	1816 - 1986				1986			
	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/Streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/Streif	Sum
Lommer	2			2	1			1
Dykkere			1	1				
Storkefugler			1	1			1	1
Andefugler	8	3	8	19	5		7	12
Riksefugler			1	1				
Tranefugler	1			1	1			1
Vadefugler	15	1	5	21	11		3	14
Måkefugler	2		4	6	1		2	3
Sum	28	4	20	52	19		13	32

Innslaget av vannfugl var som forventet i et større våtmarkskompleks i lavalpin region. Andefugler med 39-42 par og vadefugl med 133 par (enkeltebekkasin ikke medregnet) utgjorde henholdsvis 23 % og 73,5 % av vannfuglene.

En tetthet på vannfugl fra henholdsvis hele undersøkelsesområdet og reservatet på 9 par/km² og 14 par/km² ligger høyt i forhold til sammenlignbare områder. Bare Tindulvtj./Gaukelitj. i Tisleia hadde større tetthet med 15 par/km².

Foruten årets 5 registrerte hekkende andearter, stokkand, krikand, brunnakke, stjertand og toppand er også knekkand, bergand, svartand, sjøorre og havelle registrert som hekkende eller trolig hekkende fra tidligere år i Fokstumrådet.

Trane har gått noe tilbake i antall fra 1960 åra da 3-5 par hekket. Tidlig i 1970 åra stabiliserte bestanden seg på 1-2 par noe også årets registreringer gav som resultat.

Tildels store variasjoner er registrert i vadefuglfaunaen gjennom Fokstumyras kjente ornitologiske historie. Skogsnipa forsvant som hekkefugl allerede i første halvdel av 1800-tallet, trolig pga. barskogens tilbakegang i Fokstuområdet.

Myrsnipa opptrådte vanlig på 1850 tallet men forsvant og ble ikke observert igjen før 1 indiv. ble registrert i 1961, 1964 og 1981.

Fra å opptre tallrikt i første halvdel av forrige århundre sank antall par fjellmyrløpere utover i 1830-40 åra og siste hekkefunn ble gjort i 1907 før arten igjen ble registrert hekkende i 1973. Eggsamling og drenering av nøkkelbiotoper var trolig årsaken til bestandsnedgangen. Flere egnede lokaliteter finnes i området som tilfredsstillende artens biotopkrav, men et skjult levesett gjør arten vanskelig å oppdage.

Brushane ble første gang registrert i tidsrommet 1871-1897. Arten ble igjen registrert fra 1958 og økte i antall mot slutten av 1960-tallet da bestanden nådde et maksimum med 30-40 hanner og 50-60 hunner. Årets resultat ligger trolig noe i underkant av anslått bestand gjennom 1970 åra.

Dobbeltbekkasinen forsvant rundt 1916 -1917 pga. rasering av spillplasser ved jernbanebyggingen. Ingen registreringer ble gjort før 1-6 spillende fugler ble obs. mellom 1958 og 1962. Arten ble også observert i 1970 og 1983 før årets observasjoner av 1 spillende indiv. Bl.a. på grunnlag av årets og tidligere spredte observasjoner skal en ikke utelukke av min 1 par har tilhold på Fokstumyra.

Storspove, småspove og vipe er forholdsvis nye rugefugler i området. Sistnevnte art med første registrerte hekkefunn i 1957. Bestanden økte sterkt i antall mot 1962-63 (20-30 par) for så igjen å kullminere ned mot dagens nivå (4 par). Storspove med første hekkefunn i 1942 og 2. og 3. i 1986, må betegnes som en sjelden hekkefugl og arten hekker her trolig ved sin høydegrense. Småspove, med første registrerte hekkefunn i 1934, har økt svakt i antall utover 1970-åra. Økningen ser ut til å fortsette da årets registreringer med 8 par ligger noe over anslått bestand fra tidligere år.

Større og mindre bestandssvingninger er også registrert hos de vanligste vaderartene som rødstilk, grønnstilk og svømmesnipe.

Bare fiskemåke ble registrert hekkende av måkefuglene. Arten har stabilisert seg på 2-5 par. Et tidligere reirfunn er gjort av hekkemåke. For gråmåke, sildemåke og rødnebbterne foreligger bare spredte observasjoner.

Et høyt antall dagrovfugler er observert, totalt 7 arter, 3 av disse med påvist hekking, fjellvåk, myrhauk og dvergalk. To sistnevnte arter også registrert som hekkefugl i 1986 med 1 par hver.

Kun jordugle av uglene regnes som fast rugefugl i gode smågnagerår. Hornugle har hekket inntil undersøkelsesområdet, mens snøugle bare er registrert som streifgjest. Ingen jordugle hekket i år pga. depresjonsår i smågnagerbestanden.

Også blandt spurvefuglene er det registrert bestandssvingninger. Både pilfink og låvesvale forsvant fra området alt på midten av 1800 tallet (Barth 1954) (Enkelte låvesvaler er siden obs. på 1960-70 tallet). En viss tilbakegang er registrert hos lappspurv. Andre arter, stør, måltrost og gråspurv, er først blitt vanlige på 1900 tallet.

Spurvefuglfaunaen har en sammensetning som i grove trekk er karakteristisk for ulike habitat i østnorsk subalpin sone. I bjørkeskog dominerer løvsanger og bjørkefink og i ulike kantområder og krattsamfunn sivspurv, løvsanger og blåstrupe med økende innslag av heippiplerke i åpne myr- og heilandskap.

Noe spurvefugl, de fleste andearter med tilknytning til alpine områder i Sør-Norge samt enkelte vadere trekker gjennom området. Spesielt mye ender raster på Fokstumyra ultimo mai - primo juni pga. tidlig issmelting i forhold til hekkplasser i omkringliggende høyere områder.

Følgende områder bør nevnes med stor tetthet eller innslag av sjeldne eller karakteristiske arter. Horrtjerna (lom, ender, vadere). Myr sør og nordøst for S. Horrtj. (ender, vadere). Rundtj. med omkringliggende heilandskap (vadere og lappspurv). Søndre Langmyre (ender, vadere). Mellom Langmyre (vadere). Kringlotj. - Steintj. - Sjugurdsmyradin (lom, ender, vadere). Storrtj. (ender, vadere), Lesjabekk - Vålåsjø (ender, vadere) og vierkrattområdene ved Fokstua stasjon (myrhauk, jordugle og spurvefugl).

Årets kvantitative registreringer har gitt et bilde på arts-sammensetning, dominansforhold og tetthet av ulike fuglearter i forskjellige habitat. Resultatene bekrefter Fokstumyras viktige betydning som hekkebiotop for en rekke arter, både typiske og sjeldne, med tilhold i øvre del av bjørke-regionen i vårt fylke. Området inneholder vegetasjonstyper/mosaikker med høy tetthet av spurvefugl og stor variasjon av våtmarksarter. Selv om enkelte forventede ender og vadere ikke ble registrert hekkende i år så har området en høy tetthet av vannfugl og de aller fleste ender og vadere med tilhold i denne høydesona er funnet hekkende på Fokstumyra.

Ifølge Statens Naturvernråds liste (1984) om "Truede planter og dyr i Norge" er følgende registrerte arter på Fokstumyra oppført. To arter, dverggås (hekket 1962 og 1963) og vandrefalk (1 obs. 1983) er oppført under direkte truede arter. Ni arter, storlom og trane (hekker årlig), smålom og sædgås (eldre hekkefunn/streifgjest), havelle (eldre hekkefunn?/trekk), sangsvane, fiskeørn, kongeørn og nattravn (1 eller få obs.), er oppført under sårbare arter. Seks arter, myrhauk (hekker årlig), fjellmyrløper, dobbeltbekkasin (har hekket, nå usikker hekkestatus), myrrikse, kvartbekkasin og snøugle (1 eller få obs.) er oppført som sjeldne arter. Fem arter, stjertand (hekker årlig), bergand, svartand og sjøorre (eldre hekkefunn/trekk) og kornkråke (2 obs.) er oppført som usikre arter. Ut fra ovennevnte liste hekker med andre ord 4-5 arter regelmessig i området i dag, storlom og trane (sårbar), myrhauk og mulig dobbeltbekkasin (sjelden) og stjertand (usikker).

Tabell 12.

Oversikt over truede fuglearter i Norge som opptrer eller har opptrådt på Fokstumyra.

Art	Direkte truet	Sårbar	Sjelden	Usikker	
Smålom		X			eldre hekkefunn (før år 1900)
Storlom		X			<u>hekker årlig</u>
Dverggås	X				hekket 1962 og 1963
Sædgås		X			eldre stref obs.
Sangsvane		X			1 streif obs.
Stjertand				X	<u>hekker årlig</u>
Bergand				X	eldre hekkefunn
Svartand				X	eldre hekkefunn
Sjørørre				X	eldre hekkefunn?
Havelle		X			eldre hekkefunn?
Fiskeørn		X			1 streif obs.
Kongeørn		X			stref obs.
Myrhauk			X		<u>hekker årlig</u>
Vandrefalk	X				1 obs. 1983
Trane		X			<u>hekker årlig</u>
Myrrikse			X		1 streif obs.
Fjellmyrløper			X		usikker hekkestatus, har hekket vanlig
Dobbeltbekkasin			X		<u>usikker hekkestatus, obs. årlig</u>
Kvartbekkasin			X		1 streif obs.
Snøugle			X		1 streif obs.
Nattravn		X			1 streif obs.
Kornkråke				X	2 streif obs.
Tilsammen	2	9	6	5	
Hekking 1986		2	1 (-2)	1	

Foruten et rikt og spesielt fugleliv har også Fokstumyra andre naturfaglige kvaliteter. Et kvartærgeologisk interessant og regionalt/nasjonalt verneverdig drumlineområde er registrert i undersøkelsesområdets sørvestre deler. Stadig skiftninger i vegetasjonsbildet mellom tørre og våte, rike og fattige og åpne og kratt-/skogkledte vegetasjonstyper gir en variert flora og spesielt mange næringskrevende arter vokser i de rikeste vegetasjonstypene.

9. FORSLAG TIL SKJØTSEL

Fokstumyra er fredet som naturreservat og landskap, dyr- og planteliv er sikret gjennom gjeldende lover. Tross fredning kan forandringer inntreffe. Disse kan skje både brått eller over tid grunnet økologiske forandringer eller menneskelige inngrep. Gjennom riktig planlegging, bl.a. på bakgrunn av jevnlig feltstudier kan endringer styres. Dette avhenger av forvaltningsmyndighetenes klare mål for verning og oppfølgende tiltak for å nå disse mål. I de følgende avsnitt vil enkelte konkrete skjøtselstiltak og tanker om framtidig forvaltning av området bli diskutert.

Informasjon:

På gårdstunet, inne på Fokstua gård, bør det stå et informasjonsskilt med klar beskjed på flere språk hvor publikum skal henvende seg for å få opplysninger og passerseddel til naturreservatet.

Ved Fokstua stasjon starter stien som går ut i reservatet. Stasjonsområdet ville være et naturlig sted for plassering av informasjonstavle(r). Innhold og informasjonsmengde kan diskuteres. Selv mener jeg følgende bør med: Områdekart med inntegnet reservatgrense og sti med lovlig ferdsel. Kort naturfaglig beskrivelse av området. Artsliste med framheving av vanlige -og karakterarter i form av tegninger og tekst. Fredningsbestemmelser med opplysninger om ferdselsbegrensninger og et kontinuerlig oppsyn. Teksten helst på tre språk: norsk, engelsk og tysk.

Mange av dagens opplysningsskilt om fredet område langs reservatgrensa er i dårlig forfatning og må suppleres. Spesielt gjelder dette på rasteplassene langs E6 og etter Nysætervegen. Disse informasjonsskiltene bør inneholde en kort tekst på minst 3 språk om områdets status, med ferdselsbegrensninger, og hvor mer informasjon kan innhentes.

Stasjonsområdet - P-plass:

Sommeren 1986 la NSB ned forbud mot å benytte parkeringsplassen ved Fokstua st. til bilparkering. Den nye p-plassens kapasitet er alt for lav, max. 3 biler. Det må derfor tilrettelegges for parkering av buss og flere biler i tilknytning til denne parkeringsplassen.

Sti naturreservat:

Ved stasjonsområdet må et skilt settes opp som tydelig viser hvor stien går ut i området. Reaksjoner fra besøkende viser at dagens merking er for utydelig. Selv hadde jeg kontakt med flere personer som enten ikke hadde funnet stien, eller ikke visste at en slik fantes.

Et visst vedlikehold må gjøres med stien dersom den skal ha sin forutsatte funksjon. Langs alle våtere partier må et fast underlag (sviller, trebruer) legges for å bedre framkommeligheten og hindre en stadig utvidelse av bredden på stien. Dessuten må de vierdekte delene av stien regelmessig ryddes pga. igjengroing. Begge tiltakene vil opplagt øke publikums muligheter for å ta seg fram langs stien.

Arbeidet med å utarbeide ovennevnte forslag er godt i gang. Deler av stien mellom stasjonen og Horrtjerna er allerede belagt med jernbanesviller eller trebruer, og dette arbeidet, sammen med rydding av kratt har fortsatt høsten -86. En ulempe ved trebruene er mangelen på rekkverk. Dette bør rettes da bruene er svært glatte i vått vær. I undergangen ved Lyuhaug sperrer et nettinggjerde stien. Da dette må skreves over bør heller en grind eller et "klatrestativ" settes opp. En grind skulle vært byttet ut med "klatrestativet" over gjerde ca. 50 m NV for stasjonen. Dette for å øke fremkommeligheten for personer eller aldersgrupper med redusert bevegelighet.

Observasjonsplasser:

Det tilgjengelige området for publikum i fredningstida er svært flatt med få utsiktspunkt. For å øke oversikten kunne trestativ i 1-2 meters høyde settes opp. Strategiske plasser langs stien kunne være øst for Bonkalhaugen i utkant av de største vierkrattene, ved Horrtjerna og mellom Ellanholet og Lyuhaug. Et annet alternativ er oppsetting av fugletårn. En enkel plassering er på/ved stasjonsområdet. Plasseringen gir mange folk muligheten til å få god oversikt over myrområdene uten å gå i området og forstyrrelsene på fuglelivet reduseres. Ulempen ved plasseringen er for lang observasjonsavstand til de sentrale myrområdene. Dessuten vil opplevelsesverdien ved å gå i terrenget og observere fugler eller andre deler av naturen falle bort. Et spørsmål er også hvordan NSB vil reagere på et slikt forslag.

En annen plasseringsmulighet er oppsetting av et lavt tårn i høyde med trærne på tørr-rabben mellom Horrtjerna ved stien. Fra et ornitologisk synspunkt er dette den beste plasseringen med gode observasjonsmuligheter over våtmarksfugl på Fokstumyra. Ulempen ved plassering vil være økt trafikk og forstyrrelse med fare for at enkelte arter vil bli skremt bort fra området.

En tredje løsning er å sette et tårn langs stien i utkanten av vierkrattene øst for Bonkalhaugen. Fordelen ved plasseringen er flere. Kort avstand fra p-plass, og opplevelsen av å gå i terrenget beholdes. Tårnet vil ligge i den beste spurvefuglbiotopen med akseptabel nærhet både til våtmarks- og fastmarksbiotoper. Forstyrrelseseffekten for området vil forhåpentlig minke pga. kanalisering av besøkende til et punkt, vekk fra åpne myrer/heier og enkelt sårbare og sky arters hekkeplasser.

Et resultat av økt tilrettelegging og bedre informasjon til publikum kan være et høyere besøkstall enn ønskelig. Dette igjen gir økt slitasje og forstyrrelser med fare for bortskremming av enkelte arter. Det bør ikke være et mål i seg selv å trekke for mye folk til området. Derfor må all tilrettelegging for publikum skje gjennom grundig planlegging fra forvaltningsorganet, der konsekvensene av nye tiltak nøye vurderes. Et viktig poeng å ta hensyn til i denne sammenheng er kjennsgjerningen av at økt naturopplevelse og bedre informasjon ved forskjellige sider av naturen også resulterer i økt forståelse for dette emnet. Denne opplevelse, læring og modningssiden av naturen må verdsettes og brukes som et langsiktig mål både i skjøtselsplanlegging og tradisjonell arealplanlegging.

Utvidelse av reservatet:

Fordi reservatgrensa i dag følger eiendomsgrenser og ikke tar hensyn til naturgitte forhold oppstår det for reservatet noe unaturlig grensesetting der både terrengmessige og naturfaglige forhold er satt til side. Flere tilgrensende/nærliggende areal har klare verneverdier ut fra forskjellige naturfaglige kriterier.

For Oppland er det ikke utarbeidet noen fylkesplan for kvartergeologiske forekomster. Et område med høy verneverdi er drumline området på Fokstumyra. De fleste drumlinene ligger like utenfor reservatet mellom Vesletj. og Nordsæter vokterbolig, med de best utviklede, Nordsæterrundene i SV.

Av botaniske interessante lokaliteter kan følgende nevnes: Den absolutt best utviklede rikmyren i hele kartleggingsområdet ligger helt i NV. Spesielt mange kravfulle myrplanter med høy dekning ble registrert. Like sør for S. Langmyre ligger flere større riksumpskoger i hellende terreng. Typen karakteriseres med stor tetthet av næringsrike arter. To kildesamfunn ble kartlagt SV i området. Myr/deltaområdet mellom veg til Lesjabekk og Vålåsjøen inneholder for området en sjelden variert vegetasjonsmosaikk, som bl.a. egner seg godt til undervisningsformål. Mer generelt savnes innenfor reservatet store og typiske utforminger av blåbær-fjellbjørkeskog. Flere mindre areal ligger innenfor vernegrensa, men disse er atypiske pga. tørre og glisne utforminger. Skogtypen, som er en del av landskapsbildet i området burde også vært representert innenfor reservatet bl.a. pga. biotopens gode hekkemuligheter for spurvefugl. Flere egnede arealer ligger inntil reservatgrensa fra Rundtj. til Ellanholet.

Ut fra flere ornitologiske kriterier, som stor tetthet av hekkende våtmarksfugl, hekking av sjeldne/truede arter eller mangel på karakteristiske biotoper innenfor reservatet, kunne flere interessante fuglebiotoper vært innlemmet i et fredet areal.

Følgende områder bør nevnes: Hele Rundtj., pga. brushanelek og hekking av flere vaderarter, bl.a. vipe som i dag er på retur i området. Langtj., Søre Langmyre og Mellom Langmyre, gode hekkebiotoper for våtmarksfugl bl.a. storlom, ender som toppand og stjertand og de fleste vaderartene på Fokstumyra samt spillplass for brushøns. Navnløst tjern nord for N. Horrtj., Vesletj. og Ellanholet, gode hekkebiotoper for ender og enkelte vaderarter. Våtmarkskomplekset mellom veg til Lesjabekk og Vålåsjøen, gir gode hekkemuligheter for ender, vadere og spurvefugl, bl.a. konkluderer årets registreringer med hekking av 6 vaderarter og 3 andearter i området. Sistnevnte areal har både botaniske og ornitologiske interessante kvaliteter, men båndlegging av området vil kunne skape problemer pga. hyttebebyggelse.

I reservatets nordøstlige deler kan det diskuteres om reservatgrensa burde justeres slik at den ikke skjærer tvers gjennom viktige våtmarkslokaliteter, men følger menneskeskapte grenser som jernbane og veger. Tiltaket vil også sikre viktige fastmarksområder som buffersoner til myr-arealene.

Forlengelse av ferdselsrestriksjoner:

Opheim (1981) tar opp spørsmålet om forlengelse av ferdselsforbudet innenfor reservatet fra 8.7. til 15.8. Spørsmålet begrunnes ut fra det faktum at fri ferdsel tillates i et fuglereservat mens sjeldne og truede arter ennå ligger på egg eller har små unger. Resultatet kan bli forstyrrelse/avbrytelse av hekking og økte muligheter for reirrøving. Langt på vei kan jeg slutte meg til Opheims argumentasjon etter årets registreringer. Selv observert jeg hekking av ender og vadere senere enn 8.7. og myrhauk med halvstore unger den 19.7. Pga. tildels store forskyvninger i hekkeperioden fra år til år grunnet store klimatiske variasjoner i høyereliggende strøk, så ser jeg det forsvarlig å utvide ferdselsforbudet med 14 dager for å sikre fuglelivet etter gjeldende bestemmelser, spesielt sett på bakgrunn av at reirrøving forekommer i området. Et slikt tiltak vil selvsagt være svært upopulært hos lokalbefolkningen. Men hvor stort er folks behov for fri tilgang i naturreservatet på denne årstiden? Mitt inntrykk fra dette året var at området nærmest ble oversvømt av friluftsfolk, da stort sett fiskere, de to første døgnene etter opphevelsen av ferdselsforbudet. Deretter sank området attraktivitet sterkt og 3-4 dager etter opphevelse av ferdselsforbudet var det svært sjelden å se et menneske i området, unntatt i anlagt sti for publikum ved Fokstua stasjon.

Reirrøving/reirforstyrrelse:

Dessverre ble det i løpet av feltsesongen registrert flere klare brudd på ferdselsforbudet. Utlendinger tok seg inn i naturreservatet både langs anlagt natursti og Nysätervegen på leting etter reir, og to ulovlig oppsatte kamouflasjetelt ble registrert. Både på bakgrunn av egne observasjoner (Østbye 1986), samtaler med lokalbefolkningen og litteraturstudier (Hosking 1964, Sollid 1970, Kværne 1971, 1974, 1981) kan en slå fast at reirrøving foregår i området. Selv om ikke omfanget av virksomheten er klarlagt, må tiltak settes inn for å få slutt på ulovlighetene. I tillegg til oppsynsmannen for naturreservatet burde også et oppsyn patruljere potensielle lokaliteter på Dovrefjell som kan være av interesse for eggrøvere i perioden ultimo mai - primo juli.

11. LITTERATUR.

- Abrahamsen, J. m.fl. 1977. Naturgeografisk regioninndeling av Norden. Nordiske utredninger B 1977:34.
- Baadsvik, K og K. Bevanger 1978. Botaniske og zoologiske undersøkelser i samband med planer om tilleggsreguleringer av Aursjøen, Lesja og Nesset kommuner i Oppland og Møre og Romsdal fylker. K. Norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1978-13.
- Barth, Edv. K. 1952. Fokstumyra. Iakttagelse i juni-juli 1951. Naturvern i Norge 1950/51:5-21
- Barth, Edv. K. 1954. Fokstumyras ornitologiske historie. Fauna og Flora: 33-61
- Barth, Edv. K. 1964. Supplement til Fokstumyras fuglefauna. Sterna 6:49-79.
- Bergheim, S. J.I. Johnsen 1983. Øynadn. Valdres vestfjell. Vegetasjon og fugl. Hovudoppgåve ved Telemark Distrikthøgskole 1983, 87 s.
- Bevanger, K. 1978. Fuglefaunaen i Kobbelvområdet, Sørfold og Hamarøy kommuner. Kvantitative og kvalitative registreringer sommeren 1977. K. Norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1978-6 s. 23-33.
- Bevanger K. 1981 Fuglefaunaen i Gaulas nedbørfelt, Sør-Trøndelag og Hedmark. K. Norske Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1981-1 156 s.
- Bevanger, K., G. Vie 1981. Fuglefaunaen i Sørlivassdraget, Lierne og Snåsa kommuner, Nord-Trøndelag. K. Norske Vid. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1981-6 65 s.
- Bevanger, K., J.B. Jordal. 1981. Fuglefaunaen i Drivas nedbørfelt, Oppland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag fylker. K. Norske Vid. Selsk. Mus. Rapport Ser. 1981-7, 145 s.
- Bruun, I. 1967 Standard Normals 1931-1960 of the Air Temperatur in Norway. Det Norske Meteorol. Inst. Oslo 270 s.
- Det Norske Meteorol. Inst. Oslo 1945. Nedbør i Norge 1895-1943.
- Det Kongelige Miljøverndepartement, 1976. Geologiske verneverdier ved Hjerkin og Fokstua, Dovre kommune, Oppland Fylke. Brev til Fylkesmannen i Oppland v/J. Abrahamsen.
- Dovre kommune, 1979. Forslag til soneplan for fjellområdene langs E6/RV 29 på Dovrefjell. Kart.
- Enemar, A. 1966. Ornitologisk populasjonsekologi i alpina och subalpina miljøen. Svensk Naturv. 1966 s. 169-184.
- Fylkesmannen i Oppland 1982. Utkast til verneplan for våtmarksområde i Oppland fylke, 128 s.

- Haftorn, S. 1944. Fuglenotiser fra Fokstumyra, Dovrefjell, Naturen 1944, s. 29-32.
- Haftorn, S. 1971. Norges fugler, Universitetsforlaget, 862 s
- Haga, A. 1982. Takseringsmetoder for innsjøfugler. Vår fuglefauna nr. 3 1982, s. 176-188.
- Hagen, Y. 1943. Myrhaukens forplantningsforhold i Norge. Nytt mag. for Naturvid. bind 83, s. 113-144.
- Hansson, L. 1983. Bird numbers across edges between mature conifer forest and clearcuts in Central Sweden. Ornis Scand. 14, s. 97-103.
- Hesjedal, O. 1973. Vegetasjonskartlegging. Landbruksbokhandelen As-NHL. 118 s.
- Hoff, K. 1985. Artsliste over våtmarksfugl pr. 1.1. 1985 for "Fokstumyra naturreservat", Dovre kommune. Upublisert notat, 4 s.
- Hogstad, O. 1967. The edge effect on species and population density of some passerine birds. Nytt mag. Zool. 15 s. 40-43.
- Hosking, E. m.fl. 1964. Report on ornithological expedition to Norway may/june 1964, s. 11-22.
- Høitomt, G. 1982. Rotvollfjorden-Røssjøen. Ornitologisk rapport bygd på feltobservasjoner sommeren 1982, 27 s.
- Høitomt, G. 1984, Ornitologisk rapport fra Flåin, Hestedekkan, Tindulvtjern/Gaukelitjern m.v. Nord-Aurdal og Vestre Slidre kommune, Oppland fylke. 52 s.
- Karlsen, R.J. 1983. Ornitologiske registreringer på Hersjømyrin, Nord-Fron kommune, 26 s.
- Krog, H. m.fl. LAV flora. Norske busk- og bladlav. Universitetsforlaget 1980. 312 s.
- Kværne, M. 1967. Smågnagerår på Dovrefjell 1967. 9 s.
- Kværne, M. 1968. Fokstumyras fuglefauna 1964-1967. Sterna 8: 49-64.
- Kværne, M. 1968. Fokstumyra, 9 s.
- Kværne, M. 1970. Observasjoner fra brushanenes spillplasser på Fokstumyra 1969. Sterna 9:22-27.
- Kværne, M. 1971, Fokstumyra, 10 s.
- Kværne, M. 1972, Fokstumyra, 13 s.
- Kværne, M. 1973, Fokstumyra, 9 s.

- Kværne, M. 1974, Fokstumyra, 10 s.
- Kværne, M. 1975, Fokstumyra, 10 s.
- Kværne, M. 1977, Fokstumyra naturreservat. Luther forlag
144 s.
- Kværne, M. 1981, Fokstumyra, 12 s.
- Kværne, M. 1982, Dovrefjells fuglefauna. Hujon 8:154-163.
- Kværne, M. 1982, Dovrefjell m/Fokstumyra, 5 s.
- Kværne, M. 1983, Dovrefjell, Fokstumyra, 4 s.
- Larsen, B.M. 1978, Observasjoner fra Fokstumyra. Hujon nr.
4-1978, s. 142-143.
- Larsen, O.J. 1971, Notater fra Fokstumyra og nærliggende
områder. Rallus nr. 1, s. 10-13.
- Lid, J. 1950. Upublisert plantekryssliste fra Fokstua-
området.
- Lid, J. 1985. Norsk, Svensk, Finsk, Flora. Det Norske Sam-
laget 837 s.
- Lye, K.A. 1974. Moseflora. Universitetsforlaget 140 s.
- Løvenskjold, H.L. 1930. Bidrag til Fokstuens fauna 1929 og
1930. Norsk Ornitologisk Tidsskrift III, nr. 11-12: 232-
245.
- Løvenskjold, H.L. 1962. Fokstumyren. Østlandske Naturvern-
forening, småskrift nr. 3. 24 s.
- Michaelsen, J. Ornitologiske observasjoner fra Fokstumyra
1965-66. Fauna nr. 2 1969, s 159.
- Moen, A. og B. Moen 1969. Upublisert kryssliste fra
Fokstumyra.
- Nordhagen, R. 1923. Planteveksten langs Dovrebanen. Den
Norske Turistforenings Aarbok. s. 10-79.
- Nord-Norsk avd. av Norsk Botanisk Forening. 1984. Spesial-
hefte: Norske navn på moser. Polarflokken nr. 1 -1984.
Tromsø. 59 s.
- Norges Geologiske Undersøkelser, 1984. Berggrunnskart over
Norge M. 1:1 mill.
- Norges Naturvernforbund, 1984. Fokstumyra. Folder fra
Fokstumyra naturreservat, 12 s.
- Opheim, J. 1979. Observasjon av nattravn ved Fokstua, Dovre.
Hujon nr. 1, 1979, s. 39.

- Opheim, J. 1981. Utvidelse av ferdselsrestriksjoner på Fokstumyra. Hujon nr. 3, 1981, s 139-142.
- Opheim, J. 1984. Informasjon fra den lokale rapport- og sjeldenhetskomite (LRSK) for Oppland. Hujon nr. 1-1984, s. 23-36.
- Opheim, J. m.fl. 1984. Avifaunistisk oversikt for Oppland pr. 1.1. 1983. Hujon nr. 3 1984, s. 108-129.
- Opheim, J. 1984. Fuglefaunaen i Roppa-området, Gausdal kommune. Fugler i Oppland. Rapport nr. 12, 1984, 32 s.
- Opheim, J. 1984. Kjente observasjoner av fjellmyrløper i Oppland fylke pr. 1.1. 1984. Fugler i Oppland. Rapport nr. 3, 1984.
- Opheim, J, m.fl. 1985. Informasjon fra den lokale rapport og sjeldenhetskomite. Hujon nr. 1 1985, s. 19-27.
- Opheim, J. m.fl. 1986. Informasjon fra den lokale rapport og sjeldenhetskomite. Hujon nr. 2, 1986, s. 75-80.
- Owren, G.B. 1984. Vegetasjonshistorie på Dovrefjell. Utviklingen gjennom de siste 9000 år. 75 s.
- Paulsen, F. 1941. Vindroser for en del sørnorske stasjoner. Metrol. årb. 1937-41, Oslo.
- Pedersen, A. og J. Vasshaug. 1978. Floraen i farger 2. Aschehoug, 313 s.
- Schaanning, H. Tho. L. 1918. Dovrefjells fuglefauna. N.J. og F.F.'s tidsskrift 47: 1-32.
- Selmer-Olsen, R. 1976. Ingeniørgeologi. Del 1. Generell geologi. Tapir.
- Selmer-Olsen. R. 1977. Ingeniørgeologi, Del 2. De løse jordlag. Tapir.
- Skuterud, H., 1978. Fuglenotiser fra Fokstumyra. Hujon 4: 125-128.
- Sollid, J.L. og L. Sørbel. 1981. Kvartærgeologiske verneverdige områder i Midt-Norge, Rapport T-524, s. 129.
- Sollien, A. 1978. Observasjoner fra Fokstua 1970. Hujon 4: 93-95.
- Sonerud, G.A. 1982. Fugl og pattedyr i Atnas nedbørfelt.
- Statens Naturvernråd, 1984. Truede planter og dyr i Norge, 25 s.
- Statens Naturvårdsverk, 1978. BIN. Biologiska Inventerings-Normer. Liber-Förlag.

Svarttjernet, V. og Ø. Syvertsen. 1969. Sørlig gulerle på Fokstua, Sterna 8:334.

Universitetet i Oslo, Geografisk institutt 1974. Verving av 1) skuringslokalitet, 2) drumlinefelt på Dovrefjell. Brev til Miljøverndepartementet v/J.L. Sollid.

Vevle, O. 1986. A check list for vascular plants in nature reserves. (Utkast til kryssliste for karplanter i naturreservat). Nistås forlag, 22 s.

Østbye, T. 1986. Ulovlig virksomhet på Fokstumyra. Hujon nr. 4, 1986, s. 168-172.